

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและ
มวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ร้อยตำรวจเอกวิสูตร สุภวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญวิทยาและงานยุติธรรม)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและ
มวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ร.ตอ.

ร้อยตำรวจเอกวิศรุต สุภวรรณ

ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์สุณีย์ ถัลยะจิตร, ประ.ด.

(อาชีววิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์เชษฐ รัชดาพรณาริกุล,

ประ.ด.(ประชากรศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ฐนันศรีศักดิ์ บวรนนท์กุล, ประ.ด.

(อาชีววิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

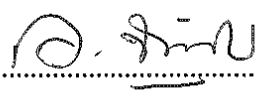

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ

พ.บ., ว.ว. ออร์โทปิดิกส์

กณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์อจรรพวรรณ จรัสวัฒน์, ศศ.ม.

(อาชีววิทยาและงานยุติธรรม)

ประธานหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีววิทยาและ

งานยุติธรรม

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

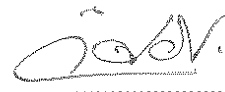
เรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและ
มวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชีววิทยาและงานยุติธรรม)

วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2557

๖๓-๑

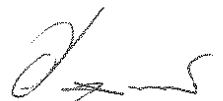
ร้อยตำรวจเอกวิสูตร สุขวรรณ

ผู้วิจัย

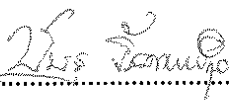
รองศาสตราจารย์สุณีย์ กัลยะจิตร, ประ.ค.
(อาชีววิทยาการบริหารงานยุติธรรมและ
สังคม)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

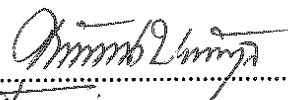

อาจารย์อภาศิริ สุวรรณานนท์, ประ.ค.
(อาชีววิทยาการบริหารงานยุติธรรมและ
สังคม)

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

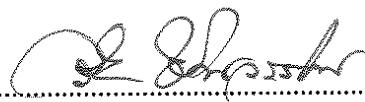
รองศาสตราจารย์เชษฐ รัชดาพรณานีกุล,
ประ.ค.(ประชากรศึกษา)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ฐนันต์ศักดิ์ บวรนนท์กุล, ประ.ค.
(อาชีววิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,
พ.บ., ว.ว. ออร์โทปิดิกส์
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์วิชา ชินวรรณ, Ph.D.
คณบดี
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะไม่สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์และความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุณีย์ กัลยาจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาหลักของผู้วิจัยที่ให้คำชี้แนะ และคอยติดตามช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรณานธิกุล และอาจารย์ ดร.ฐนันต์ศักดิ์ บรรณันท์กุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่คอยให้คำปรึกษาแนะนำ และติดตามความคืบหน้าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.อาภาศิริ สุวรรณานนท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่เสียสละเวลา มาให้ข้อมูลทั้ง 400 นาย และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์สำหรับการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ และเพื่อนอาชญาวิทยาฯ รุ่น 32 ของผู้วิจัยที่คอยช่วยเหลือแนะนำ และเร่งรัดติดตาม ให้ผู้วิจัยมาทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

และที่สำคัญที่สุด ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวของผู้วิจัย ที่อบรมเลี้ยงดู และ สั่งสอนให้ผู้วิจัยเติบโตและเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดี และมีโอกาสในการศึกษาเล่าเรียนจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท

ร้อยตำรวจเอกวิศรุต ศุภวรรณ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

PEOPLE'S PARTICIPATION OF DRUG PREVENTION IN COMMUNITY POLICING AT SAMPRAN
DISTRICT NAKRONPRATOM PROVINCE

ร้อยตำรวจเอกวิศรุต สุภวรรณ 5337717 SHCJ/M

ศศ.ม. (อาชญวิทยาและงานยุติธรรม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :สุณีย์ กัลยะจิตร, Ph.D., เศรษฐ รัชดาพรธนาธิกุล, Ph.D., ฐนันต์ศักดิ์
บวรนนท์กุล, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชน และระดับ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอ
สามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนเขต
พื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินงานชุมชนและ
มวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมจำนวน 400 คน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 187 คน (ร้อยละ 46.8) มี
สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สมรส จำนวน 209 คน (ร้อยละ 52.3) ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง
ส่วนมาก ระดับปริญญาตรี จำนวน 178 คน (ร้อยละ 44.5) อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ประกอบอาชีพรับจ้าง
จำนวน 117 คน (ร้อยละ 29.3) และมีรายได้ต่อเดือน ส่วนมากมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 126
คน (ร้อยละ 31.5) ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนมากอาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลามากกว่า 21 ปี
จำนวน 110 คน (ร้อยละ 27.5)

ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจ
ชุมชนและมวชนสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัย
อยู่ในชุมชน ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด และปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจ
ชุมชนและมวชนสัมพันธ์ โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและ
มวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมนั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ในการ
ป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งด้าน
การประชุมและการวางแผน และด้านการปฏิบัติและ การดำเนินการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

ดังนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด
ในชุมชน รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ให้แก่ประชาชน เพื่อดึงประชาชนเข้ามามี
ส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาเสพติดในชุมชน และร่วมสอดส่องสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่แสดงถึงปัญหา
ยาเสพติดในชุมชน รวมทั้งควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการทำงานแบบบูรณาการ
ภายใต้นโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน/ การป้องกันยาเสพติด/ตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์

PEOPLE'S PARTICIPATION OF DRUG PREVENTION IN COMMUNITY
POLICING AT SAMPRAN DISTRICT NAKRON PRATHOM PROVINCE

POLICE CAPTIAN WISARUT SUPAWAN 5337717 SHCJ/M

M.A. (CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : SUNEK KULYAJIT, Ph.D., CHET
RATCHADAPANNATHIKUL, Ph.D., THANUNSAK BAVORNNATHAKUL,
Ph.D.

ABSTRACT

This study investigated factors related to people's participation in a community drug prevention policies in the district Sampran of Nakron Pathom province. The study was conducted using the Quantitative Research method. The sample consisted of 400 individuals who had performed community work and resided in the district Sampran of Nakron Pathom province.

The results indicated that 187 samples (46.8%) were aged between 21-30 years, 209 samples (52.3%) were married, while 178 samples (44.5%) had completed Bachelor degree. A total of 117 samples (29.3%) were employed, whereas 126 samples (31.5%) earned income about 10,001-20,000 baht, and 110 samples (27.5%) had been living in the community for longer than 21 years.

The results also identified personal factor such as, age, educational level, and monthly income, duration of residency in the community, including knowledge factors on narcotics problems and understanding the roles of community police, having the statistically significant 0.05%.

As for the level of people's participation in drug prevention in a community drug prevention policies in the district Sampran of Nakron Pathom province, it was found that people participated highly by attending the meets establishing, practicing and implementing policy plans. with a mean equaled to 3.87.

It is recommended that the Royal Thai Police or other agencies get more involved in informing the community about preventing narcotics from spreading in the community, including knowledge on community works and relations. This is done to engage people in finding solutions for community narcotic problems, and put up surveillance to detect signs of narcotic activity in the community as well as establishing a network with other concerned agencies to integrate works under concrete narcotics prevention and suppression policy.

KEY WORDS: PEOPLE'S PARTICIPATION / DRUG PREVENTION /
COMMUNITY POLICING AND COMMUNITY RELATIONS

156 pages

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย	8
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	10
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด	15
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์ และมวลชนสัมพันธ์	30
2.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	49
2.5 ข้อมูลเกี่ยวกับอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	59
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	68
3.1 ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง	68
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	74

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	75
บทที่ 5 อภิปรายผล	104
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	110
6.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	110
6.2 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	110
6.3 สรุปผลการวิจัย	111
6.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	112
6.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	113
บทสรุปแบบสมบูรณภาษาไทย	114
บทสรุปแบบสมบูรณภาษาอังกฤษ	128
บรรณานุกรม	141
ภาคผนวก	147
ประวัติผู้วิจัย	156

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล	76
4.2 ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	78
4.3 ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	80
4.4 จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	83
4.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	84
4.6 จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างสถานภาพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	85
4.7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	86
4.8 จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	87
4.9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	88
4.10 จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	90
4.12	จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างรายได้ต่อเนื่องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	91
4.13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้ต่อเนื่องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	92
4.14	จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	93
4.15	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	94
4.16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	95
4.17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.18 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุม และการวางแผน	99
4.19 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติ และการดำเนินการ	100
4.20 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุม และการวางแผน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	103

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดทวีความรุนแรงมากขึ้นและแพร่กระจายไปทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเสพติดในประเทศไทยที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสังคมมากขึ้น โดยสังเกตได้จากข่าวรายวันซึ่งนำเสนอข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่พื้นที่ประเทศไทย หรือแม้กระทั่งข่าวอาชญากรรมที่มีสาเหตุจากยาเสพติด (ไฮไลต์นิวส์, 2556)

นอกจากนี้จากสถิติจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ ตั้งแต่ปี 2551-2555 ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ระบุว่า ปี 2551 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 140,567ทั่วประเทศ ปี 2552 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 173,835ทั่วประเทศ ปี 2553 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 183,110ทั่วประเทศ ปี 2554 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 234,760ทั่วประเทศ และในปี 2555 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 203,771ทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับสถิติการจับกุมผู้ต้องหาคดียาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ระบุว่า ปี 2551 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 154,401ทั่วประเทศ ปี 2552 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 183,362ทั่วประเทศ ปี 2553 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 231,865ทั่วประเทศ ปี 2554 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 358,346ทั่วประเทศ ปี 2555 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 403,964ทั่วประเทศ และปี 2556 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 461,494ทั่วประเทศ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2557) จากสถิติข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ยาเสพติดยังคงเป็นปัญหาสำคัญในสังคมไทยอย่างชัดเจน และรุนแรงมากขึ้น

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อย ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ได้ตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรม

ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย รวมทั้งสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ.2555-2564) โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ การยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล หนึ่งในภารกิจสำคัญคือการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ มีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนและชุมชน มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุดเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและร่วมแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน และมีแนวทางดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าประสงค์โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตามหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 และหลักการตำรวจชุมชน (Community policing) โดยบูรณาการแผนงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการ เช่น กิจกรรมคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ในระดับต่างๆ อาสาสมัครตำรวจบ้าน พนักงานรักษาความปลอดภัย ภาคเอกชน และอื่นๆ ให้มีความสอดคล้อง และกำหนดจุดเชื่อมโยง ปรับแก้ไขระเบียบฯ เกี่ยวข้องที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน ให้หน่วยงานมีความคล่องตัวง่ายต่อการปฏิบัติ และมีการประเมินผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน แสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยเป็นแกนนำในการสร้างเครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมภายในชุมชน (ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2554)

โครงการตำรวจชุมชนและงานชุมชนสัมพันธ์เป็นโครงการที่ดำเนินการตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2531 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่งได้นำองค์ความรู้และรูปแบบการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ที่ปฏิบัติได้ผลดีในต่างประเทศ เช่น ระบบ Koban ประเทศญี่ปุ่น ระบบ Neighborhood Police Post ประเทศสิงคโปร์ และระบบ Community Policing ประเทศในแถบยุโรปและสหรัฐอเมริกา มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมของประเทศไทย โดย ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนมีความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน และมีความพร้อมที่จะร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน (ศุภชัย พวงทอง, 2547)

บทบาทสำคัญของตำรวจที่จะทำงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการทำงานร่วมกันกับชุมชน โดยงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นโครงการหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ร่วมมืออันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน และส่งเสริมให้

ประชาชนมีส่วนร่วมกับการตำรวจในการป้องกันตนเองและชุมชนจากปัญหาอาชญากรรมต่างๆ รวมทั้งปัญหายาเสพติด เนื่องจากหากปราศจากความร่วมมือของประชาชนแล้วแม้ว่าตำรวจจะทุ่มเทกำลังคน เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์และความพยายามมากเพียงใดก็ตาม การป้องกันปัญหาอาชญากรรมและปัญหายาเสพติดในชุมชน จะไม่สัมฤทธิ์ผลได้ เพราะประชาชนที่รวมตัวเป็นชุมชนนั้นเป็นทรัพยากรหรือพลังแฝงที่จำเป็นและมีความมากที่สุดที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจ

อย่างไรก็ตามเขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นพื้นที่ที่มีแนวโน้มปัญหายาเสพติดเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะจังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งชุกชุมและพักอาศัยก่อนที่จะกระจายไปสู่จังหวัดข้างเคียงและลงสู่ภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการจับกุมคดียาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ในรอบ 9 เดือนที่ผ่านมา พบว่า การแพร่ระบาดยังคงมีอยู่สถิติการจับกุมสูงขึ้น แต่จำนวนผู้ค้าและผู้เสพยังไม่ลดลง นอกจากนี้ตำรวจภูธรภาค 7 ยังคงมีโครงการส่งเสริมบทบาทภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมป้องกันยาเสพติด ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรการสำคัญในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของพื้นที่ดังกล่าวอีกด้วย รวมทั้งพื้นที่อำเภอสามพรานรณรงค์ส่งเสริมโครงการกวาดล้างอาชญากรรม ยาเสพติด ค้ามนุษย์ อาวุธปืน ซึ่งเป็นโครงการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรสามพราน อำเภอสามพราน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ในการเฝ้าระวังและป้องกันปราบปรามปัญหายาเสพติดและอาชญากรรมต่างๆ ในพื้นที่ดังกล่าวให้ลดลงเช่นกัน

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าบทบาทของตำรวจในการป้องกันปัญหาในชุมชนจะประสบผลสำเร็จได้นั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากจากประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย แผนและแนวทางให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมที่ไม่แตกต่างกัน

1.3.2 ประชาชนที่มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน จะมีการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมที่ไม่แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ในขอบเขตดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งเน้นศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร การศึกษาในครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้คัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะประชาชนเพศชายเท่านั้น เนื่องจากกิจกรรมทางด้านการป้องกันยาเสพติด เป็นงานที่มีความเสี่ยง มีภัยอันตรายได้ จึงมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในเพศชายมากกว่าเพศหญิง

1.4.3 ขอบเขตด้านสถานที่ ศึกษาเขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาในครั้งนี้มีระยะเวลาการศึกษา 12 เดือน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

1.2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด

1.3 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษา 2 ประเด็น คือ ด้านการประชุมและการวางแผนงาน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ

1.5.2 ด้านการประชุมและการวางแผนงาน หมายถึง การฝึกกำลังเข้าร่วมการจัดประชุม เข้าร่วมประชุม ปฐกษัตริ์หรือในการวางโครงการ และวิธีการดำเนินการโครงการเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในชุมชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาเสพติดในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมวางแผนการจัดประชุม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน การมีส่วนร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน การมีส่วนร่วมปฐกษัตริ์หรือในการวางโครงการ เพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และการมีส่วนร่วมปฐกษัตริ์หรือถึงวิธีการดำเนินงานโครงการ เกี่ยวกับกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

1.5.3 ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ หมายถึง การจัดให้มีกิจกรรมที่สำคัญต่างๆ ในการป้องกันยาเสพติดในชุมชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน การมีส่วนร่วมสำรวจ สอดส่อง ดูแลไม่ให้มีการเสพยาเสพติดในชุมชน การมีส่วนร่วมแจ้งเบาะแส ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดในชุมชน การมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม ให้ความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด แก่กลุ่มเสี่ยงในชุมชน การมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำช่วยเหลือ ให้คำปรึกษากับผู้ผ่านการบำบัดรักษา และการมีส่วนร่วมแสดงเจตนารมณ์ ปฏิญาณตนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ในกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

1.5.4 งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง งานที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ เกิดการรวมตัว มีความสัมพันธ์ผูกพันต่อกัน ร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจและเป็นการดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชน

1.5.5 ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่จัดขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายในการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างประชาชนกับตำรวจในการแก้ไขปัญหายาอาชญากรรมและปัญหาต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยการวิจัยครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จากสถานีตำรวจภูธรสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.5.6 การแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง การกระทำโดยวิธีการใดๆ ก็ตามที่ส่งผลให้ปัญหาที่เกิดขึ้นมาแล้วอันเป็นเหตุจากยาเสพติดหรือเบาะบางลงและหมดไปในที่สุดโดยเน้นเฉพาะด้านการป้องกัน ทั้งนี้เป็นการบูรณาการร่วมสำรวจ ค้นหาผู้เสพยาในชุมชน ช่วยลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดในชุมชน การจัดระบบเวรยาม ช่วยเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในชุมชน และการเฝ้าระวังเสริมระบบตรวจสอบในชุมชน เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

1.5.7 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

1.5.8 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด หมายถึง องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการป้องกันปัญหายาเสพติดในชุมชน

1.5.9 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ หมายถึง องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ การปฏิบัติงานของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

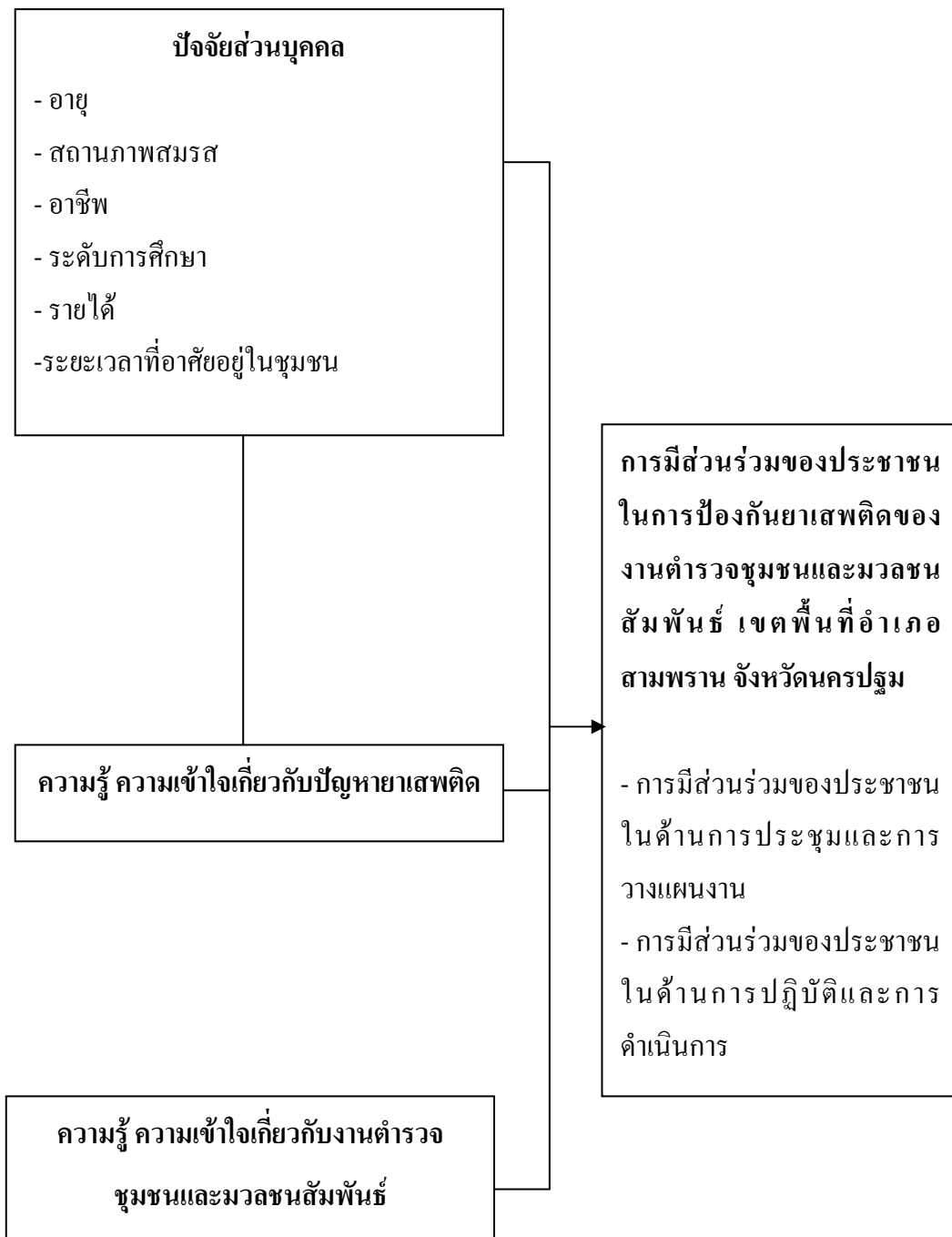
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.6.2 ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.6.3 เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย แผนและแนวทางให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้ารวบรวมและประมวลผลงานทางวิชาการอันได้แก่ ผลงานวิจัย เอกสารทางวิชาการ แนวความคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม ในหัวข้อต่างๆ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1.2 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1.3 หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1.4 ลักษณะการมีส่วนร่วม

2.1.5 กระบวนการ/ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

2.1.6 เครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2.2.1 ความหมายของยาเสพติด

2.2.2 สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย

2.2.3 ยาเสพติดในสังคมไทย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์ และมวลชนสัมพันธ์

2.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.5 ข้อมูลเกี่ยวกับอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

นเรศ คำเขียน (2553: 7-13) ได้รวบรวมความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2549) การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (participatory Governance) คือการบริหารที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการบริหาร และดำเนินงานของรัฐทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชน

วันชัย โกลละสุต (2549) การมีส่วนร่วม หมายถึง ทรัพยากรในการบริหารที่เป็นส่วนหนึ่งของบุคคลในแต่ละระดับการปฏิบัติมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และควบคุมการปฏิบัติในแต่ละส่วนๆ อย่างเต็มความสามารถ ทั้งในทิศทางเพื่อการปฏิบัติด้านเดียว หรือการนำเสนอซึ่งความคิดในการดำเนินการตามกระบวนการนั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง

ทำนอง ภูเกดพิมพ์ (2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อ และความยึดของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุค แต่ละสมัย การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา เพราะการมีส่วนร่วมทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุทิศตนมากยิ่งขึ้น เพื่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา

สถาบันพระปกเกล้า (2552) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผลและรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงประชาชน ชุมชนและเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่

โดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง หน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการ ขั้นตอนการปฏิบัติการหรือดำเนินการ จนกระทั่งขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

2.1.2 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน

จินตวิทย์ เกษมสุข (2554) ได้สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ 4 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้การได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจในดำเนินโครงการ

รูปแบบที่ 2 การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงการและกิจกรรมมากขึ้น

รูปแบบที่ 3 การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรม และผู้มีอำนาจตัดสินใจในการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ และค้นหาเหตุผลในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่นั้น ซึ่งมีหลายรูปแบบ ได้แก่

(1) การประชุมในระดับชุมชน (Community Meeting) โดยจัดตั้งในชุมชนได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมจะต้องส่งตัวแทนเข้าร่วมเพื่ออธิบายให้ฟังที่ประชุมทราบถึงลักษณะโครงการและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและตอบข้อซักถาม

(2) การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (Technical Hearing) สำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้งในเชิงวิชาการ จำเป็นต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาช่วยอธิบายและให้ความเห็นต่อโครงการ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมต้องได้รับทราบผลดังกล่าวด้วย

(3) การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน และแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบทั่วกัน

รูปแบบที่ 4 การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนของประชาชนในพื้นที่

2.1.3 หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

ณัฐฎีการ์ ปิงขอด (2554) ได้รวบรวมหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ดังนี้

Jacques Bugnicourt กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งโดยหลักการและการปฏิบัติ คือสิ่งที่ขัดแย้งกับการรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจและการลดบทบาทของประชาชนที่ถูกกำหนดให้เป็นเพียงผู้ตาม ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงนั้นไม่ได้มีความถึงเพียงการดึงประชาชนเข้าไปร่วมโครงการที่รัฐเป็นผู้กำหนดรูปแบบเป้าหมายของงานและกำหนดให้มีการเข้าร่วมงาน แต่จะต้องเป็นการมีส่วนร่วมอย่างมีสำนึกรับผิดชอบ และมีบทบาทอย่างเต็มที่ ทั้งในเรื่องการค้นหาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ การควบคุมดูแล ตลอดจนการประเมินผลติดตามงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงจะต้อง หมายถึง การมองอธิปไตยขึ้นพื้นฐานถิ่นสู่ประชาชน การพยายามจัดตั้ง และพัฒนาองค์กร ประชาชนให้เข้มแข็งบนพื้นฐานการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ

กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง และวุฒิสาร ดันไชย (2544: 10-11) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย

- หลักความเป็นอิสระ (Freedom)
- หลักความสามารถ (Ability)
- หลักความเต็มใจ (Willingness)

กล่าวคือ ในการมีส่วนร่วมต้องการเข้าร่วมบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ในทุกขั้นตอนของโครงการพัฒนา ซึ่งต้องเป็นไปในรูปที่ผู้เกี่ยวข้องมีอิสระ ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกระทำให้เกิดการพัฒนา มิใช่เป็นผู้รอรับการพัฒนา และการมีส่วนร่วม มิใช่เป็นเพียงการดึงประชาชนเข้ามาทำกิจกรรมตามที่หน่วยงานต่างๆ คิดหรือจัดทำขึ้น หากแต่ต้องให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสและมีความสามารถที่จะเข้าร่วม เพื่อใช้โอกาสที่ได้แสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกคิด แสดงออกซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหาและลงมือปฏิบัติ และต้องคำนึงถึงความเป็นจริงที่ว่าแท้จริงแล้วภายในหมู่บ้านหรือชุมชนต่างๆ มีกิจกรรมและวิธีการดำเนินงานของตน ประชาชนมีศักยภาพที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนได้จากสิ่งที่มีอยู่แล้ว โดยมีการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกตามความจำเป็น

กล่าวโดยสรุป หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน จะต้องประกอบด้วย ความเป็นอิสระ ความสามารถ และความเต็มใจที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือประชาชนในชุมชนนั้น เข้ามาส่วนร่วมในการกำหนดโครงการ คิด วางแผน ดำเนินการ และประเมินผลโครงการ รวมทั้งร่วมแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างเต็มรูปแบบ

2.1.4 ลักษณะการมีส่วนร่วม

สวภัทร ปุยพันธ์ (2543: 26) กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วม (Type of Participation) จำแนกได้ 3 ประการ ตามลักษณะของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct participation) โดยผ่านองค์กรจัดตั้งของประชาชน (Inclusive Organization) เช่น การรวมกลุ่มเยาวชน กลุ่มต่างๆ
2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางอ้อม (Indirect participation) โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน (Representative Organization) เช่น กรรมการของกลุ่ม หรือชุมชน

3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการเปิดโอกาสให้ (Open-participation) โดยผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน (Non-representative Organization) เช่น สถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวน หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมเมื่อไรก็ได้

พิสุทธิ วรรณฉัตรสิริ (2546: 37-38) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงาน หรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมการตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้โดยเอกชนและรัฐบาลให้ได้ประโยชน์ได้ตลอดไป

ดังนั้น ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 3 ลักษณะ ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยตรง การมีส่วนร่วมทางอ้อม และการที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการเปิดโอกาสให้

2.1.5 กระบวนการ/ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

สุจริต ขวัญทอง (2542: 25) กล่าวถึงขั้นตอนหรือกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. ร่วมคิด คือ ร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในการวางโครงการวิธีการดำเนินงานการติดตามตรวจสอบและการดูแลรักษา เพื่อให้กิจกรรมโครงการได้ผลตามวัตถุประสงค์
2. ร่วมตัดสินใจ คือ เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือแล้วจะต้องร่วมกันในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด
3. ร่วมปฏิบัติตามโครงการ คือ เข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ เช่น ร่วมออกแรง ร่วมบริจาคทรัพย์
4. ร่วมติดตามและประเมินผล คือ เข้าร่วมในการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงาน

Cohen and Uphoff (อ้างถึงใน สุวรรณา มานะโรจนานนท์, 2542: 12) กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมโดยพิจารณาในเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง กล่าวคือ เห็นว่าขั้นตอนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการและตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนทรัพยากร การบริหาร การประสานขอความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ประกอบด้วย ผลประโยชน์ด้านวัตถุ ด้านสังคมและส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

กล่าวโดยสรุป กระบวนการการมีส่วนร่วม เริ่มต้นจากการร่วมตัดสินใจริเริ่มโครงการและร่วมปฏิบัติการ จนถึงขั้นตอนการประเมินผล เมื่อสิ้นสุดโครงการ

2.1.6 เครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วม

Chapin (1997 อ้างถึงใน ฌฎฎิกัร ปิงขอด, 2554: 33-34) กล่าวถึงเครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วม ว่าเป็นการกำหนดความสำคัญของการร่วมกิจกรรมสมาชิกในองค์กรของชุมชน ได้แก่

1. การมีความสนใจและร่วมประชุม ได้แก่ การให้ความสนใจ ติดตามข่าวสารต่างๆ ของส่วนร่วม และการเข้าร่วมประชุม เสนอแนะต่างๆ ในที่ประชุมกิจกรรมของส่วนรวม
2. การให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เช่น การอุทิศเงิน เวลา ให้แก่ส่วนรวม
3. การเป็นสมาชิกและกรรมการ ได้แก่ การอุทิศแรงงานในการทำกิจกรรมของส่วนรวมโดยการสมัครเป็นสมาชิก หรือเป็นกรรมการของชุมชน
4. การเป็นเจ้าของที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ การยอมรับใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจสั่งการ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2.2.1 ความหมายยาเสพติดให้โทษ

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 4 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 20) พ.ศ.2528 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าโดยรับประทาน สูด ดม ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะที่สำคัญเช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพทั่วไปทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวนี้ด้วยทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่นอกจากนี้ยังถือว่าเป็นยาหรือสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทที่ผู้นั้นใช้อยู่ประจำแล้วยาหรือสารนั้นทำให้มีความผิดปกติที่ระบบประสาทกลางซึ่งจะถือว่าผู้นั้นติดยาเสพติดถ้ามีอาการต่อไปนี้อย่างน้อย 3 ประการคือ (สำนักงาน ป.ป.ส., 2545)

1. ผู้ป่วยจะทำทุกอย่างเพื่อให้ได้ยาหรือสารนั้นมาไว้แม้เป็นวิธีที่ผิดกฎหมายเช่นลักขโมยก็จะทำ

2. ผู้ป่วยไม่สามารถปฏิบัติงานตามปกติได้เนื่องจากมีอาการพิษหรืออาการขาดยาหรือสารนั้นพฤติกรรมของผู้ป่วยเปลี่ยนไปเช่นหยุดงานบ่อยหรือไม่เอาใจใส่ครอบครัว

3. ผู้ป่วยต้องเสพยาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (มี Tolerance) เมื่อหยุดเสพยาหรือลดปริมาณการเสพยาจะเกิดอาการขาดยาหรือสารนั้น (Withdrawal Symptom)

องค์การอนามัยโลกได้ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง ยาหรือสารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพยาเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีใดก็ตามทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพที่สำคัญได้ 4 ประการ คือ

1. มีพลังความต้องการยาสูงขึ้น เพื่อจะได้เสพยาต่อไปไม่ว่าจะได้มาโดยวิธีใด

2. มีแนวโน้มที่จะเพิ่มปริมาณยามากขึ้น

3. ภาวะทางจิตและร่างกายโดยทั่วไปดำรงอยู่ได้โดยอาศัยยา

4. ทำความเสียหายให้แก่ปัจเจกบุคคลและสังคม

สำนักงาน ป.ป.ส. (2536) ให้ความหมายของยาเสพติดว่า หมายถึงยาหรือสารเคมีใดก็ตามเมื่อบุคคลเสพยาหรือรับเข้าสู่ร่างกายโดยการฉีด สูบ กิน หรือดม หรือวิธีอื่นติดต่อกันเป็นเวลานาน หรือช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้ว จะก่อให้เกิดเป็นพิษเรื้อรัง ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมแก่บุคคลผู้เสพยาและสังคมด้วย ทั้งจะต้องทำให้ผู้เสพยาแสดงออกซึ่งลักษณะต่างๆ กันคือ มีความต้องการที่จะเสพยาชนิดนั้นๆ ต่อเนื่องไป มีความต้องการเพิ่มปริมาณของยามากขึ้นทุกขณะ และมีภาวะเป็น การติดยาและอยากยา ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

กล่าวโดยสรุป ยาเสพติดหมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ที่เสพยาเข้าสู่ร่างกายแล้วทำให้เกิดพิษแก่ผู้เสพยาการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการขยายตัวของปัญหา ยาเสพติด โดยการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ขยายตัวทั้งในด้านจำนวนและกลุ่มเป้าหมายประชากรพื้นที่ตลอดจนประเภทของยาเสพติดที่ใช้เสพยา

ปัจจุบันปัญหา ยาเสพติดได้แพร่ระบาดไปยังพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนซึ่งถือเป็นโครงสร้างการปกครองระดับพื้นฐานของประเทศและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ปัจจัยหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมอุตสาหกรรมรวมทั้งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่างๆซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วการพัฒนาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านบวกและลบในด้านลบที่เห็นได้ค่อนข้างชัดเจนก็คือแนวโน้มการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่รุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะด้วยยาประเภทวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทเนื่องจากใช้ต้นทุนการผลิตต่ำแต่ผลกำไรที่ได้รับสูง นอกจากนี้ในอนาคตยังคาดว่าจะมีการใช้ยาเสพติดที่เป็นสารสังเคราะห์มาจากสารเคมี (Designer Drug) เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

2.2.2 สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย

การแพร่ระบาดของยาเสพติด ในระหว่างปี พ.ศ. 2546 – 2556 นับว่ามีความเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจอย่างยิ่ง จากการสำรวจประมาณการจำนวนผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในปี พ.ศ. 2550 ที่ระบุว่าจำนวนผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีประมาณ 570,000 คน เพิ่มขึ้นจากการสำรวจเมื่อปี พ.ศ. 2546 ที่ระบุว่า มีผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดประมาณ 450,000 คน (เพิ่มขึ้น 26 %) ข้อมูลสถิติการจับกุมผู้ต้องหาหาค้ายาเสพติดที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ถึง ปี พ.ศ. 2550 สามารถจับกุมผู้ต้องหาได้ทั้งสิ้น 100,988 คน แต่ปัจจุบันนับว่าความรุนแรงของสถานการณ์ยาเสพติดยังน้อยกว่าช่วงก่อนที่รัฐบาลจะประกาศสงครามยาเสพติดในปี พ.ศ. 2546 ขณะเดียวกันจำนวนผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาก็มิได้ลดลง โดยยังคงที่อยู่ในระดับ 40,000 ถึง 45,000 คนต่อปี (สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส., 2551) การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้เสพยาเสพติดในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 - 2550 ประมาณการได้ว่า ผู้เสพยาเสพติดในประเทศไทยเพิ่มจำนวนขึ้นจาก 460,000 คน เพิ่มขึ้นเป็น 570,000 คน และยังมีกลุ่มประชากรที่มีอัตราเสี่ยงสูงต่อการเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มากถึง 580,000 คน ที่พร้อมจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหากมีเงื่อนไขและปัจจัยเอื้ออำนวย (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2551) เมื่อพิจารณาในภาพรวมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 จนถึงปัจจุบัน พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสัดส่วนของปัญหาอยู่ระหว่าง ร้อยละ 40 - 45 ของปัญหา ยาเสพติดทั้งหมด ซึ่งจังหวัดที่มีผลการจับกุมผู้ค้ายาเสพติดสูงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 - 2550 คือ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี เชียงใหม่ และสมุทรปราการ สถานการณ์ยาเสพติดในภาพรวมระหว่างปี พ.ศ. 2546 – 2556 มีประเด็นสำคัญดังนี้

ในปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลซึ่งมีพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศสงครามยาเสพติด โดยการกำหนด roadmap แนวยุทธศาสตร์และขั้นตอนการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ซึ่งก่อนหน้านี้ประเทศไทยยังคงเผชิญกับมิติต่างๆ ของยาเสพติด ตั้งแต่การผลิต การค้า การแพร่ระบาด แต่สถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปบ้างในห้วงปี พ.ศ. 2546 โดยพบว่าการผลิตยาเสพติดภายนอกลดลงอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนประกาศสงครามยาเสพติด เนื่องจากการควบคุมอุปทาน (supply) และอุปสงค์ (demand) ภายในประเทศได้ดำเนินการอย่างเบ็ดเสร็จครบวงจร แต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมียาบ้าในปริมาณพอสมควรที่รอการนำเข้าสู่ประเทศไทย เนื่องจากในช่วงประกาศสงครามยาเสพติด การนำเข้ายาเสพติดบริเวณชายแดนส่วนใหญ่อยู่ในภาวะชะลอตัวหรือหยุดการเคลื่อนไหว เนื่องจากผู้ค้ายาเสพติดหลบหนีออกนอกพื้นที่และเข้ามารายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่รัฐ (สำนักงาน ป.ป.ส., 2547) การประกาศสงครามยาเสพติดทำให้เกิดการตรวจตราอย่างเข้มงวดตามพื้นที่ชายแดน การดำเนินการกับผู้ค้าอย่างเด็ดขาดภายในประเทศ รวมทั้ง

การเปิดโอกาสให้ผู้เสพเข้ามารายงานตัวเพื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาซึ่งมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานการณ์การแพร่ระบาดลดลงตามลำดับทั้งในแง่ของพื้นที่และจำนวนผู้เสพ จะเห็นได้จากการเปิดโอกาสให้มีการรายงานตัวของผู้เสพเพิ่มเติม หลายพื้นที่ได้ระบุว่าในพื้นที่ไม่มีผู้เสพยาเสพติดแล้ว เช่น พิจิตร มหาสารคาม หนองบัวลำภู มุกดาหาร ชัยนาท ตราด เพชรบุรี สมุทรสงคราม ชุมพร ตรัง พังงา เป็นต้น ข้อมูลชี้ชัดที่เป็นรูปธรรมจากผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2546 พบว่า สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบันลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับผลการสำรวจระหว่างช่วงก่อนและหลังประกาศสงครามยาเสพติด (เดือนพฤษภาคม 2546) คือ จากที่ระบุว่ามีปัญหาปานกลางถึงมาก ร้อยละ 91.6 ลดลงเหลือ ร้อยละ 65.5 และ 15.4 ตามลำดับ สำหรับความยากง่ายในการหาซื้อยาเสพติดในชุมชนนั้น ส่วนใหญ่ระบุว่า หาซื้อไม่ได้ ร้อยละ 43.3 หาซื้อยาก ร้อยละ 26.4 และหาซื้อได้ง่าย ร้อยละ 3.8 อย่างไรก็ตาม หากมาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ได้มีการดำเนินการในช่วงการประกาศสงครามยาเสพติดลดความเข้มข้นลง โดยเฉพาะการสกัดกั้นตามพื้นที่ชายแดน การปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ และมีความอ่อนแอของชุมชน/หมู่บ้านก็จะทำให้ปัญหาการแพร่ระบาดกลับมารุนแรงดังเช่นที่ผ่านมา แม้ว่าการประกาศสงครามยาเสพติดจะทำให้สถานการณ์การแพร่ระบาดลดความรุนแรงลง แต่บางพื้นที่โดยเฉพาะเขตเมืองยังคงมีการแพร่ระบาดอยู่ ส่วนใหญ่จะได้แก่ กลุ่มวัยรุ่น นักเรียน/นักศึกษา ผู้ใช้แรงงาน เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2547 หลังจากที่รัฐบาลได้ประกาศสงครามยาเสพติด และดำเนินการอย่างเข้มข้นมาโดยตลอด จนกระทั่งได้ประกาศชัยชนะต่อสงครามยาเสพติด เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2546 พบว่า สถานการณ์และแนวโน้มของปัญหายาเสพติดได้ลดระดับความรุนแรงลงอย่างมาก กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดบางกลุ่มยุติบทบาทลง ด้วยยาเสพติดที่นำเข้าสำคัญยังคงได้แก่ ยาบ้า กัญชา และเฮโรอีน ส่วนด้วยยาเสพติดชนิดใหม่ ได้แก่ เอ็กซ์ตาซี เคตามีน โคเคน ไอซ์ และ ยาแก้ไอ ผสมโคเคอีน นับตั้งแต่ประกาศชัยชนะต่อยาเสพติด ยังคงมีการลักลอบอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มนักเที่ยววัยรุ่นตามย่านสถานบันเทิงต่างๆ เนื่องจากซื้อหาได้ง่ายและราคาถูก และการแพร่ระบาดของยาแก้ไอผสมโคเคอีนไปยังพื้นที่อื่นๆ และมีการลักลอบนำเข้าในพื้นที่ภาคเหนือ นอกเหนือจากพื้นที่ภาคใต้ ข้อมูลที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งก็คือ การแพร่ระบาดของสารระเหยได้กลับมาอีกครั้งเนื่องจากยาบ้าหาซื้อยากและราคาสูงขึ้น (สำนักงาน ป.ป.ส., 2548) เมื่อพิจารณาจากสถิติการจับกุมคดียาเสพติดทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2547 ลดลงจากปี พ.ศ. 2546 ถึงร้อยละ 51 ประเภทของยาเสพติดพบว่า เฮโรอีน กัญชา และยาบ้า มีแนวโน้มลดลง แต่ยาเสพติดตัวใหม่ ได้แก่ เอ็กซ์ตาซี ไอซ์ โคเคน และเคตามีน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ, 2548)

ในปี พ.ศ. 2548 สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดลดความรุนแรงลงหลังจากประกาศชัยชนะต่อยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เฮโรอีน กัญชา และยาบ้า แต่เอ็กซ์ตาซี เคตามีน โคเคน และไอซ์ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เช่นเดียวกับ ปี พ.ศ. 2547 (สำนักงาน ป.ป.ส., 2549) ประเด็นที่สำคัญของสถานการณ์ภายหลังการประกาศสงครามยาเสพติด ก็คือ การแพร่ระบาดของกลุ่มยาเสพติดที่ใช้เพื่อความบันเทิง (club drugs) กลุ่มวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทที่จำหน่ายตามร้านขายยา และปัญหาเสพติดในกลุ่มเยาวชนมีแนวโน้มสูงขึ้น สามารถควบคุมการผลิตภายในประเทศ ทั้งฝิ่น เฮโรอีน ยาบ้า ได้ระดับหนึ่ง แต่การผลิตนอกประเทศยังคงมีอยู่ (ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ, 2548)

ในปี พ.ศ. 2549 สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงมีแนวโน้มลดลงภายใต้การดำเนินงานในแผนปฏิบัติการรวมพลังไทยทั้งชาติขจัดยาเสพติด การเข้ามามีบทบาทของผู้ติดยาเสพติดเป็นดัชนีตัวหนึ่งที่จะชี้ถึงแนวโน้มความต้องการของยาเสพติดภายในประเทศ ภายหลังจากประกาศชัยชนะต่อยาเสพติด พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดรักษามีแนวโน้มลดลงโดยตลอด ส่วนใหญ่ยังคงเป็นผู้เข้ารับการบำบัดรักษาครั้งแรก เฉลี่ยประมาณร้อยละ 80 กลุ่มยา club drugs แม้จะมีสัดส่วนน้อยแต่ก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนกลุ่มผู้เสพยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ติดยาเรื้อรัง (hard core) ที่กลับไปติดยาและพวกที่ติดยานานแต่ยังไม่เข้ารับการบำบัดรักษา (สำนักงาน ป.ป.ส., 2550) ในปี พ.ศ. 2549 แม้ว่าแนวโน้มสถานการณ์ลักลอบนำเข้ายาเสพติดในภาพรวมจะลดความรุนแรงลง แต่สถานการณ์การค้ายาเสพติดได้รับผลกระทบจากการนำเข้าไม่มากนัก เห็นได้จากจำนวนคดีค้ายาเสพติดมีการแกว่งตัวขึ้นลงในช่วงแคบๆ แสดงว่ามีปริมาณยาเสพติดที่เก็บพักอยู่ในประเทศไทยอย่างเพียงพอ ทำให้ผู้ค้าสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เสพได้อย่างต่อเนื่อง

ในปี พ.ศ. 2550 สถานการณ์หลังจากที่ระดมกำลังจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถลดขนาดและระดับความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาลงได้จนถึงระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชนโดยทั่วไปยึดแนวทางการดำเนินงาน คือ การแก้ปัญหาที่เหลื่อมอยู่ สถาปนาความมั่นคง และสร้างความยั่งยืน มุ่งแก้ปัญหาเสพติดที่ตรงเป้าหมายและมีคุณภาพ มีการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการแก้ปัญหา และจากการที่ทางกรมว่าถูกกดดันจากต่างประเทศในเรื่องสิทธิมนุษยชนและการเมืองการปกครอง สิ่งรัฐบาลพม่าใช้ในการประสานงานและร่วมมือกับประเทศต่างๆ คือ ความร่วมมือในด้านการปราบปรามยาเสพติดซึ่งเป็นช่องทางเดียวที่จะแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือของรัฐบาลพม่า ดังนั้นในห้วงปี 2550 รัฐบาลพม่ายังคงจะดำเนินนโยบายดังกล่าวเพื่อแสดงให้เห็นประเทศอื่นๆ เห็นถึงจุดยืนของรัฐบาลที่มีต่อการปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มงวดต่อไป และคาดว่าจะส่งผลให้ชนกลุ่มน้อยดำเนินการผลิต

และค่ายาเสพติดได้ยากขึ้น อย่างไรก็ตาม ชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มยังมีศักยภาพในการผลิตยาเสพติดคงเดิมแต่จะกระทำในลักษณะปิดลับและรัดกุมมากขึ้นซึ่งอาจมีผลให้ปริมาณการผลิตลดลงเล็กน้อย (สำนักงาน ป.ป.ส., 2550)

ในปี พ.ศ. 2551 สถานการณ์ปัญหาเสพติดยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากการสำรวจเพื่อประมาณการจำนวนผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในปี พ.ศ. 2551 ปรากฏว่ามีจำนวน 605,095 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ที่มีจำนวน 575,312 คน ขณะเดียวกันจำนวนผู้ต้องหา และผู้ได้รับการบำบัดรักษายาเสพติดก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน จากเดิมมีผู้ต้องหา 117,018 คน เป็น 129,296 คน และผู้ได้รับการบำบัดรักษาจากเดิม 58,903 คน เป็น 68,084 คน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดยังคงเป็นกลุ่มวัยรุ่นอายุ 20-24 ปี เกินกว่าร้อยละ 70 เป็นรายใหม่ โดยยาบ้าเป็นตัวยาลัก รongลงมาคือ กัญชา และสารระเหย (www.oncb.go.th/Nsy ปี 2551 (มี.ค.52)) ส่วนสาเหตุที่สถานการณ์ยาเสพติดยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจาก สาเหตุสี่ประการคือ 1) ยังคงมีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2551 พบการนำเข้าในพื้นที่ชายแดน 44 อำเภอ 17 จังหวัด เป็นพื้นที่นำเข้าหลัก 21 อำเภอ 9 จังหวัด และปริมาณการลักลอบนำเข้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะยาบ้าซึ่งเป็นยาเสพติดหลักที่มีการลักลอบนำเข้ามากที่สุด สามารถจับกุมได้จำนวน 21.7 ล้านเม็ด เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาที่จับกุมได้ 13.4 ล้านเม็ด 2) กลุ่มนักค้าเก่าที่เป็นรายสำคัญ กลุ่มนักค้าที่ถูกจับกุมและได้รับการประกันตัว (ปล่อยตัวชั่วคราว) หรือพักการลงโทษ กลับมาเคลื่อนไหวกระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งบางส่วนเชื่อมโยงกับนักค้าที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ 3) กลุ่มนักค้ารายใหม่ ร้อยละ 74.4 บางส่วนเดิมเป็นผู้เสพที่อาศัยอยู่ในชุมชน ผันตัวเองมาเป็นนักค้ารายย่อย แทนนักค้ารายย่อยเดิมที่ถูกกวาดล้างจับกุมไปตอนประกาศสงครามกับยาเสพติด 4) ยังคงมีนักค้าชาวต่างชาติ เข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจำนวนถึง 56 สัญชาติ โดยเฉพาะกลุ่มนักค้า 3 สัญชาติ ประเทศเพื่อนบ้านที่ติดกับประเทศไทย ซึ่งมีถึงร้อยละ 59.3 นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มเครือข่ายการค้าชาวแอฟริกันตะวันตก เข้ามามีบทบาทลักลอบค้ายาเสพติดมากขึ้น (www.oncb.go.th/Nsy ปี 2551 (มี.ค.52))

ในปี พ.ศ. 2552 สถานการณ์ปัญหาเสพติดยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากการสำรวจเพื่อประมาณการจับกุมผู้กระทำความผิดติดยาเสพติด ปรากฏว่ามีจำนวน 236,008 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2551 ที่มีจำนวน 202,852 คน นอกจากนี้มีจำนวนคดีรายสำคัญเพิ่มขึ้นจากเดิมมีจำนวนคดีรายสำคัญ 5,963 คดี เพิ่มขึ้นเป็น 6,955 คดี โดยยาบ้าเป็นตัวยาลัก รongลงมาคือ กัญชาแห้ง และสารระเหย ส่วนจำนวนเข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดยังคงเป็นกลุ่มเยาวชนอายุ 15-19 ปี โดยยาบ้าเป็นตัวยาลัก รongลงมาคือ กัญชา และสารระเหย (www.dmh.go.th) ในส่วนนโยบายที่ให้ความสำคัญต่อปัญหาเสพติด

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติด เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญที่จะต้องดำเนินการภายในระยะเวลา 3 ปีของรัฐบาล และให้มียุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล (ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน) ซึ่งได้มอบนโยบายให้แก่ผู้บริหารของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2552 โดยยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล (ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน) มีวัตถุประสงค์หลัก คือ “ลดปัญหายาเสพติดทั่วประเทศ จัดความเดือดร้อนประชาชน” มีกำหนดระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน – 30 กันยายน พ.ศ.2552 และกำหนด ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน เพื่อเป็นเกราะคุ้มกันภัยยาเสพติดในแต่ละระดับ ดังนี้

1) **รื้อชายแดน** คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงานตามมาตรการ เสริมความเข้มแข็งป้องกันการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน

2) **รื้อชุมชน** คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงานทุกมาตรการ เสริมความเข้มแข็งมีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

3) **รื้อสังคม** คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงาน จัดระเบียบสังคม แบบบูรณาการ จัดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นเงื่อนไขทางลบ เสริมสร้างปัจจัยทางบวกที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันต่อปัญหายาเสพติด

4) **รื้อโรงเรียน** คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงาน เสริมความเข้มแข็งในโรงเรียนสถานศึกษา และให้เยาวชนรุ่นใหม่มีภูมิคุ้มกันต่อต้านยาเสพติด

5) **รื้อครอบครัว** คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงาน เสริมความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว ให้มีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดมากขึ้น

ในปี พ.ศ. 2553 สถานการณ์ปัญหายาเสพติดยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากการสำรวจเพื่อประมาณการจับกุมผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด ปรากฏว่ามีจำนวน 266,010 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2552 ที่มีจำนวน 236,008 คน นอกจากนี้มีจำนวนคดีรายสำคัญเพิ่มขึ้นจากเดิมมีจำนวนคดีรายสำคัญ 6,955 คดี เพิ่มขึ้นเป็น 7,379 คดี โดยยาบ้าเป็นตัวยาหลัก คิดเป็นร้อยละ 75.8 รองลงมาคือ กัญชาแห้ง พืชกระท่อม และยาไอซ์ (ร้อยละ 6.8, 4.7 และ 4.4 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาถึงอายุของผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้ารับการรักษาครั้งแรก คือกลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 15-19 ปี เป็นกลุ่มที่เข้ารับการรักษามากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มอายุระหว่าง 20-24 ปี และ 25-29 ปีตามลำดับ และเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มผู้ป่วยที่อายุน้อยกว่า 15 ปี มีแนวโน้มค่อยๆ เพิ่มขึ้น (www.dmh.go.th) ทั้งนี้ได้มีการดำเนินการด้านแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับชาติเป็นแผนงานหลัก โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) เรียกว่า “ปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็งชนะยาเสพติด ยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน” ระยะที่ 2 โดยมีเป้าหมายในการลดระดับปัญหายาเสพติด ใน

พื้นที่ภาคเหนือ กรุงเทพฯและปริมณฑล และพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ลดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่เป็นความเดือดร้อนของประชาชน เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกชุมชน-ประชาสังคม และเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาเสพติดในภาวะวิกฤติ (ข่าวประชาสัมพันธ์ ปปส, 2553)

ในปี พ.ศ. 2554 สถานการณ์ปัญหาเสพติดยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากการสำรวจเพื่อประมาณการจับกุมผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด ปรากฏว่ามีจำนวน 320,972 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ที่มีจำนวน 266,010 คน นอกจากนี้มีจำนวนคดีร้ายสำคัญเพิ่มขึ้นจากเดิมมีจำนวนคดีร้ายสำคัญ 7,379 คดี เพิ่มขึ้นเป็น 7,595 คดี ส่วนจำนวนเข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน จำนวน 209,000 คน ส่วนใหญ่เป็นการบำบัดรักษาผู้เสพ 132,700 คน รองลงมาคือการบำบัดรักษาผู้ติด 73,200 คน และการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดรุนแรง 3,500 คน และเป็นที่น่าสังเกตว่าแนวโน้มการบำบัดผู้ติดยาเสพติดเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2547 มากกว่า 5 เท่า ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดยังคงเป็นกลุ่มเยาวชนอายุ 15-19 ปี โดยยาบ้าเป็นตัวยาลัก รองลงมาคือ กัญชา และสารระเหย (www.dmh.go.th) ประกอบกับการปรับเปลี่ยนรัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ดำเนินการยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ทำให้สถานการณ์ปัญหาเสพติดลดความรุนแรงลงในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และสถานการณ์ยาเสพติดหวนกลับมาเป็นปัญหาสำคัญและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวรุนแรงมากขึ้นใกล้เคียงกับระดับก่อนประกาศสงครามกับยาเสพติด จากผลการสำรวจความรุนแรงของปัญหาเสพติดในเดือนธันวาคม 2547 อยู่ที่ร้อยละ 1.8 ความรุนแรงของปัญหาเสพติดได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงผลสำรวจครั้งล่าสุดในเดือนกรกฎาคม 2554 ความรุนแรงของปัญหาอยู่ที่ร้อยละ 23.4 (ข่าวประชาสัมพันธ์ ปปส, 2554)

ในปี พ.ศ. 2555 สถานการณ์ปัญหาเสพติดยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ “ยาบ้า” ที่นี้ทำให้การประกาศนโยบายรัฐบาล เน้นให้มีแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พ.ศ. 2555 เป็นแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีกลยุทธ์การดำเนินงาน 7 แผน 4 ปรับ 3 หลัก 6 เร่ง โดยดำเนินการภายใต้หลักการบูรณาการในระดับจังหวัด/อำเภอ ในแผนงาน โครงการ และงบประมาณจากทุกแหล่งของทุกหน่วยงานภายในจังหวัดอำเภอ ตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด และจากการสำรวจเพื่อประมาณการจับกุมผู้กระทำความผิดคดียาเสพติด พบว่า ประชาชนร้อยละ 97.9 ระบุว่ามีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด โดยกลุ่มนี้มีร้อยละ 15.1 ที่ระบุว่ามีปัญหาในระดับรุนแรงมาก-มากที่สุด และร้อยละ 21.9 ระบุว่ามีปัญหาค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาถึงอายุของผู้เข้ารับการบำบัดรักษาทั้งหมดเป็นกลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง

15-24 ปี กล่าวคือมีมากถึงร้อยละ 51.8 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 15-19 ปี และกลุ่มอายุ 20-24 ปี (ร้อยละ 27.8 และ ร้อยละ 24.0 ตามลำดับ) (www.dmh.go.th)

ในปี พ.ศ. 2556 ประเทศไทยเกิดปัญหาความไม่สงบในสถานการณ์ทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 ทำให้สถานการณ์ปัญหายาเสพติดตลอดทั้งปี พ.ศ. 2556 ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จากการสำรวจผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและผู้ค้า พบว่า มีจำนวน 1,900,000 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่มีจำนวน 1,200,000 คน ส่วนจำนวนเข้ารับการบำบัดรักษา ยาเสพติดก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาถึงอายุของผู้เข้ารับการบำบัดรักษาทั้งหมดเป็น กลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 15-24 ปี โดยยาบ้าเป็นตัวยาลึก มีจำนวนมากถึงร้อยละ 55.97 รองลงมา คือ สุรา ร้อยละ 17.96 นอกจากนี้ยังพบว่า ยาไอซ์เป็นยาเสพติดอีกชนิดหนึ่งที่พบแนวโน้มการแพร่ ระบาดสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและน่าวิตกกังวลต่อกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ เด็กและเยาวชน (www.oncb.go.th/)

กล่าวโดยสรุป พบว่า สถานการณ์ปัญหา ยาเสพติด จาก ปี พ.ศ. 2546 ถึง ปี พ.ศ. 2554 ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะปัญหายาบ้า ในปี พ.ศ. 2553 พบว่าผลของการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ มีการปราบปรามยาบ้าสูงถึงร้อยละ 75.8 (ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2556) ทำให้รัฐบาลเน้นมาตรการปราบปรามยาเสพติดเป็นหลักและใช้ มาตรการอื่นๆ สนับสนุน โดยเฉพาะในช่วงการประกาศสงครามยาเสพติดที่มีการยกระดับปัญหา ยาเสพติดให้เป็น “วาระแห่งชาติ” การจับกุมผู้ค้ายาเสพติดเป็นไปอย่างเข้มข้นทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด มีการบูรณาการงานปราบปรามร่วมกันในทุกเส้นทาง การค้า ยาเสพติด นอกจากนี้ ยังมีการใช้เทคโนโลยีในการปราบปรามควบคู่ไปกับมาตรการด้านข่าวและการส่งเสริม ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งมีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อทำลายโครงข่ายยาเสพติด ขนาดใหญ่และผู้มีอิทธิพลในการค้า ยาเสพติด พร้อมทั้งแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มบทลงโทษสูงสุดกับ ข้าราชการการเมืองและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และให้รางวัลแก่เจ้าหน้าที่และประชาชนที่ให้ความ ร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด จึงนับได้ว่ามาตรการปราบปรามยาเสพติดในช่วงดังกล่าว มีการ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจริงจังและเข้มข้นมากกว่าช่วงที่ผ่านมา จนทำให้สถานการณ์การแพร่ระบาด และการค้าที่เคยเพิ่มมากขึ้นกลับมีจำนวนลดลง

2.2.3 ยาเสพติดในสังคมไทย

หากมองถึงความซับซ้อนยาเสพติดที่ฝังรากลึกในสังคมไทยจะพบว่า การ เปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นปัจจัยของความคงอยู่ของปัญหาเช่นกัน จะเห็นได้จากกระแสนิยมจาก ตะวันตกได้ครอบงำและเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวิถีคิดของคนในสังคมไทยทำให้วิถีชาวบ้าน จารีต ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงามของไทยอันเป็นเกราะป้องกันยาเสพติดและปัญหาสังคมอื่นๆ ออ

ห่างจากครอบครัว ชุมชน และสังคมไทยไปทุกทีช่องว่างเหล่านี้จะเป็นที่อยู่ของปัญหาต่างๆในสังคม ไม่เว้นแม้กระทั่งยาเสพติดในสังคมไทย (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวยและคณะ, 2550) พบว่าตัวยาสเสพติดที่แพร่ระบาดในประเทศนั้นมีหลากหลาย แต่ตัวยาค่ที่ต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษ เนื่องจากยังคงมีสัดส่วนของการแพร่ระบาดมากอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ยาบ้า นอกจากนี้ยังมีตัวยาค่อื่นที่แม้จะมีสัดส่วนไม่มากนักแต่มีแนวโน้มการแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ เฮโรอีน กระท่อม ยาแก้ไอ และ เอ็กตาซี (สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส., 2551) ยาเสพติดในประเทศไทย เช่น ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน ไอซ์เอ็กตาซี ฯลฯ ส่วนใหญ่จะนำเข้ามาจากต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้านโดยความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มผู้ผลิต และการค้ายาเสพติดเหล่านี้ และกลุ่มการค้ายาเสพติดชาวไทยทั้งกลุ่มการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดนกับกลุ่มการค้าในพื้นที่ตอนใน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ยาเสพติดถูกแพร่กระจายไปทั่วประเทศ ในขณะที่ยาเสพติดต่างๆ ซึ่งผลิตขึ้นในประเทศเพื่อนบ้านมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น ที่สำคัญ ได้แก่ ยาบ้า ซึ่งถือเป็นยาเสพติดที่แพร่ระบาดอย่างมากจนถึงปัจจุบัน (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2551) สถานการณ์แพร่ระบาดของยาเสพติดจำแนกตามประเภทที่สำคัญได้ดังนี้

1. ยาบ้าในปี พ.ศ. 2546 จากข้อมูลของสำนักงาน ป.ป.ส. พบว่า ในภาคเหนือยังคงมีความเคลื่อนไหวในการผลิตอยู่ตามแนวชายแดนด้านตรงข้ามจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย และอุตรดิตถ์ แหล่งผลิตขนาดใหญ่อยู่ในประเทศพม่า ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการผลิตในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) โดยเฉพาะในช่วงประกาศสงครามยาเสพติดของประเทศไทย มีข่าวสารระบุนแหล่งผลิตใน สปป. ลาว จำนวน 4 - 5 แห่ง มีลักษณะการผลิตเป็นเม็ดกลมสีส้มและสีเขียว สัญลักษณ์ WY และ WYแล้วยังพบเม็ดกลมสีส้มอมแดง สัญลักษณ์ R และสีเขียว สัญลักษณ์ 888 ในภาคใต้มีแหล่งผลิตยาบ้ากระจายตามพื้นที่ตรงข้ามจังหวัดระนอง และชุมพร ช่วงหลังประกาศสงครามยาเสพติด เดือนสิงหาคม – ตุลาคม 2546 การค้ายาบ้าในกลุ่มผู้ใช้แรงงานมีความเด่นชัดขึ้น ได้แก่ กลุ่มคนขับรถบรรทุก กลุ่มคนขับรถประจำทาง ผู้ใช้แรงงานภาคเกษตร และกลุ่มผู้ใช้แรงงานตามโรงงานอุตสาหกรรม และเริ่มมีการปรากฏข่าวสารการค้ายาบ้าในกลุ่มนักเรียนในจังหวัดใหญ่ๆ บางแห่ง ในปี พ.ศ. 2547 มีการเคลื่อนไหวของเครือข่ายยาบ้าที่ลดความรุนแรงลง ซึ่งยาบ้าที่แพร่ระบาดในช่วงปีนี้ ส่วนใหญ่เป็นยาบ้าเก่าที่มีรูปร่างลักษณะ เครื่องหมาย ส่วนผสมสี กลิ่น การบรรจุเหมือนยาบ้าที่เคยพบก่อนประกาศสงครามยาเสพติด ภาชนะห่อหุ้มบางครั้งเปื้อนเหมือนถูกฝังดินและโดนความชื้นเนื่องจากมีการเก็บรักษาไว้นาน การค้าและการลำเลียงมีลักษณะปริมาณครั้งละไม่มาก หรือที่เรียกว่ากองทัพมด คือเป็นไปในลักษณะนำติดตัวในการเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางหรือเครื่องบิน ในปี พ.ศ. 2548 พบว่าแหล่งผลิตในประเทศพม่ายังคงมีอยู่แต่มีปริมาณการผลิตลดลง ในปี พ.ศ. 2549 ยาบ้า

ยังคงเป็นยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดสูงสุดในประเทศ มีแนวโน้มการถูกจับกุมในปริมาณที่ลดลง ในปี พ.ศ. 2550 การแพร่ระบาดของยาบ้าในช่วงนี้ส่วนใหญ่มาจากแหล่งผลิตในดอนใต้ของรัฐบาลประเทศพม่า โดยมีสัดส่วนนำเข้าจากภาคเหนือมากที่สุด รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง หากเปรียบเทียบการจับกุมยาบ้าจากปี พ.ศ. 2546 จับกุมยาบ้าทั่วประเทศได้ 64.4 ล้านเม็ด ลดลงเหลือ 12.4 ล้านเม็ดในปี พ.ศ. 2549 และในปี พ.ศ. 2550 จับกุมได้ 12.5 ล้านเม็ด

2. ฝิ่นและเฮโรอีนในปี พ.ศ. 2546 การปลูกฝิ่นในภาคเหนือมีน้อยลงกว่าปีก่อน แต่ในพื้นที่ที่ยากแก่การเข้าถึงยังพบการขยายพื้นที่ในการปลูกบ้าง เฮโรอีนยังคงมีการลักลอบขายอยู่บริเวณชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีการนำเฮโรอีนมาฟักรอเพื่อนำเข้าประเทศไทย และผ่านไปยังตลาดต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2547 การตัดทำลายพื้นที่การปลูกฝิ่นยังคงมีอยู่ต่อเนื่อง และมีจำนวนพื้นที่การปลูกฝิ่นลดลงตามลำดับจนอยู่ในสภาพการณ์ที่สามารถควบคุมได้ การจับกุมคดีเฮโรอีนยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่มีเป้าหมายเพื่อการส่งออกยังประเทศที่สาม ดังนั้นปัญหาเฮโรอีนยังคงดำรงอยู่ ใน พ.ศ. 2548 พื้นที่การปลูกฝิ่นลดลงแต่ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น เนื่องจากความพยายามลดการปลูกฝิ่นลงในประเทศพม่าและชนกลุ่มน้อยส่งผลให้การผลิตเฮโรอีนในประเทศพม่าลดลงด้วย ส่วนใหญ่เป็นการผลิตเฮโรอีนชนิดอัดแท่งเพื่อส่งไปยังประเทศที่สาม การค้าเฮโรอีนส่วนใหญ่ทำเป็นขบวนการค้าระหว่างประเทศ โดยมีชาวไต้หวัน มาเลเซีย หรือสิงคโปร์ คัดต่อผ่านเครือข่ายคนไทยที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือพื้นที่ภาคเหนือ และว่าจ้างชาวพม่าเป็นผู้ลำเลียง ในปี พ.ศ. 2549 การตัดทำลายไร่ฝิ่นยังคงมีอยู่ต่อเนื่อง โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากต่างประเทศ เช่น สำนักงานประชาคมความช่วยเหลือป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสหรัฐอเมริกา (NAS) และสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศรัฐบาลฝรั่งเศส เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามยังมีการตรวจพบพื้นที่ปลูกฝิ่นในรัฐฉานตอนใต้ ในปี พ.ศ. 2549 เพิ่มขึ้นกว่า ร้อยละ 50 เนื่องจากราคาฝิ่นเพิ่มสูงขึ้น ทำให้กลุ่มผู้ที่เคยเลิกปลูกฝิ่นหวนกลับมาปลูกฝิ่นอีกครั้ง และบางส่วนถูกนำไปเข้าสู่กระบวนการผลิตเฮโรอีนแล้ว (สำนักงาน ป.ป.ส., 2550) ในช่วงปี พ.ศ. 2549 นี้ พบว่ามีการลักลอบปลูกฝิ่นในพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน 815 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2548 ร้อยละ 39 แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ในประเทศเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการปลูกเพื่อใช้ในกลุ่มผู้ปลูกเท่านั้น (สำนักงาน ป.ป.ส., 2550) นอกจากนั้นจากรายงานของสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งองค์การสหประชาชาติ (UNODC) พบว่าในปี พ.ศ. 2549 การผลิตฝิ่นในอัฟกานิสถานสูงขึ้นมาก แต่ในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำถูกกวาดล้างเกือบหมด สถานการณ์ในช่วงปี พ.ศ. 2549 นี้ พบว่าการผลิตเฮโรอีนในประเทศเพื่อนบ้านของไทยมีปริมาณลดลง ในขณะเดียวกัน กลับพบว่าการลักลอบลำเลียงเฮโรอีนจากอัฟกานิสถานผ่านไทยไปยังประเทศที่สาม ในปี พ.ศ. 2550 มีรายงานว่าอัฟกานิสถานยังมีผลผลิตฝิ่นต่อเนื่องโดยตลอดและนับเป็นแหล่งวัตถุดิบในการผลิตเฮโรอีนที่ใหญ่

ที่สุดในโลก เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตฝิ่นในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ (สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส., 2551)

3. กัญชาในปี พ.ศ. 2546 สปป. ลาว ยังคงเป็นแหล่งผลิตกัญชาที่สำคัญ โดยเป็นกัญชาอัดแท่งเพื่อการส่งออก ซึ่งหลังจากประกาศชัยชนะต่อยาเสพติดพบการผลิตกัญชา ลดลงจากเดิม โดยมีการตัดฟันทั่วทุกภาคของประเทศ แต่ในปี พ.ศ. 2546 พบเพียง 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพินธุโลก จังหวัดเลย จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี พ.ศ. 2547 มีการพบกลุ่มการค้ากัญชาของไทย และ สปป.ลาว จะลักลอบปลูกและอัดแท่งในพื้นที่ สปป.ลาว ก่อนนำเข้าทางชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในรูปแบบของเครือข่ายการค้า ในปี พ.ศ. 2548 ยังคงมีการลักลอบค้ากัญชาที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากการผลิต ใน สปป. ลาว ยังคงมีเป็นจำนวนมาก ปี พ.ศ. 2549 - 2550 ใน สปป. ลาว ยังคงมีการผลิตอยู่ต่อเนื่อง แหล่งปลูกกัญชาที่สำคัญที่สุดอยู่ในเขตภาคกลางและภาคใต้ใกล้แม่น้ำโขง โดยเฉพาะพื้นที่ตอนในแขวงคำม่วน เป็นพื้นที่ที่ปลูกกัญชาได้ดีและสะดวกต่อการลักลอบออกต่างประเทศ (สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส., 2551)

4. สารระเหยสารระเหยเป็นยาเสพติดชนิดหนึ่งที่หาซื้อได้ง่ายเพราะมีจำหน่ายตามร้านค้าและร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง และยังเป็นสารเสพติดราคาถูกที่สุดเมื่อเทียบกับยาเสพติดชนิดอื่น ดังนั้นจึงมีการแพร่ระบาดได้ง่ายและรวดเร็ว จากการสำรวจพบว่าผู้ใช้สารระเหยส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เป็นผู้มีอายุน้อย คือ อายุ 12 - 24 ปี มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ผู้ที่ใช้สารระเหยส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รับจ้าง และพวกว่างงานหรือไม่มีงานทำ (อาภา ศิริวงศ์ ณ อยุธยา, 2551) ในช่วงปี พ.ศ. 2546 ที่รัฐบาลประกาศสงครามยาเสพติดเป็นผลให้สารระเหยถูกปราบปรามไปด้วย ซึ่งในปี พ.ศ. 2546 จากสถิติของสำนักงาน ป.ป.ส. มีจำนวนคดีสารระเหยมากถึง 15,406 คดี และปริมาณของกลางมีมากถึง 543.6 กิโลกรัม เมื่อการปราบปรามได้ผลอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนคดีลดลงครั้งหนึ่ง คือเหลือเพียง 8,911 คดี และมีปริมาณของกลางเหลือเพียง 279.6 กิโลกรัม และสถิติการจับกุมลดลงอีกในปี พ.ศ. 2548 ขณะที่ปี พ.ศ. 2549 เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในปี พ.ศ. 2550 ลดลงเหลือเพียง 5,410 คดี และของกลางมีจำนวน 119.1 กิโลกรัม แต่อย่างไรก็ตาม การที่จะวิเคราะห์ว่าสารระเหยจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหรือลดลงในอนาคตไม่อาจพิจารณาได้ชัดเจน แม้ว่าหลังประกาศสงครามยาเสพติดจะมีปริมาณและจำนวนคดีสารระเหยลดลง แต่สถิตินี้เป็นการลดลงเพียงชั่วคราวหลังจากปี ที่รัฐบาลเอจริงเอจ้งเท่านั้น ประกอบกับผู้ใช้สารระเหยไม่ได้ใช้ยาเสพติดเพียงชนิดเดียว บางคนเลิกใช้ยาเสพติดชนิดหนึ่งเมื่อราคาสูงจึงเปลี่ยนมาใช้อีกชนิดหนึ่ง เพราะราคาต่ำกว่า ปัญหาสารระเหยจึงอาจไม่ใช่ปัญหาที่น่ากลัวเพราะมียาเสพติดชนิดใหม่ที่ร้ายแรงกว่าและเป็นที่นิยมมากกว่าเข้ามาแทนที่อยู่เสมอ โดยสารระเหยเป็นเพียงตัวประกอบที่เข้ามาชั่วคราว

ชั่วคราวเป็นระยะๆ เท่านั้น (อาภา ศิริวงษ์ ณ อยุธยา, 2551) อย่างไรก็ตามเนื่องจากสารระเหยเป็นสารที่นิยมใช้ในกลุ่มเด็กและเยาวชน อีกทั้งสารระเหยบางชนิดที่ใช้เป็นเวลานานและมีการใช้จำนวนมากจะทำลายระบบการทำงานของอวัยวะบางส่วนซึ่งไม่อาจรักษาให้หายขาดได้ เช่น สมอง (<http://nctc.oncb.go.th>, 2551) จึงได้มีการปรับแก้พระราชกำหนดสารระเหย พ.ศ. 2533 เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้นำผู้ต้องหาที่เสพยาระเหยเข้ารับการรักษาในระบบบังคับรักษา โดยจะมีผลบังคับในเดือนกรกฎาคม 2551 ขณะนี้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกำลังเตรียมการเพื่อการรองรับผู้ป่วยกลุ่มนี้

5. กระตอม กระตอมเป็นพืชท้องถิ่นที่ขึ้นตามธรรมชาติมานาน ส่วนใบถูกนำมาใช้เสพ ที่พบคือ ดม น้ำดื่ม ชงดื่ม สูบ และเคี้ยว คนทั่วไปใช้กระตอมเพื่อช่วยในการทำงาน โดยเฉพาะงานทางเกษตรกรรมทำให้ทำงานได้นาน ทนร้อนทนแดด ไม่ปวดเมื่อย และยังนำมาใช้รักษาความเจ็บป่วยตามภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย รวมทั้งมีการใช้ในวิถีวัฒนธรรมภาคใต้ของไทยมาช้านาน ต่อมาได้มีการพัฒนารูปแบบการใช้โดยผสมกับสารอื่นเพื่อความสนุกสนาน ทำให้เกิดความเคลิบเคลิ้ม สารที่ผสมขึ้นใหม่เรียกว่า สีสุนร้อย หรือ วันทูคอล ส่วนผสมหลักที่ใช้คือ น้ำกระตอม ไค้ก และยาแก้ไอ จากสถิติการจับกุมพืชกระตอมทั่วประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2546 - 2550 พบว่าจำนวนคดีและจำนวนผู้ต้องหาสูงประมาณสองพันกว่ารายในปี พ.ศ. 2546 แต่ลดลงเหลือประมาณหนึ่งพันกว่ารายในปี พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2548 แล้วกลับมาเพิ่มมากขึ้นอีกถึงสองพันกว่าคดีในปี พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2550 โดยมีจำนวนผู้ต้องหามากกว่าจำนวนคดีถึงเกือบหนึ่งพันคนในช่วงสองปีสุดท้าย ส่วนใหญ่จะเป็นคดีเสพมากที่สุด คดีครอบครองเพื่อจำหน่ายและผลิต และคดีจำหน่ายเพิ่มมากขึ้น 3 - 8 เท่า ในช่วงปี พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2550 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2546 - 2548 ซึ่งเป็นการแสดงว่าพืชกระตอมเริ่มเปลี่ยนจากพืชที่ปลูกไว้ใช้เองในท้องถิ่นเข้าสู่การซื้อขายในตลาดการค้ายาเสพติดมากขึ้นอย่างน่าตกใจ ในระหว่างปี พ.ศ. 2549 - 2550 นี้ ประชากรส่วนใหญ่ที่ใช้กระตอมจะอยู่ในบริเวณภาคใต้ตอนบน ซึ่งเป็นแหล่งที่มีการใช้พืชกระตอมแพร่หลายเป็นระยะเวลานานเป็นกลุ่มผู้ชายอายุระหว่าง 25 - 44 ปี ซึ่งผู้ใช้ส่วนใหญ่มองว่าพืชกระตอมไม่ได้เป็นยาเสพติด ซึ่งแตกต่างจากยาเสพติดชนิดอื่นที่ถูกมองว่าเป็นยาเสพติดร้ายแรงและผิดกฎหมาย (สมสมร ชิตตะการ และคณะ, 2551)

6. ยาเสพติดในกลุ่ม club drugs ได้แก่

6.1 ไอซ์ในช่วงปี พ.ศ. 2546 - 2547 สถานการณ์ของยาไอซ์มีการลักลอบนำเข้าจากแหล่งผลิตในประเทศพม่าและทางตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีนผ่านประเทศพม่าเข้ามายังชายแดนไทยในภาคเหนือเพื่อนำผ่านไปยังประเทศที่สามและจำหน่ายในประเทศไทยมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงหลังประกาศสงครามยาเสพติด ยาบ้ามีราคาแพงและหาซื้อได้ยาก ไอซ์จึงเป็นยาเสพติดประเภทหนึ่งซึ่งถูกนำมาใช้แทนยาบ้า ในปี พ.ศ. 2548 การนำเข้าไอซ์มี

แนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งไอซ์ในประเทศไทยส่วนใหญ่ถูกลักลอบนำเข้าจากแหล่งผลิตในประเทศพม่า มีการระบุว่าในช่วงปีนี้มีโรงงานผลิตไอซ์ 3 แห่ง เป็นกลุ่มกองกำลัง UWSA และกลุ่มโกกั้ง ที่มีศักยภาพการผลิตไอซ์จากหัวเชื้อยาบ้าโดยอาศัยสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์จากประเทศจีน ในปี พ.ศ. 2549 ไอซ์ยังคงมีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพบมากในพื้นที่กรุงเทพมหานครและภาคกลาง ในปี พ.ศ. 2550 ยังพบว่า มีการตั้งโรงงานผลิตไอซ์ในประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นสถานบันเทิงและแหล่งคาสีโน ซึ่งจากแหล่งข่าวพบว่า นักค้ายาเสพติดใช้เป็นแหล่งติดต่อจัดหานักพนันที่เสียการพนันให้เป็นผู้ล่อลวงยาบ้าและยาไอซ์

6.2 เคมามีน เคมามีนมีจำหน่ายและแพร่ระบาดในประเทศไทย

ไทย แต่เดิมมีการลักลอบนำเข้ามาจากประเทศฮังการีและสหรัฐอเมริกาผ่านเข้ามายังท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ต่อมามีการลักลอบนำเข้าผ่านทางประเทศกัมพูชา ด้านจังหวัดปทุมธานีเข้าสู่จังหวัดสระแก้ว โดยเฉพาะในช่วงหลังประกาศสงครามยาเสพติด ในปี พ.ศ. 2546 เมื่อนำมาจำหน่ายให้กลุ่มผู้เสพยาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออก โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น เมืองพัทยา และ เกาะช้าง ในปี พ.ศ. 2547 เคมามีนยังคงมีแพร่ระบาดอยู่ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออก เคมามีนที่แพร่ระบาดอยู่ในประเทศไทยในขณะนี้ส่วนหนึ่งมีที่มาจากประเทศกัมพูชาและมีแนวโน้มว่าจะมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น หากไม่สามารถดำเนินการตรวจตราสกัดกั้นอย่างเข้มงวด การจับกุมเคมามีนบริเวณจุดผ่านแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ตรงข้ามเมืองปทุมธานี อำเภอโหวโจวโรว จังหวัดบันเตียเมียนเจย ตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2546 ไม่ต่ำกว่า 1,000 ขวด สำหรับแหล่งที่เป็นจุดจำหน่ายนั้นอยู่ลึกเข้าไปจากชายแดนไทยประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นย่านสถานเริงรมย์ของเมืองปทุมธานีซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงแรมและบ่อนการพนัน โดยผู้จำหน่ายรายย่อยส่วนใหญ่เป็นคนกัมพูชาและผู้ที่แฝงตัวอยู่ในกลุ่มนักท่องเที่ยวและนักการพนัน แม้ว่านโยบายจัดระเบียบสังคมจะดำเนินการอย่างเข้มงวด แต่การแพร่ระบาดของเคมามีนในสถานเริงรมย์ในกรุงเทพมหานครยังคงมีอยู่ รวมทั้งมีการแอบแฝงใช้ห้องเช่าอาคารชุดเป็นแหล่งมั่วสุมเสพยาเคมามีน และมีการแพร่ระบาดในหลายจังหวัด เช่น สมุทรปราการ นนทบุรี ชลบุรี ระยอง และนครปฐม โดยเฉพาะ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี และระยอง นับเป็นแหล่งพักเก็บและจำหน่ายที่สำคัญ กลุ่มคนที่ควรเฝ้าระวัง ได้แก่ ชาวชนไทยที่เดินทางเข้าไปยังเมืองปทุมธานีเพื่อเที่ยวสถานเริงรมย์และนักเล่นการพนันซึ่งหากเล่นเสียอาจคิดหารายได้ด้วยการลักลอบนำยาเสพติดกลับเข้ามา และคนกัมพูชาที่ข้ามแดนเข้ามายังประเทศไทยซึ่งในแต่ละวันมีจำนวนมาก

ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2547 ยังพบมีการนำเข้าเคมามีนที่จังหวัดตาก (สำนักงาน ป.ป.ส., 2548) การแพร่ระบาดของเคมามีนยังคงอยู่ในกลุ่มวัยรุ่นที่มีฐานะดี หรือนัก

เทียวกกลางคืน ส่วนใหญ่จะพบในจังหวัดขนาดใหญ่ที่มีสถานบันเทิงจำนวนมาก พ.ศ. 2548 เคตามีนมีการลักลอบนำเข้าจากประเทศปาเกีสถาน กัมพูชา พม่า และลาว และได้พบการนำเข้าทางด่านจังหวัดอุบลราชธานี หนองคาย และท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2549 สภาพปัญหาของยาเคตามีนในเขตเมือง สภาพปัญหายังคงดำรงอยู่คงเดิม มีการจับกุมได้เพิ่มมากขึ้นเนื่องจากมีการปฏิบัติงานที่เข้มงวดของเจ้าหน้าที่ ในปี พ.ศ. 2550 พื้นที่สำคัญที่มีการจับกุมผู้ค้าเคตามีนได้ในพื้นที่นำเข้าสำคัญได้แก่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

6.3 เอ็กซ์ตาซี ในช่วงปี พ.ศ. 2546 ในช่วงก่อนประกาศสงครามยาเสพติด ส่วนใหญ่การแพร่ระบาดของเอ็กซ์ตาซีจะมีการลักลอบนำเข้าจากทางยุโรปทางท่าอากาศยานกรุงเทพฯ แต่หลังจากการประกาศสงครามยาเสพติด แล้วไม่พบการลักลอบนำเข้าผ่านทางกรุงเทพมหานคร แต่กลับเป็นการลักลอบนำเข้าจากมาเลเซีย ผ่านทางด่านตรวจคนเข้าเมืองอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มีจุดหมายปลายทางที่กรุงเทพมหานคร โดยใช้เส้นทางทั้งทางรถยนต์ประจำทางจากหาดใหญ่ และท่าอากาศยานหาดใหญ่ กลุ่มผู้ค้าสำคัญเป็นชาวมลายูและสิงคโปร์ ซึ่งมีพฤติกรรมเป็นนักค้ายาเสพติดโดยตรง แพร่ระบาดในกลุ่มนักท่องเที่ยวและกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจสถานบันเทิงในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และส่งผลให้มีการแพร่ระบาดตามสถานบันเทิงในกรุงเทพมหานครและเมืองท่องเที่ยวสำคัญด้วย ในปี พ.ศ. 2547 มีการลักลอบนำเข้าเอ็กซ์ตาซีจากแหล่งผลิตในยุโรปผ่านทางท่าอากาศยาน และจากมาเลเซียผ่านชายแดนภาคใต้เพื่อนำมาจำหน่ายให้แก่ผู้ค้าระดับกลางและย่อยในสถานบันเทิงและสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศ ในปี พ.ศ. 2548 สถานการณ์ของเอ็กซ์ตาซีมีลักษณะคงเดิม คือยังคงมีการลักลอบนำเข้าจากประเทศในยุโรป เช่น ประเทศเนเธอร์แลนด์อย่างต่อเนื่อง ผ่านทางท่าอากาศยานและส่งทางไปรษณีย์ ในปี พ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2550 การนำเข้ามีแนวโน้มสูงขึ้น ในปี พ.ศ. 2550 จับกุมได้ 27 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2548 ซึ่งจับกุมได้ 8.6 กิโลกรัมและปี พ.ศ. 2549 จับกุมได้ 6.8 กิโลกรัม กลุ่มการค้าลักลอบนำเข้าที่สำคัญได้แก่ ชาวจีน และชาวมลายู ผ่านทางชายแดนภาคใต้ด้านจังหวัดสงขลา นราธิวาส และยะลา นอกจากนั้นยังพบการนำเข้าจากกัมพูชาทางด้านอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จากเนเธอร์แลนด์ และฮ่องกงนำเข้าทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิด้วย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์ และมวลชนสัมพันธ์

2.3.1 ความหมายของงานชุมชนสัมพันธ์และตำรวจชุมชนสัมพันธ์

การจะเข้าใจแนวความคิดเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์จำเป็นต้องทราบความหมายอย่างเป็นทางการของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ชุมชน (Community) จะต้องมีส่วนประกอบดังนี้

- 1) ประชาชนหรือคน (People)
- 2) ความสนใจของคนร่วมกัน (Common Interest)
- 3) อาณาบริเวณหรือพื้นที่ (Area)
- 4) การปฏิบัติต่อกัน (Interaction)
- 5) ความสัมพันธ์ของสมาชิก (Relationship) ที่ผูกพันให้อยู่ร่วมกันในชุมชนนั้น

ความสัมพันธ์ (Relations) หมายถึง ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องด้วยหรือการผูกพันของบุคคลที่มีต่อกันหรือมีต่อคนในชุมชน

ชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องผูกพันกัน มีแนวคิดไปในทางเดียวกันและสามารถรวมกำลังกันดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกัน

จากการทบทวนความหมายและคำนิยามที่เกี่ยวข้องทำให้ทราบว่า งานชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจ หมายถึงงานที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ เกิดการรวมตัวกัน มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องต่อกัน ร่วมมือประสานการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุน การปฏิบัติงานตำรวจ และเป็นการดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการ เพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนมีความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ (แนวทางเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2549)

แม้ว่าตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะได้รับความนิยมในหน่วยงานตำรวจทั่วโลก แต่ละหน่วยงาน ต่างกำหนดนิยามของตำรวจชุมชนสัมพันธ์แตกต่างกันออกไปเพื่อนำไปใช้กับหน่วยงานตนเอง อย่างไรก็ตามนักวิชาการหลายท่านได้สรุปว่า ลักษณะที่เหมือนกันของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่นำไปใช้ในกรมตำรวจของประเทศต่าง ๆ จะมีดังต่อไปนี้ (Fagin, 2003)

- (1) ยึดถือหลักกระจายอำนาจในการส่งเสริมการป้องกันอาชญากรรม มากกว่าที่จะใช้แนวทางการตรวจตราพื้นที่ สืบสวนหาข่าว และบังคับใช้กฎหมายในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

(2) มุ่งเน้นส่งเสริมให้มีการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชนและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นมากกว่าการใช้อำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย

(3) ประยุกต์ใช้แนวทางอื่นในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแทนการจับกุม หรือการใช้กำลัง โดยมุ่งเน้นแก้ไขสาเหตุหรือต้นตอที่มาของการกระทำผิดทางอาญา

Community Policing Consortium ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดนิยามของตำรวจชุมชน (Community Policing) ว่าหมายความว่า “รูปแบบการทำงานของตำรวจที่มุ่งเน้นสร้างความรู้สึกการเป็นเจ้าของชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ตำรวจชุมชนจะเน้นการร่วมมือกันระหว่างตำรวจและชุมชนในการระบุปัญหาอาชญากรรมและการก่อความเดือดร้อนรำคาญและแสวงหาแนวทางร่วมกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว” (Community Policing Consortium, 1994) นอกจากนี้ Trojanowicz และ Bucqueroux ได้นิยามตำรวจชุมชนสัมพันธ์ว่าหมายความว่า “หลักปรัชญาในการให้บริการของตำรวจ โดยตำรวจสายตรวจที่ทำหน้าที่ตรวจตราในเขตชุมชนหนึ่งได้รับมอบหมายอำนาจจากหน่วยงานในระดับหนึ่ง เข้ามาทำงานร่วมกับประชาชนในลักษณะการเป็นหุ้นส่วนเพื่อระบุปัญหาและแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหของชุมชนร่วมกัน” ตามคำนิยามข้างต้นจะเห็นว่าตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นหลักปรัชญาบนพื้นฐานของการเป็นหุ้นส่วนระหว่างตำรวจและชุมชน เพื่อทำงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหอาชญากรรม สาเหตุของความหวาดกลัวภัยและพฤติกรรมเบี่ยงเบน ทำให้ส่งเสริมคุณภาพชีวิตในภาพรวมของประชาชนในชุมชนนั้น (Schmallegger, 2001) ซึ่งนักวิชาการหลายท่านให้การยอมรับว่าบุคคลที่ได้พัฒนาและเสนอรูปแบบการทำงานของตำรวจชุมชนพร้อมกำหนดนิยามขึ้นมา ได้แก่ George Kelling, James Wilson และ Robert Trojanowicz โดยบุคคลเหล่านี้ได้มีงานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตำรวจ สายตรวจ พร้อมเสนอแนะการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับชุมชน และการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของตำรวจในสายตาประชาชน

จากคำนิยามของนักวิชาการและหน่วยงานราชการ Richard Adams, William Rohe และ Thomas Arcury (2002) ได้วิเคราะห์งานศึกษาของ Skogan and Harnett (1997) Eck and Rosenbaum (1994) และ Goldstein (1990) และได้แยกประเด็นให้เห็นว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความแตกต่างจากการทำงานของตำรวจรูปแบบเดิม (การบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด) ซึ่งผู้บริหารหน่วยงานตำรวจที่จะนำตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไปใช้ จำเป็นต้องทำความเข้าใจหลักการและความแตกต่าง นี้ก่อน สำหรับความแตกต่างนี้สามารถแบ่งแยกได้เป็นจำนวน ๓ ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรก การร่วมรับผิดชอบ (Shared Responsibility) การรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชนเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของตำรวจและสมาชิกชุมชน ซึ่งแนวทางการทำงานของตำรวจเดิมจะเน้นให้ตำรวจรับผิดชอบในการควบคุมอาชญากรรม และมองว่าสมาชิกชุมชนเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือ

เจ้าพนักงานเมื่อมีการร้องขอเท่านั้น ไม่ได้มีส่วนรับผิดชอบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยแต่อย่างใด แต่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์เน้นให้มีการร่วมมือกันระหว่างตำรวจกับสมาชิกชุมชน องค์การเอกชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่สามารถเข้ามาสนับสนุนการทำงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชน

ความแตกต่างในประเด็นที่สอง คือ การป้องกันอาชญากรรม (Crime Prevention) ตำรวจ ที่เข้าไปทำงานในชุมชนจะต้องระบุสภาพแวดล้อมหรือสาเหตุของปัญหาที่จะนำไปสู่การเกิดอาชญากรรมหรือความไม่สงบเรียบร้อยในชุมชน หลังจากนั้นก็ต้องเข้าไปแสวงหาแนวทางในการทำให้สาเหตุนั้น หดไปหรือลดน้อยลง กล่าวคือ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะพยายามระบุปัญหาท้องถิ่นก่อนที่จะขยายตัวกลายเป็นอาชญากรรมหรือแหล่งเพาะอาชญากรรม แตกต่างจากการทำงานรูปแบบเดิมที่ไม่เน้นการแก้ไขสภาพแวดล้อมแต่จะเข้าไปชุมชนเมื่อได้รับการแจ้งเหตุเท่านั้น ซึ่งตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเน้นการเปลี่ยนแปลงสภาพชุมชนหรือสมาชิกในชุมชน ดังนั้น ตำรวจที่จะเข้าไปทำงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถ ด้านการแสวงหาและระบุสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่อาชญากรรม และด้านการทำงานร่วมกับประชาชน

สำหรับความแตกต่างในประเด็นสุดท้าย คือ การกระจายอำนาจหรือให้อำนาจในการใช้ดุลยพินิจ (Discretion) เนื่องจากตำรวจที่เข้าไปทำงานในชุมชนต้องมีความคิดสร้างสรรค์ในการระบุสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่การเกิดอาชญากรรม และทำงานร่วมกับสมาชิกชุมชนในการแก้ไขโดยไม่เน้นการบังคับใช้กฎหมายหรือการจับกุม หากจะทำให้ตำรวจที่เข้าไปทำงานสามารถทำให้สมาชิกชุมชนเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาและไว้วางใจ หน่วยงานตำรวจจะต้องกระจายอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการแก้ไขปัญหาให้แก่ตำรวจในระดับหนึ่ง เพื่อให้มีแนวทางแก้ไขปัญหาคืออย่างหลากหลายตามทางแนวทางที่สมาชิกชุมชนต้องการ จึงจะทำให้งานตำรวจชุมชนประสบความสำเร็จ

จากการทบทวนคำนิยามและความหมายของตำรวจชุมชนสัมพันธ์พบว่า นักวิชาการและนักบริหารงานตำรวจได้กำหนดคำนิยามไว้อย่างหลากหลาย แม้จะแตกต่างกันแต่มีหลักปรัชญาพื้นฐานหรือแนวทางการทำงานเหมือนกัน ในการศึกษาครั้งนี้ขอให้คำนิยาม “ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายความว่าหลักปรัชญาในการทำงาน และวิธีหรือแนวทางในการปฏิบัติการกิจตำรวจ ด้วยการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน เพื่อกระตุ้นหรือเสริมสร้างให้ประชาชนเข้ามาร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม อดายมุข หรือพฤติกรรมก่อความเดือดร้อนรำคาญในชุมชนร่วมกับตำรวจ โดยชุมชนเป็นแกนนำหลักในการดำเนินการ ส่วนตำรวจเป็นผู้สนับสนุนหรือส่งเสริมให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย” นอกจากนี้ยังพบว่าชื่อหรือคำเรียกของโครงการนี้จะมีอยู่อย่างมากมาย อาทิ Community Policing, Problem-Oriented Policing (POP),

Community Problem-Oriented Policing (CPOP), Neighborhood Oriented Policing, Police Area Representatives เป็นต้น

นอกจากนี้นักวิชาการได้ให้ความเห็นว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะสร้างประโยชน์ให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ ๑. ชุมชนจะได้รับประโยชน์ในด้านการมีพลังอำนาจในการแก้ไขปัญหาสังคมของชุมชน การได้รับการพัฒนาปรับปรุงทางกายภาพ ความหวาดระแวงภัยอาชญากรรมลดน้อยลง ๒. ตำรวจจะได้รับประโยชน์ในด้านการเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน การเพิ่มคุณค่าในการทำงาน และการเพิ่มความพึงพอใจของตำรวจในหน้าที่การงาน และ ๓. ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะได้รับประโยชน์ด้านการลดความขัดแย้งระหว่างตำรวจกับชุมชน การลดลงของอัตราอาชญากรรม การมีกิจกรรมในการ ป้องกันอาชญากรรมเกิดขึ้นในชุมชน (Segrave & Ratcliffe, 2004)

2.3.2 หลักการและประวัติความเป็นมาตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Community Policing)

ยุทธศาสตร์หรือแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจในหลายประเทศในระยะเริ่มแรก จะเน้นไปที่การใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจออกตรวจตราพื้นที่หรือทำการสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับการกระทำความผิด ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติไว้ อย่างชัดเจนถึงอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งเปรียบเสมือนการสร้างกำแพงหรือกีดกันไม่ให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับการสืบสวนจับกุมหรือป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา ทั้งที่การกระทำความผิดเหล่านี้ได้สร้างความเสียหายหรือภัยอันตรายแก่สังคมหรือประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ระยะเวลาต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดเหล่านี้ โดยหลายประเทศได้เริ่มมีกฎหมายที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุนการทำงานของตำรวจ อาทิ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 6 กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนสนับสนุนการทำงานของตำรวจ และ The Violent Crime Control and Law Enforcement Act of 1994 ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดตั้ง The Office of Community Oriented Policing Services เพื่อสนับสนุนการทำงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์แก่หน่วยงานตำรวจทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา

แนวคิดด้านการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานของตำรวจในประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มมีขึ้นเมื่อประมาณ 50 ปีที่ผ่านมา โดยเริ่มแรกเกิดจากความไม่มีประสิทธิภาพในการทำงานของตำรวจรูปแบบเดิม ที่มุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและมุ่งเน้นการออกตรวจตราพื้นที่ในลักษณะที่ไม่เน้นการแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากประชาชน (Fagin, 2003) โดยในระยะเริ่มแรกได้มีการนำรูปแบบ “ทีมตำรวจ” (Team Policing) มาใช้ซึ่งมีลักษณะเป็นการจัดตั้งหน่วยตำรวจหรือทีมตำรวจขนาดเล็กและมอบหมายให้รับผิดชอบในการดูแลความสงบเรียบร้อยและ

ป้องกันปราบปรามการกระทำผิดอาญาในเขตพื้นที่ขนาดเล็กไม่ใหญ่มากนัก โดยเชื่อว่าทีมตำรวจจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานของตำรวจมากขึ้น แต่เนื่องจากการไม่สอดคล้องกันระหว่างหลักปรัชญาในการทำงานกับระบบบังคับบัญชาของตำรวจ และความไม่เข้าใจของตำรวจผู้ได้รับมอบหมายเอง ทำให้รูปแบบการทำงานแบบทีมตำรวจไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (Kelling & Moore, 1988) แม้ว่าทีมตำรวจจะถูกมองว่าเป็นรูปแบบการทำงานเดิมของตำรวจ แต่ก็เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงการทำงานของตำรวจขึ้นมาในประเทศสหรัฐอเมริกา

หลังจากรูปแบบทีมตำรวจได้พัฒนาขึ้นและถูกนำมาใช้ในหลายหน่วยงานตำรวจ ในระยะเวลาใกล้เคียงกันนั้นได้มีการพัฒนารูปแบบการทำงานหลายประเภทขึ้นมาด้วยกัน ภายใต้หลักการที่มุ่งเน้นเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชน (Police Community Relations: PCR) ตัวอย่างเช่น ชุมชนเฝ้าระวัง (Neighborhood Watch Program) ที่ตำรวจเข้าไปกระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนรวมกันเฝ้าระวังหรือตรวจตราความปลอดภัยของพื้นที่ตนเอง หรือการทำเครื่องหมายทรัพย์สิน (The Operation ID) ที่ตำรวจร่วมกันกับชุมชนจัดทำเครื่องหมายไว้ที่ทรัพย์สินมีค่าหากถูกโจรกรรมหรือสูญหายตำรวจจะแจ้งให้หน่วยงานราชการติดตามหรือไปติดตามตามสถานที่รับซื้อของทำให้ง่ายต่อการติดตามทรัพย์สินและสืบสวนจับกุมคนร้าย ซึ่งรูปแบบการทำงานเหล่านี้ของตำรวจยังไม่ได้รับการตอบรับจากประชาชนหรือแม้แต่หน่วยงานตำรวจด้วยกันเอง แต่นับว่าเป็นความริเริ่มและถือเป็นจุดเริ่มต้นของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Senna and Siegel, 1999)

การพัฒนาตำรวจชุมชนสัมพันธ์อย่างเป็นรูปธรรมได้เกิดขึ้นหลังจากที่ได้มีการนำเสนอบทความเรื่อง “the broken window model” โดย George Kelling และ Jame Wilson, 1982) ได้นำเสนอรูปแบบในการพัฒนาปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชน โดยนักวิชาการทั้งสองท่านได้นำเสนอความคิดสำคัญสามประการ ดังนี้

- ความเสื่อมโทรมของชุมชนทำให้เกิดความกลัวภัย หากชุมชนเต็มไปด้วยคนจำนวนมาก แก๊งค์แก๊งค์ โสเภณี คนจรจัด ฯลฯ จะทำให้เกิดอัตราอาชญากรรมสูง

- ลักษณะของชุมชนเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม ชุมชนที่รกร้างว่างเปล่าหรือบ้านเรือนมีกระจกแตกจำนวนมากโดยไม่มีการซ่อมแซมหรือบำรุงรักษา ตลอดจนพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือละเมิดกฎหมายไม่ได้รับการแก้ไข โดยสุจริตชนที่อยู่อาศัยจะเกิดความหวาดกลัวภัยและอาชญากรรมจะเข้ามาในชุมชนนั้น

- ตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความสำคัญมาก หากตำรวจต้องการที่จะลดความหวาดกลัวภัยและปราบปรามอาชญากรรม จะต้องให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากประชาชนที่อาศัยในชุมชนนั้น

นักวิชาการทั้งสองท่านได้เสนอแนะว่า การสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนและการควบคุมอาชญากรรมไม่สามารถทำได้ภายใต้การทำงานรูปแบบเดิมของตำรวจ เนื่องจากตำรวจสายตรวจที่นั่งตรวจอยู่บนรถยนต์หรือสายตรวจเดินทางจะเน้นไปที่การสอดส่องตรวจตราจับกุมผู้กระทำความผิดหรือบุคคลที่ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเข้าไปหาข้อมูลข่าวสารจากประชาชนหรือเข้าไปสอบถามความเป็นอยู่หรือสร้างความผูกพันกับคนในชุมชน หากเปลี่ยนรูปแบบการตรวจตราให้ไปมุ่งเน้นที่การเข้าไปหาประชาชนสอบถามความเป็นอยู่หรือความรู้สึกตลอดจนสภาพทั่วไปของชุมชน จะทำให้มีการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนและได้ข้อมูลข่าวสารสำคัญเกี่ยวกับสิ่งผิดปกติหรือบุคคลที่กระทำความผิดในชุมชนได้ ตำรวจจึงต้องทำการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานจากการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม (Crime Fighting) ไปสู่รูปแบบของการดูแลความสงบเรียบร้อยในชุมชน (Senna and Siegel, 1999 : 207) หลังจากนั้นก็ได้มีการพัฒนารูปแบบตำรวจชุมชนขึ้นมาอย่างเป็นระบบและนำมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานตำรวจทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาจนถึงปัจจุบัน

การพัฒนารูปแบบการทำงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะมีลักษณะอย่างหลากหลายและแตกต่างกันออกไป เนื่องจากหน่วยงานตำรวจของประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา จะมีลักษณะเป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อท้องถิ่นหรือขึ้นตรงต่อมณฑล ไม่อยู่ภายใต้สังกัดของรัฐบาลกลาง ทำให้มีโครงสร้างของหน่วยงานและรูปแบบการบังคับบัญชา ตลอดจนลักษณะหรือปรัชญาในการทำงานแตกต่างกันออกไป ซึ่งการพัฒนาตำรวจชุมชนสัมพันธ์จึงมีหลายรูปแบบตามเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสหรัฐจึงมีการเรียกชื่อหลายรูปแบบแตกต่างกัน ได้แก่ Community Policing, Community Relation Policing, Community-oriented Policing หรือ Problem-solving Policing แม้จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปแต่จะมีหลักการหรือแนวทางในการทำงานไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้แนวทางหรือกลยุทธ์ในการดำเนินโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีหลายรูปแบบ อาทิ การจัดตั้งอาสาสมัครชุมชนเพื่อทำหน้าที่ดูแลชุมชน การจัดทีมตำรวจลงไปแสวงหาความร่วมมือจากชาวบ้านในชุมชนการส่งจดหมายเตือนภัยให้แก่คนในชุมชน ฯลฯ

2.3.3 แนวทางการทำงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์

เนื่องจากตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเน้นไปที่การระบุสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่การเกิดอาชญากรรมและแสวงหาแนวทางแก้ไขโดยทำงานร่วมกับชุมชน ดังนั้นตำรวจที่ได้รับมอบหมายจะต้องมีความรู้ความสามารถในการระบุสภาพปัญหาหรือความผิดปกติในชุมชน โดยทั่วไปในการวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่เพื่อหาปัจจัยในการเกิดอาชญากรรม เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม กรมตำรวจของหลายประเทศได้นำวิธีการของ SARA Model มาใช้ใน

การวิเคราะห์ (Fagin, 2003) คำว่า SARA Model หมายความว่า หลักการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์นำมาใช้กัน โดยเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูลของสภาพแวดล้อม หลังจากนั้นก็วิเคราะห์แสวงหาแนวทางที่จะลดปัญหามิให้ลุกลามกลายเป็นอาชญากรรมหรือความไม่สงบเรียบร้อย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรม (The SARA Model) มีทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ

1) การสำรวจ (Scanning) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์อาชญากรรมในพื้นที่อย่างละเอียดครบถ้วน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ข้อมูลเกี่ยวกับประชาชน สภาพบ้านเมือง กลยุทธ์ในการป้องกันอาชญากรรม ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ฯลฯ

2) การวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อทราบปัญหาและต้นเหตุของการเกิดอาชญากรรม รวมทั้งกำหนดแนวทางการแก้ไขหลาย ๆ วิธีเพื่อประกอบในการตัดสินใจ

3) การลงมือปฏิบัติ (Response) เป็นขั้นตอนการตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหา ที่คิดว่าดีที่สุด รวมทั้งการกำหนดขั้นตอนและวิธีการการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ

4) การประเมินผล (Assessment) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติว่ามีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด เพื่อที่จะนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุง แนวทางการป้องกันอาชญากรรมต่อไป

แม้ว่าหลักการ SARA Model จะถูกนำมาใช้ในตำรวจชุมชนสัมพันธ์อย่างแพร่หลาย แต่ปัจจุบันได้มีการพัฒนาแนวทางการทำงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์จำนวนมาก The Community Policing Committee of the International Association of Chiefs of Police ได้ทำการสำรวจหน่วยงานตำรวจทั่วโลกที่ได้นำหลักการของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไปใช้ ตั้งแต่ปี ค.ศ.1990 ถึง ค.ศ.2006 พร้อมได้มอบรางวัลให้แก่หน่วยงานตำรวจที่ประสบความสำเร็จในเรื่องนี้ โดยได้หน่วยงานตำรวจที่ประสบผลสำเร็จในการนำตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไปใช้ ได้นำหลักการหรือแนวทางต่าง ๆ มาใช้นั้นสามารถแบ่งแยกได้ออกไป 5 หลักการด้วยกัน รายละเอียดดังนี้

1) Problem Solving and Prevention แนวทางนี้ได้ถูกนำไปใช้ในตำรวจชุมชนสัมพันธ์โดยหลายหน่วยงาน โดยหลักการแล้วแนวทางเป็นการวิเคราะห์สภาพปัญหาของชุมชนและวางแผนแนวทางแก้ไข และนำแนวทางไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม และสามารถแบ่งแยกได้หลายรูปแบบ อาทิ การป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม (Crime Prevention through

Environmental Design) การวิเคราะห์อาชญากรรม (SARA Model) ตลอดจนแนวทาง Problem Oriented Policing

2) Community Engagement แนวทางนี้มีลักษณะที่ตำรวจได้เข้าหาประชาชนและองค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ เพื่อแสวงหาและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุนการทำงานของตำรวจซึ่งเทคนิคของแนวทางนี้ประกอบด้วย การเข้าหาชุมชน และการให้ความรู้แก่ประชาชน ตลอดจนการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ข้อได้เปรียบของแนวทางนี้คือ ทำให้หน่วยงานตำรวจได้รับทราบ ข้อมูลจากประชาชนว่า ต้องการให้ตำรวจดำเนินการอย่างไร และสภาพปัจจุบันเหมาะสมหรือไม่ นอกจากนี้การให้ความรู้แก่ประชาชนและองค์กรหรือภาคเอกชน เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แกชุมชนในการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

3) Partnership แนวทางนี้มีลักษณะที่ตำรวจได้ร่วมมือกับสมาชิกชุมชนโดยรวมด้วยกัน ดำเนินกิจกรรมเพื่อป้องกันปราบปรามการกระทำผิดในชุมชน ในลักษณะที่ทั้งตำรวจและประชาชน ช่วยกันรับผิดชอบดำเนินการเหมือนการเป็นหุ้นส่วนในการประกอบธุรกิจ ซึ่งตำรวจสามารถเป็นหุ้นส่วน ได้กับสมาชิกชุมชน องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร หรือหน่วยงานราชการอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น ตำรวจในมลรัฐบอสตัน สหรัฐอเมริกา ได้รวมตัวกันออกไปตรวจเยี่ยมตามบ้านของเยาวชนที่มีความประพฤติค่อนข้างเกร เพื่อป้องปรามไม่ให้เยาวชนเหล่านี้ไปก่อความเดือดร้อนรำคาญให้แก่บุคคลอื่น หรือตำรวจมลรัฐมิเนซโซตา ได้ร่วมมือกับบริษัทรักษาความปลอดภัยในการช่วยสนับสนุนการทำงานร่วมกันในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ในด้านการแจ้งเหตุ การให้ข้อมูลข่าวสาร และการฝึกอบรมร่วมกัน ฯลฯ

4) Organizational Development and Changing แนวทางนี้มีลักษณะที่หน่วยงานได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและการบังคับบัญชา และพัฒนาบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถและทักษะพร้อมต่อการนำตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม อาทิ การจัดตั้งหน่วยตำรวจชุมชนเข้าไปทำหน้าที่ในชุมชน การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และสมาชิกชุมชน การจัดทำแผนกลยุทธ์การนำตำรวจชุมชนไปใช้ การจัดตั้งอาสาสมัครตำรวจ

5) Analysis, Measurement and Evaluation แนวทางนี้มีลักษณะเป็นการประเมินผลการนำตำรวจชุมชนมาใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์อาชญากรรมว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ การประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชุมชน การประเมินผลสภาพการเปลี่ยนแปลงของชุมชน แล้วนำผลการวิเคราะห์ไปพัฒนาปรับปรุงตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3.4 การประยุกต์ใช้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในหน่วยงานตำรวจ

การจะนำตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาใช้ในการงานตำรวจให้ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารหน่วยงานตำรวจต้องตระหนักว่า รูปแบบการทำงานจะต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมทั้งในมิติด้านโครงสร้างการบริหารบุคคล การบังคับบัญชา ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมาย เพราะหลักปรัชญาในการทำงานเปลี่ยนแปลงไป รูปแบบการทำงานต้องสอดคล้องกันด้วย ดังนั้น ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะทำให้หน่วยงานเกิดการเปลี่ยนแปลงสองประการด้วยกัน (Adams et al., 2002) ประการแรก หน่วยงานตำรวจต้องยอมรับว่าตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายลดน้อยลงหรือลดความเข้มงวด ในการตรวจตราจับกุม ในขณะที่ดุลยพินิจของตำรวจสายตรวจหรือตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเพิ่มมากขึ้น และประการที่สอง หน่วยงานต้องดำเนินการให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านพฤติกรรม ขวัญและกำลังใจ ตลอดจนความคาดหวังของตำรวจที่เกี่ยวข้อง

ในการเปลี่ยนแปลงประการที่หนึ่ง จะมุ่งเน้นไปที่หน่วยงานตำรวจต้องเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและระบบการบริหารงาน จากรูปแบบการบังคับบัญชาตามสายงานกิ่งทหารไปสู่รูปแบบการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะมีลักษณะที่มอบหมายให้ตำรวจหรือชุดตำรวจเข้าไปในพื้นที่ เพื่อแสวงหาหรือระบุสภาพแวดล้อมหรือต้นเหตุของการกระทำผิดอาญาหรืออาชญากรรม ทำให้รูปแบบการทำงานต้องมอบหมายให้ตำรวจเหล่านั้นมีอำนาจ ในการใช้ดุลยพินิจอย่างเต็มที่ ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนทำงาน การปรึกษาแนวทางแก้ไข ฯลฯ หากจะทำให้หน่วยงานตำรวจเกิดกระบวนการทำงานเหล่านั้นนับว่าต้องมีการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารงานของหน่วยงานในระดับหนึ่ง อีกทั้งต้องมีการวางแผนและขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงเพื่อลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นได้ (Skogan & Hartnett, 1997)

สำหรับการเปลี่ยนแปลงในประเด็นที่สอง จะเกี่ยวข้องกับความต้องการและความคาดหวัง ในบทบาทของตำรวจที่จะทำหน้าที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยจะต้องมีบทบาทนอกเหนือจากการบังคับใช้กฎหมาย อาทิ การทำงานหรือประชุมร่วมกับสมาชิกชุมชน หรือการจัดตั้งกลุ่มหรืออาสาสมัครภายในชุมชน ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ควรมีพฤติกรรมและทัศนคติที่แตกต่างไปจากตำรวจสายตรวจหรือฝ่ายสืบสวนทั่วไปที่จะเน้นการจับกุมหรือดำเนินคดี ดังนั้น ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะมีการใช้ดุลยพินิจมากกว่าตำรวจทั่วไป และบางแห่งก็พบว่า มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าตำรวจทั่วไป (Eck & Rosenbaum, 1994)

การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้บางครั้งทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์หรือการต่อต้านการนำตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาใช้ในหน่วยงาน งานศึกษาวิจัยจำนวนมากพบว่า ตำรวจที่มีตำแหน่งบริหารงานระดับกลางของสถานีตำรวจจะมีความรู้สึกสูญเสียอำนาจในการบังคับบัญชา และมองว่าตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทำให้บุคคลภายนอกเข้ามาแทรกแซงการทำงานของตำรวจ และต่อต้านการ

เปลี่ยนแปลงนี้ (Skogan & Hartnett, 1997; Kelling & Bratton, 1993) นอกจากนี้ตำรวจบางนายเชื่อว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทำให้ตำรวจกลายเป็นนักสังคมสงเคราะห์มากกว่าผู้บังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้ตำรวจไม่ได้ ถูกฝึกอบรมมาให้เป็นผู้พิทักษ์ นักประชาสัมพันธ์ หรือนักประสานงาน ดังนั้น การนำตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มาใช้ในหน่วยงานตำรวจจะต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับบุคลากรด้วย

2.3.5 งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในประเทศต่าง ๆ

คำจำกัดความโดยรวมของคำว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Community policing) คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการป้องกัน แก้ไข วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ระหว่างตำรวจกับชุมชน ซึ่งตำรวจและชุมชนจำเป็นต้องทำงานร่วมกันในการกำหนด และพัฒนาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้น (Sadd and Gric, 1994) เหตุผลอีกประการหนึ่งในการให้ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดูแล แก้ไข และป้องกันปัญหาต่าง ๆ เนื่องจากกลยุทธ์แบบตำรวจชุมชนสัมพันธ์นี้มีความเชื่อว่า หากให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบ แก้ไข หรือหาแนวทางในการดูแลรักษาความปลอดภัยของชุมชนแต่เพียงฝ่ายเดียวนั้น ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนก็จะไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงหรือเป็นผลสำเร็จได้ ดังนั้น การร่วมมือของประชาชนในชุมชน เช่น การหาอาสาสมัครเข้าช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันปัญหาต่าง ๆ รวมถึงป้องกันการเกิดอาชญากรรมของชุมชนจึงเป็น สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ความร่วมมือของประชาชนในกลยุทธ์แบบ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ นี้ยังอาจเกิดขึ้นในชุมชนในรูปแบบของกิจกรรมอื่น ๆ อีกด้วย เช่น การจัดตั้งโครงการ neighborhood watch, target hardening และ youth and economic development programs เป็นต้น ในปัจจุบันหลายประเทศได้นำตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ดังนี้

2.3.5.1 ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา

จากหลักฐานที่เป็นเอกสารทางวิชาการพบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาได้รับการยอมรับว่าเป็นประเทศเริ่มแรกของการพัฒนารูปแบบตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เพื่อการป้องกันและแก้ไขการเกิดปัญหาอาชญากรรมเฉพาะในเขตเมือง และเขตชุมชนแออัด ตั้งแต่ช่วงปี 1970 และได้กลายมาเป็นวิธีการที่สำคัญในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของทั้งประเทศ สหรัฐอเมริกาในช่วงปี 1990 จนถึง ปัจจุบัน ลักษณะและรูปแบบของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีการปรับเปลี่ยนและใช้กันอย่างแพร่หลายในหลาย ๆ มลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา

การก่อตั้งตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในประเทศสหรัฐอเมริกานั้น เกิดขึ้นโดย U.S. Department of Justice, Bureau of Justice Assistance (BJA) ร่วมกับการประสานความร่วมมือ

ระหว่าง International Association of Chiefs of Police (IACP), The National Sheriffs' Association, The Police Executive Research forum (PERF) และ The Police Foundation โดยกระบวนการ สร้างรูปแบบเริ่มจากนำประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งจากของตำรวจ สมาชิกในชุมชน และผู้วางแผนนโยบายซึ่งต่างมีข้อมูลที่แตกต่างกันออกไป เช่น ระดับของอาชญากรรม ความรุนแรง ความหวาดกลัว และปัญหาความปลอดภัยของสาธารณะ ฯลฯ มาผสมผสานกันเพื่อสร้างเทคนิคหรือแนวทางการทำงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิม กล่าวคือ ในสมัยนั้นหน่วยงานตำรวจจะเน้นการใช้ตำรวจสายตรวจเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันอาชญากรรม ด้วยวิธีการออกตรวจตราพื้นที่ด้วยการเดินเท้า รถจักรยานยนต์ หรือรถยนต์ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องปรามให้คนร้ายหรือบุคคลที่จะกระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว หรือหากพบเห็นเหตุการณ์การกระทำผิดซึ่งหน้าก็เข้าไปจับกุมหรือจับกุมคนร้าย ฯลฯ (ชาญคณิต ก.สุริยะมณี และคณะ, 2554)

ลักษณะสำคัญของกลยุทธ์แบบตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา คือ การที่ภาครัฐให้การสนับสนุนประชาชน หรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานของรัฐ เช่น หน่วยงานตำรวจ หรือเทศบาล ในการเป็นส่วนหนึ่งในการหาแนวทางการป้องกันแก้ไขการเกิดปัญหาอาชญากรรม และสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นแก่ชีวิตและทรัพย์สิน และชุมชนของตน ในประเทศสหรัฐอเมริกา การนำกลยุทธ์แบบ Community policing มาใช้เพื่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมนั้นจะอาศัยเทคนิคและรูปแบบของโครงการต่าง ๆ ซึ่งจะแตกต่างกันออกไปตามแต่ละพื้นที่ หรือตามลักษณะของ ความเป็นอยู่ของประชาชน อาทิ ทีมตำรวจ (Team Policing), กลุ่มเพื่อนบ้านเตือนภัย (Neighborhood Watch), การตรวจและพูดคุยหาข่าว (Walk and Talk) แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อยในรูปแบบของกลยุทธ์ หรือกระบวนการดำเนินโครงการต่าง ๆ แต่องค์ประกอบหลักของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ก็จะเป็นเช่นเดียวกัน นอกจากนี้หน่วยงานตำรวจที่นำโครงการนี้มาใช้จะเน้นให้มีการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจให้แก่ตัวตำรวจชุมชน ในการเข้าไปดำเนินกิจกรรมชุมชนอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด และเนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกามีลักษณะเป็นสหพันธรัฐมีการแบ่งแยกหน่วยงาน ตำรวจออกเป็นตำรวจระดับรัฐบาลกลาง ระดับมลรัฐ และระดับท้องถิ่น ทำให้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่นำมาใช้มีหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไปตามนโยบายของแต่ละหน่วยงาน จึงขอยกตัวอย่างตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่ใช้ในหน่วยงานตำรวจ เมืองชิคาโกมาเป็นตัวอย่าง ดังนี้

The Chicago Alternative Policing Strategy (CAPS)

เมืองชิคาโกเป็นเมืองศูนย์กลางการค้าและเศรษฐกิจของมลรัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งออกเป็น 25 เขต ตามสถานีตำรวจและถูกแบ่งออกเป็น 281 เขตตรวจ แต่ละเขตตรวจจะมีตำรวจประจำเขตตรวจทำหน้าที่ตรวจตราเขตในพื้นที่รับผิดชอบเป็นประจำกรมตำรวจ

ชิคาโก ได้เริ่มนำ **The Chicago Alternative Policing Strategy (CAPS)** มาประยุกต์ใช้ในงานตำรวจในปี ค.ศ. 1993 กับหน่วยงานจำนวน 5 สถานีตำรวจ หลังจากนั้นประมาณหนึ่งถึงสองปีก็ประยุกต์ใช้กับสถานีตำรวจทั้งหมด สำหรับแนวทางการทำงานของกลยุทธ์แบบนี้มีหลักการของตำรวจชุมชนสัมพันธ์โดยมุ่งเน้นให้ตำรวจร่วมกันกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ทำงานร่วมกับชุมชนในการแสวงหาหรือกำหนดปัญหาที่เกิดขึ้นและแสวงหาแนวทางแก้ไขทั้งปัญหาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในชุมชนเป็นสำคัญ

กรมตำรวจชิคาโก (Chicago Police Department, 1993) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติตาม CAPS ไว้ดังนี้คือ

(1) การควบคุมและป้องกันอาชญากรรม กำหนดให้ตำรวจต้องทำหน้าที่ควบคุมและป้องกันอาชญากรรมควบคู่ไปด้วย โดยจะต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม ไปถึงที่เกิดเหตุด้วยความรวดเร็ว และมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาของชุมชน

(2) การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง กำหนดให้ตำรวจที่ประจำเขตตรวจต้องทำหน้าที่แสวงหาความร่วมมือจากชุมชนอย่างต่อเนื่อง และกำหนดให้ตำรวจคนเดิมทำหน้าที่ประจำเขตตรวจเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับคนในชุมชน

(3) การเข้าร่วมกับคนในชุมชน กำหนดให้แต่ละชุมชนต้องมีคณะกรรมการที่ปรึกษาประจำชุมชน (Community Advisory Committee) เพื่อกระตุ้นและผลักดันให้มีการร่วมมือกันระหว่างตำรวจและชุมชน เพื่อพัฒนาแผนปฏิบัติการในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาของชุมชน

(4) การกำหนดแผนปฏิบัติการระดับเขตตรวจ กำหนดกรอบในการทำงานเฉพาะในเขตตรวจเท่านั้น เพื่อเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างคนในชุมชนกับตำรวจ

(5) การแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีจะอยู่ในหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานหลายแห่ง ตำรวจชิคาโกต้องแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับบ้านร้าง ไฟฟ้า ทางเท้า การระบายน้ำ ฯลฯ

(6) การฝึกอบรม กำหนดให้มีการฝึกอบรมตำรวจในด้านหลักปรัชญาของตำรวจ ชุมชนและแนวทางการแก้ไขปัญหาของชุมชน

(7) การวิเคราะห์อาชญากรรม กำหนดให้มีการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์อาชญากรรม เช่น แนวโน้ม จุดเสี่ยงภัย แผนที่อาชญากรรม เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาและเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่น ๆ ทราบต่อไป

(8) การรวบรวมข้อมูล กำหนดให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชน ทราบผ่านทางการประชุมสัมมนา กลุ่ม การสำรวจ จดหมายติดต่อกับคนในชุมชน

(9) การวิเคราะห์ประเมินผล กำหนดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

(10) วางแผนปฏิบัติการ กำหนดให้มีการประชุมเพื่อวางแผนปฏิบัติการในเรื่องนี้ เพื่อพัฒนาให้โครงการมีประสิทธิภาพและนำไปใช้ในเขตตรวจอื่นทั่วเมืองชिकाโก

หลักการสำคัญของ CAPS คือ การแสวงหาความร่วมมือจากชุมชนในลักษณะที่ชุมชนมาเป็นหุ้นส่วนในการแก้ไขปัญหาของชุมชนเอง โดยผ่านทางคณะกรรมการที่ปรึกษาชุมชนซึ่งจะดำเนินการในลักษณะการประชุมพบปะกันเป็นประจำทุกเดือนระหว่างตำรวจ คณะกรรมการปรึกษา และผู้อยู่อาศัยในชุมชน นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กรมสรรพสามิต กรมโยธาธิการ และกรมทางหลวง ฯลฯ เพื่อดำเนินการควบคุมด้านแอลกอฮอล์ อาคาร บ้านเรือนที่ทิ้งไว้ร้าง หรือการขีดเขียนตามฝาผนัง ก่อนที่สภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมนี้จะแพร่ขยายไปจนไม่สามารถควบคุมได้และอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่นตามมา อาทิ การเป็นแหล่งมั่วสุมของวัยรุ่น หรือการเป็นแหล่งขายยาเสพติด หรือแหล่งอบายมุข ในที่สุดจะนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม หรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่น ๆ (Skogan, 2005) หลังจากที่ได้ดำเนินโครงการนี้แล้วได้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักวิชาการ พร้อมกับขยายโครงการไปจนทั่วเมืองชिकाโก สำหรับผลการประเมินจะได้นำเสนอในขั้นตอนงานศึกษาวิจัยที่ผ่านมา

2.3.5.2 ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของประเทศแคนาดา

ตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นนโยบายที่เกิดขึ้นเพื่อป้องกันชุมชนจากปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ โดยการให้ชุมชนนั้น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในนโยบายนั้นด้วย การเข้าไปมีส่วนร่วมในนโยบายดังกล่าวนี้ จะเกิดขึ้นจากการวางแผนและการจัดการของหน่วยงานตำรวจเป็นสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นผู้สร้างรูปแบบ และวิธีการในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ในประเทศแคนาดา ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะหมายถึงการบริหารจัดการของตำรวจโดยมีประชาชน หรือหน่วยงานภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วย เช่น การจัดให้มีสายตรวจเดินเท้าในชุมชน ซึ่งจะเป็นการทำหน้าที่ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนในชุมชน (Hornick, et al, 1993) รูปแบบของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของประเทศแคนาดาจะมีการเปลี่ยนแปลงให้มีหลักการ และแนวทางปฏิบัติเหมาะสมและทันกับยุคสมัย ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับนโยบายหลักของหน่วยงานตำรวจของประเทศเป็นสำคัญ

สำหรับเมืองเอดมอนตัน (Edmonton) ซึ่งนับว่าเป็นเมืองแรกที่ได้นำหลักการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ ได้เริ่มต้นจากการวิเคราะห์จุดเสี่ยงภัยอาชญากรรม (hot spot) โดยคำนวณจากปริมาณการร้องขอความช่วยเหลือของประชาชนหรือการเกิดเหตุอาชญากรรม หลังจากนั้นตำรวจจัดตั้งสำนักงานแล้วส่งตำรวจไปประจำการ ตำรวจที่ไปปฏิบัติหน้าที่จะมีอำนาจ

หน้าที่ ในการแสวงหาประชาชนเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร หลังจากนั้นก็จะลงพื้นที่ร่วมกันหรือตรวจตราพื้นที่ร่วมกัน รวบรวมข้อมูลอาชญากรรม แล้วทำการวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งทุกขั้นตอนจะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจกับประชาชน (Bayley, 2000) สำหรับในเขตพื้นที่อื่น ๆ จะกำหนดให้ตำรวจเข้าไปจัดตั้งสำนักงานย่อยหรือสถานีตำรวจย่อยพร้อมกับจัดตั้งคณะที่ปรึกษา (citizen's advisory committee) ซึ่งเป็นคนในชุมชนเพื่อแนะนำปัญหาอาชญากรรมและแนวทางแก้ไข ตลอดจนแนวทางในการทำงานของตำรวจ (<http://www.aic.gov.au/en/publications/previous%20series/proceedings/127/~media/publications/proceedings/05/bayley.pdf>)

ทุกวันนี้รูปแบบกลยุทธ์ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของประเทศแคนาดานั้นจะเป็นรูปแบบพื้นฐานของการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ของประเทศ คือ หน่วยงานตำรวจจะเป็นผู้วางแผนหาแนวทางแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นภายในชุมชน โดยให้ชุมชนและประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตามแนวทางที่วางเอาไว้ Leighton (1993) อธิบายถึงลักษณะของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในประเทศแคนาดาว่า คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน และการที่ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ เหล่านั้นมีหน้าที่เพียงปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากรูปแบบตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของเมืองชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นต้นแบบของกลยุทธ์ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่ชุมชนและสมาชิกในชุมชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการระบุปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งยังเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายและการสร้างรูปแบบที่เหมาะสมของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันการเกิดขึ้นของปัญหาอาชญากรรมของชุมชนตนเองได้

Edmonton Police Service เป็นผู้ริเริ่มการสร้างกลยุทธ์แบบตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในประเทศแคนาดา เมื่อปี 1984 และหน่วยงานตำรวจกลางของประเทศแคนาดา (RCMP, The Royal Canadian Mounted Police) ได้สนับสนุนให้มีการใช้กลยุทธ์นี้ทั่วประเทศ ในปี 1990 แม้ว่ารูปแบบของ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเริ่มต้นขึ้นในเมืองเล็ก ๆ และในพื้นที่นอกเมืองของประเทศแคนาดา แต่ถึงกระนั้นผลสำเร็จจากการใช้กลยุทธ์นี้ในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมก็ทำให้พื้นที่ในเขตเมืองใหญ่ยอมรับทั้งรูปแบบและวิธีการ จนกระทั่งนำมาปรับใช้เป็นกลยุทธ์ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ตั้งแต่ช่วงปี 1970 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน เช่น ในเมืองวิกตอเรีย บทบาทหน้าที่ที่สำคัญของประชาชนในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจ คือ การทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครที่ประจำอยู่หน้าป้อมตำรวจ (Walker, et al, 1993)

หน่วยงานตำรวจและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นผู้ให้การช่วยเหลือแก่หน่วยงานของตำรวจ รวมทั้ง Canadian Association of Chiefs of Police (CACP) และ Association

of Police Boards นั้น ก็ให้การสนับสนุนต่อกลยุทธ์ตำรวจชุมชนสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและในปี 1997 ได้มีคำแถลงจากรัฐบาลกลางของประเทศแคนาดาในการยืนยันว่า กลยุทธ์ตำรวจชุมชนสัมพันธ์นี้สามารถเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการป้องกันชุมชนให้ปลอดภัยจากการเกิดอาชญากรรม การร่วมมือกันระหว่างชุมชนและตำรวจรวมทั้งการมีความเชื่อมั่น และการเข้าร่วมในกลยุทธ์นี้ที่มากขึ้นเรื่อย ๆ จะทำให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลของกลยุทธ์นี้ในที่สุด

2.3.5.3 ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของประเทศนิวซีแลนด์

กรมตำรวจนิวซีแลนด์ได้นำหลักการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาใช้ในช่วงปี 1980 โดยเรียกว่า กลยุทธ์ตำรวจรูปแบบใหม่ (New Model of Policing: Strategy) ซึ่งมีหลักปรัชญาพื้นฐานว่า ตำรวจท้องถิ่นจะรับผิดชอบในเขตท้องถิ่น เพื่อให้ตำรวจคุ้นเคยกับชุมชนมากขึ้น และส่งเสริมให้ทำงานร่วมกับชุมชนในลักษณะการเป็นหุ้นส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่น (New Zealand Police, 1989:3) หลังจากนั้นได้กำหนดตำแหน่งตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Community Constables) เพื่อทำงานทั่วประเทศ และได้สร้างตำรวจชุมชนสัมพันธ์ขึ้นมา พร้อมกับกำหนดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาท้องถิ่นในช่วงปี ค.ศ.1990 สำหรับแนวทางที่นำมาใช้จะเน้นที่การป้องกันอาชญากรรมระดับท้องถิ่น อาทิ การตรวจตราสอดส่องชุมชน การจัดทำคำนิรूपพรรณของทรัพย์สิน และการติดตั้งอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยของบ้านพัก ซึ่งตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะนำเทคนิคเหล่านี้ไปใช้เป็นแนวทางในการทำงาน (Skolnick and Bayley, 1988)

การนำเทคนิคตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาใช้นี้กรมตำรวจนิวซีแลนด์ได้จัดทำคู่มือการทำงานขึ้นมาด้วย และได้เน้นว่าองค์ประกอบสำคัญของเทคนิคนี้มีอยู่ด้วยกันห้าประการ ได้แก่

- (1) ตำรวจชุมชนต้องทำงานร่วมกันในลักษณะการเป็นหุ้นส่วน
- (2) ตำรวจต้องมีบทบาทกว้างกว่าบทบาทเดิมที่เน้นเฉพาะการบังคับใช้

กฎหมาย

- (3) การกระจายอำนาจโดยกำหนดเขตงานให้เล็กลง
- (4) ทำงานโดยเน้นการแก้ไขปัญหาท้องถิ่นมากกว่าการตรวจตราจับกุม
- (5) เน้นความยืดหยุ่นที่มาพร้อมกับความรับผิดชอบ

หลังจากนั้นกรมตำรวจนิวซีแลนด์ได้ทำการประเมินผลโครงการพบว่า ตำรวจชุมชนประสบความสำเร็จต่อเมื่อตัวตำรวจมีความมุ่งมั่นในการทำงาน และพบข้อจำกัดหลายประการ อาทิ ตำรวจขาดการฝึกอบรม การขาดแคลนงบประมาณและอุปกรณ์ในการทำงาน ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ตำรวจไม่เต็มใจมาทำงานด้านนี้ ชุมชนขาดผู้ทำหน้าที่ให้

คำปรึกษาหรือทำหน้าที่เป็นแกนนำ และมีความขัดแย้งระหว่างตำรวจกับชุมชน (New Zealand Police, 1993)

ต่อมาในช่วงปี ค.ศ.2006-2007 กรมตำรวจนิวซีแลนด์ได้ทำการพัฒนารูปแบบตำรวจชุมชนสัมพันธ์ขึ้นมาใหม่โดยได้จัดตั้ง The Community Policing Group ขึ้นในสำนักงานใหญ่พร้อมกับกำหนดให้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ในการทำงาน นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้มีตำรวจชุมชนขึ้นมาอีกจำนวน 250 นาย เพื่อออกไปทำงานในชุมชนทั่วประเทศ โดยเน้นให้นำเทคนิคนี้ไปใช้กันทั่วประเทศ และมีหลักการทำงานมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วม (Participation) การให้ความสำคัญ (Priorities) การเป็นหุ้นส่วน (Partnerships) และการป้องกัน (Protection) ทั้งนี้มีเป้าประสงค์ที่การให้ชุมชน มีความมั่นใจและมีความปลอดภัย ซึ่งกรมตำรวจนิวซีแลนด์เชื่อว่าสามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายได้ด้วยวิธีการดังนี้

-กระตุ้นหรือส่งเสริมให้ชุมชนมาร่วมมือกับตำรวจในการป้องกัน

อาชญากรรม

-ให้ความสำคัญกับชุมชน

-สนับสนุนให้มีการแก้ไขปัญหาในลักษณะการเป็นหุ้นส่วน

-ให้การปกป้องชุมชน

นอกจากนี้กรมตำรวจนิวซีแลนด์ได้กำหนดหลัก 10 ประการ ที่เป็นปัจจัยไปสู่ความสำเร็จของการนำตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไปประยุกต์ใช้ในกิจการตำรวจ (Coquilhat, 2008) ดังนี้

(1) ชุมชนเป็นจุดมุ่งเน้นที่สำคัญของตำรวจ

(2) ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเสริมสร้างความปลอดภัยและความมั่นใจ

ให้แก่ชุมชนด้วยการลดอาชญากรรมและสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น

(3) ตำรวจต้องทำให้ชุมชนคุ้นเคยและสามารถเข้าถึงได้

(4) ตำรวจต้องรับฟังคนในชุมชน

(5) ตำรวจสร้างโอกาสแก่ประชาชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วม

(6) ปัญหาต้องถูกยกขึ้นมาเพื่อให้ตำรวจชุมชนเข้ามาแก้ไขในระดับ

ท้องถิ่น

(7) ตำรวจต้องเป็นหุ้นส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐอื่น ๆ องค์กรอิสระ และ

คนในชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน

(8) ต้องมุ่งเน้นการปรับตัวแต่รับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหา

(9) ตำรวจชุมชนต้องอาศัยมาตรการในลักษณะบูรณาการ

(10) ตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นความรับผิดชอบของตำรวจทุกคน

2.3.5.4 ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของประเทศสิงคโปร์

รูปแบบของกลยุทธ์ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ประเทศอื่นๆ นั้น โดยมากแล้ว จะมีแนวความคิดและดำเนินวิธีการตามแบบของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นส่วนใหญ่ จะมีแตกต่างกันบ้างในบางส่วนหรือบางองค์ประกอบเท่านั้น แต่ทุกประเทศที่มีกระบวนการสร้างรูปแบบกลยุทธ์ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ขึ้น มักจะมีจุดมุ่งหมายหลักในประเด็นเดียวกัน คือ การป้องกันการเกิดอาชญากรรมขึ้นในพื้นที่นั้น ๆ โดยอาศัยการสร้างความร่วมมือขององค์กรหรือภาคส่วนต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชนนั้น ๆ เอง ตัวอย่างเช่น รูปแบบกลยุทธ์ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของประเทศสิงคโปร์และประเทศญี่ปุ่น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มจำนวนประชากรที่รวดเร็ว รวมถึงการที่บุคคลต่างด้าวมีการอพยพเข้ามาทำงานภายในประเทศสิงคโปร์ ทำให้ปัญหาที่ประเทศสิงคโปร์ประสบตามมา คือ ปัญหาการว่างงานของประชากร และปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้น ถึงร้อยละ 5.8 ในปี 1998 รัฐบาลสิงคโปร์เองก็ตระหนักถึงความสำคัญและความรุนแรงของปัญหานี้เช่นกัน และสิ่งที่รัฐบาลสิงคโปร์ในช่วงเวลานั้นทำได้ คือ การออกกฎหมายที่รุนแรงและเพิ่มโทษให้สูงขึ้น หากบุคคลใดก่ออาชญากรรมขึ้นจากการออกกฎหมายใหม่นี้ ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ต่างขานรับกฎหมายนี้และเริ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมด้วย

ในช่วงระยะเวลา 15 ปี Singapore Police Force (SPF) ซึ่งเป็นหน่วยงานตำรวจของประเทศสิงคโปร์นั้น พยายามหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นภายในประเทศ ด้วยการสร้างนโยบายและจัดตั้งเป็นโครงการขึ้นมาใน 2 รูปแบบ คือ

1. โครงการ community-based policing strategy through the Neighborhood Police Post (NPP) system ในปี 1983
2. ปรับปรุงโครงการ NPP เดิม ให้มีลักษณะเป็น community-focused policing through the creation of Neighborhood Police Centres (NPCs) ในปี 1997

โครงการ NPP ของประเทศสิงคโปร์นั้นมีต้นแบบและได้รับการพัฒนาจากโครงการ Japanese Koban System ของประเทศญี่ปุ่น โครงการนี้เกิดขึ้นเนื่องมาจากในช่วงปี 1983 นั้น มีสถานีตำรวจ จำนวน 8 แห่งทั่วเกาะสิงคโปร์ ต้องรับภาระในการดูแลพื้นที่ที่มีขนาดมากกว่ากำลังตำรวจของแต่ละสถานี ถึงแม้ว่าจะมีการลาดตระเวนหรือออกตรวจตราท้องที่ด้วยรถยนต์ก็ตามแต่บางพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นชุมชนแออัดมีประชากรหนาแน่น การออกตรวจด้วยรถยนต์นั้นไม่สามารถเข้าถึงได้ทำให้สถิติการเกิดอาชญากรรมของพื้นที่เหล่านี้เพิ่มสูงขึ้นมาก

หน่วยงานตำรวจกลางของประเทศสิงคโปร์ (SPF) เองก็ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ จึงได้นำนโยบาย Koban ของประเทศญี่ปุ่นมาปรับใช้กับประเทศของตน โดยการ

สร้างโครงการ Neighborhood Police Post (NPP) ซึ่งเป็นโครงการทดลองขึ้น ซึ่งกระบวนการหลักของโครงการนี้ คือ การให้บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่เกิดปัญหานั้น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Police-Community Relation) ในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของชุมชนตนเอง เช่น การออกเดินเท้าตรวจตราพื้นที่ (Foot patrol) และหากพบปัญหาอาชญากรรมหรือพฤติกรรมอันน่าจะเป็นอันตรายก็มีการแจ้งให้กับตำรวจท้องถิ่น ๆ ทราบต่อไป

หลังจากที่โครงการ NPP ซึ่งเป็นโครงการต้นแบบนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในการลดปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในการควบคุมดูแลของสถานีตำรวจทั้ง 8 แห่ง SPF จึงได้ก่อตั้งโครงการ Neighborhood Police Centres (NPCs) ขึ้นในปี 1997 โดยเป็นการดำเนินโครงการทั่วทั้ง เกาะสิงคโปร์เพื่อลดปัญหาอาชญากรรมและเพิ่มความปลอดภัยให้แก่ประชาชนทั่วไป

ลักษณะของโครงการ NPP และ NPCs นั้น ก็คือ นโยบายในรูปแบบของกลยุทธ์ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ นั่นเอง คือ เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างตำรวจและชุมชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของชุมชนนั้น ๆ เนื่องจากปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละชุมชนนั้น บุคคลที่ทราบถึงต้นตอและสาเหตุของการเกิดปัญหาได้ดีที่สุดก็คือ ประชาชนในชุมชนนั่นเอง ดังนั้นการวางแผนหรือวางนโยบายเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาเหล่านี้สมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเกิดการร่วมมือทั้งจากภาครัฐและภาคประชาชน รวมถึงการให้คนในชุมชนเองมีส่วนร่วมในการดูแลสอดส่องและป้องกันปัญหาเหล่านั้นเองด้วยสิ่งสำคัญที่ทำให้ SPF มีการพัฒนากลยุทธ์ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เนื่องมาจากการขยายตัวของเมืองและการเพิ่มขึ้นของประชากรภายในประเทศที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว รวมถึงการตอบสนองต่อการวางแผนนโยบายทางกฎหมายต่อการป้องกันและปราบปรามการเกิดอาชญากรรมด้วยอีกประการหนึ่ง

2.3.5.5 ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีการพัฒนารูปแบบของกลยุทธ์ตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาเป็นระยะเวลายาวนานแล้ว โดยระบบการดำเนินการจะอยู่ในลักษณะของการกำหนดให้ตำรวจประจำป้อมตำรวจหรือสถานีตำรวจย่อยเป็นผู้ขับเคลื่อนหรือทำหน้าที่ชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงลักษณะการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในลักษณะเดิมที่มุ่งเน้นการจับกุม มาเป็นการเข้าไปทำความเข้าใจหรือแสวงหาความร่วมมือกับคนในชุมชน สำหรับป้อมตำรวจของหน่วยงานตำรวจญี่ปุ่นมีอยู่สองประเภท ประเภทแรก เรียกว่า Police Boxes (Koban) ซึ่งเป็นป้อมตำรวจที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและมีตำรวจประจำอยู่หนึ่งหรือ สองนายตลอดเวลา หากเป็นเขตเมืองอาจมีตำรวจประจำป้อมมากกว่านี้ได้ โดยมีการเปลี่ยนเวรกันทำหน้าที่ประจำป้อมตลอดเวลา และประเภทที่สอง เรียกว่า Residential Police Boxes (Chuzasho) เป็นป้อมตำรวจที่ตั้งอยู่ในเขตชนบท และมีตำรวจ

ประจำหนึ่งนายซึ่งส่วนใหญ่ตำรวจดังกล่าวจะเป็นผู้อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณนั้นและทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยเพียงคนเดียว แม้ว่าบางครั้งจะออกเวร ไม่อยู่ประจำป้อมแต่หากมีเหตุร้ายชาวบ้านสามารถไปตามตัวได้ที่บ้านพัก ในปี ค.ศ. 2004 หน่วยงานตำรวจญี่ปุ่นมี Koban อยู่จำนวน 6,500 ป้อม และมี Chuzaisho อยู่จำนวน 7,600 ป้อม และมีตำรวจประจำประมาณห้าหมื่นสามพันนายทั่วประเทศญี่ปุ่น (<http://www.npa.go.jp/english/seisaku1/JapaneseCommunityPolice.pdf>)

ลักษณะการนำตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาใช้ในประเทศญี่ปุ่นจะดำเนินการโดยผ่านตำรวจประจำป้อม โดยยึดหลักการที่สำคัญดังนี้ (1) การเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันและความปลอดภัย (2) การทำให้ชุมชนรับทราบถึงการมีอยู่หรือการตรวจตราของตำรวจ และ (3) การเป็นคนแรกที่เข้าไประงับเหตุเมื่อมีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้น กรมตำรวจญี่ปุ่นได้กำหนดให้ตำรวจประจำป้อมมีหน้าที่เฝ้าระวังที่ป้อมและออกตรวจตราพื้นที่เป็นระยะหรือเป็นช่วงเวลาตามความเหมาะสม โดยในขณะตำรวจออกตรวจเมื่อพบสิ่งผิดปกติในชุมชนต้องเข้าไปตรวจสอบและแก้ไข นอกจากนี้กรมตำรวจญี่ปุ่นกำหนดให้ตำรวจป้อมต้องเข้าไปเยี่ยมเยียนและสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน ซึ่งสามารถดำเนินการโดยการไปเยี่ยมถึงบ้านพัก การส่งจดหมาย หรือการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือตำรวจ ส่วนมากจะเป็นตำรวจที่เกษียณอายุราชการแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจหรืออาสาสมัครที่เข้ามาทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจป้อมนี้จะต้องรับภาระในการปฏิบัติหน้าที่หลายประการด้วยกัน เช่น การเดินเท้าออกตรวจตราพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบ และการให้บริการแก่ประชาชนเมื่อประชาชนร้องขอหรือมีการแจ้งเหตุ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจป้อมเหล่านี้จะต้องออกพบปะและเยี่ยมเยียนบ้านเรือน ประชาชน และหน่วยงานธุรกิจเอกชนที่อยู่ในบริเวณที่ตนเองรับผิดชอบทุก ๆ 2 ปี เพื่อสอบถามความเป็นอยู่และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหรือความปลอดภัยของชุมชน ตลอดจนเก็บข้อมูลท้องถิ่น ซึ่งการออกพบปะนี้จะเป็นการสนับสนุนการป้องกันอาชญากรรม และพัฒนางานรักษาความปลอดภัยของชุมชนอีกประการหนึ่ง (Bayley, 2000)

แม้ว่าระบบกลยุทธ์ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเป็นที่รู้จักและนำไปใช้กันอย่างกว้างขวางทั่วโลก แต่ประชาชนชาวญี่ปุ่นเองก็ไม่ได้พึงพอใจกับกลยุทธ์นี้ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามเมื่อกล่าวถึงการตอบรับและความพึงพอใจของประชาชนในการใช้ระบบตำรวจป้อม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอาชญากรรมในชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่ประมาณ 3 ใน 4 ให้ความพึงพอใจต่อกลยุทธ์นี้ที่สามารถทำให้ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นลดลงหรือมีแนวโน้มลดลงได้ในที่สุด สำหรับปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของตำรวจชุมชนสัมพันธ์หรือตำรวจป้อมในประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ (1) ความปลอดภัยของสภาพชุมชนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะทำให้ระบบตำรวจป้อมหรือตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของญี่ปุ่นประสบความสำเร็จ เนื่องจากตำรวจป้อมไม่สามารถรักษาความสงบ

เรียบร้อยในแหล่งที่มีอาชญากรรมสูงหรือแหล่งอบายมุข แหล่งค้ายาเสพติด เนื่องจากความไม่พร้อมของเจ้าหน้าที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำงาน (2) คุณภาพของตำรวจป้อมเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนได้

จากการทบทวนการประยุกต์ใช้ตำรวจชุมชนของหน่วยงานตำรวจต่างประเทศจะพบว่า ตำรวจชุมชนได้รับการยอมรับจากหน่วยงานตำรวจของหลายประเทศจึงนำไปใช้เป็นกลยุทธ์หรือแนวทางในการทำงานของตำรวจอย่างกว้างขวาง แม้ว่าลักษณะหรือแนวทางในการทำงานจะมีความแตกต่างกันออกไปเนื่องจากโครงสร้างของหน่วยงานตำรวจ สภาพแวดล้อมทางสังคม หรือความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรมของแต่ละประเทศ แต่หลักการสำคัญของตำรวจชุมชนที่หลายประเทศนำมาใช้ คือ การที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในลักษณะที่ทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจกับประชาชน และการให้ตำรวจที่ทำหน้าที่ตำรวจชุมชนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีความตั้งใจทำงานสูง ตลอดจนการกระจายอำนาจในการจัดการปัญหาแก่ตำรวจที่ทำหน้าที่นี้ และมีแนวโน้มว่ากรมตำรวจหลายประเทศจะนำกลยุทธ์นี้ไปใช้ในการทำงานต่อไป

2.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะต้องแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับสภาพแวดล้อมทางสังคม และ/หรืออาชญากรรมกับแนวทางการป้องกันอาชญากรรม เพื่อนำไปสู่การแสดงให้เห็นว่า การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมีความเป็นไปได้ หากประชาชนหรือผู้พักอาศัยในชุมชนเข้ามามีส่วนรับผิดชอบในด้านการกำหนดนโยบาย การร่วมทำงาน และการติดตามประเมินผล เนื่องจากตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะมุ่งเน้นที่การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางสังคม และ/หรือพฤติกรรมของคนในสังคม โดยที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นปัจจัยหรือตัวกระตุ้นให้คนในชุมชนสร้างหรือพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สำหรับทฤษฎีอาชีววิทยาเหล่านี้ประกอบด้วย

2.4.1 ทฤษฎีความไร้ระเบียบทางสังคม (Social Disorganization Theory)

ทฤษฎีนี้มีต้นกำเนิดมาจากการศึกษานิเวศวิทยาของมนุษย์ (human ecology) โดยนักอาชีววิทยาชาวอเมริกันชื่อ โรเบิร์ต ปาร์ค (Robert Park, 1952) ที่อธิบายว่าสิ่งมีชีวิตทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นพืชหรือสัตว์นั้นมีความเกี่ยวพันกันในลักษณะที่พึ่งพาซึ่งกันและกัน (symbiosis) ลักษณะของพลวัตสองประการที่มีความสำคัญในระบบนิเวศวิทยาของมนุษย์นั้น ได้แก่ ประการแรกมีความ

เปลี่ยนแปลงที่จะสร้างความสมดุล (equilibrium) ให้เกิดขึ้น และภายหลังจากนั้นจะมีกระบวนการที่ระบบพยายามทุกวิถีทางที่จะรักษาความสมดุลนั้นเอาไว้ ประการที่สอง คือกระบวนการที่ความสมดุลของระบบนิเวศถูกรบกวน โดยเห็นได้จากการอยู่ร่วมกันแบบพึ่งพาอาศัยกันของพืชและสัตว์และมีการสร้างชุมชนทางชีววิทยาร่วมกันเพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์เมื่ออยู่ร่วมกัน ซึ่งสถานะเช่นนี้จะไม่เกิดขึ้นหากพืชหรือสัตว์นั้นแยกกันอยู่ต่างหากจากกัน

เมื่อหันมาดูความเป็นอยู่ของมนุษย์ตามเมืองใหญ่ต่าง ๆ โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกาจะพบว่ามีความคล้ายคลึงกันที่ว่ามนุษย์ในชุมชนเดียวกันต่างอยู่ร่วมกันแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มนุษย์ซึ่งมีความแตกต่างกันในแง่วัฒนธรรม ภาษา เผ่าพันธุ์ และต้นกำเนิดของสถานที่เกิดต่างพากันมาอาศัยอยู่ร่วมกันในบริเวณชุมชนเมืองเดียวกัน บริเวณเหล่านี้จะมีลักษณะเป็นชุมชนและมีความเป็นเอกภาพ ซึ่งในเมือง ๆ หนึ่งจะมีชุมชนเหล่านี้จำนวนมาก ชุมชนต่าง ๆ จะผ่านการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาและจะปรับตัวเพื่อให้เกิดความสมดุลในระบบนิเวศวิทยา หากปล่อยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติแบบค่อยเป็นค่อยไป มนุษย์ที่อาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกันจะร่วมกันสร้างความเป็นชุมชนขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ของการอยู่อาศัยร่วมกันแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตัวอย่างที่เห็นได้ในประเทศไทยในปัจจุบันคือ การช่วยกันสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยของบ้านในบริเวณข้างเคียงเมื่อเพื่อนบ้านไม่อยู่การช่วยกันดูแลลูกหลานของเพื่อนบ้านในการไปทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันระหว่างบ้านที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน การนำอาหารไปแบ่งปันกันระหว่างบ้านในบริเวณใกล้เคียงกัน การร่วมกันรณรงค์ทำความสะอาดพื้นที่ส่วนรวมของคนในชุมชน การร่วมกันสร้าง สิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ภายในชุมชน เป็นต้น

อย่างไรก็ตามมิใช่ว่าความสมดุลในระบบนิเวศวิทยาของชุมชนมนุษย์จะดำรงอยู่ได้ตลอดไป การรบกวนจากปัจจัยต่าง ๆ สามารถทำให้สถานะสมดุลของระบบสูญเสียไปได้ Robert Park (1952) ได้ชี้ให้เห็นว่ากระบวนการที่เกิดขึ้นกับระบบนิเวศวิทยาของพืช คือกระบวนการ บุกรุก การครอบงำ และการสืบทอดเผ่าพันธุ์ของพืชพันธุ์ใหม่ ๆ ที่รุกรานและเข้ามาดำรงอยู่ในพื้นที่แทนพืชพันธุ์เก่าสามารถเกิดขึ้น ได้กับสังคมของมนุษย์เช่นเดียวกัน กล่าวคือ ในพื้นที่หนึ่ง ๆ จะมีพืชพันธุ์ใหม่เข้ามาขยายพันธุ์ซึ่งเป็นการบุกรุกพื้นที่ของพืชพันธุ์เดิมที่อาศัยอยู่ หากพืชพันธุ์ใหม่มีความแข็งแกร่งกว่าพืชพันธุ์เดิมจะค่อย ๆ ลดจำนวนลงและพืชพันธุ์ใหม่จะครอบงำพื้นที่แทนและเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่เดียวกันความสมดุลของระบบนิเวศจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจนกระทั่งอยู่ตัว ในระบบนิเวศวิทยาของมนุษย์ก็เช่นเดียวกันเมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการพัฒนาสังคม สู่ความเป็นเมืองที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดการอพยพย้ายถิ่นของคนจำนวนมาก และมีอุตสาหกรรมเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดเหตุการณ์ของการบุกรุก การครอบงำและการสืบทอดเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ในลักษณะที่คล้ายกับที่เกิดขึ้นในระบบ

นิเวศวิทยาของพืช ผลที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ ความเสื่อมของกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มสังคม ทำให้เกิดการฝ่าฝืนกฎในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นการฝ่าฝืนกฎโดยปัจเจกชนในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับเล็กน้อยไปถึงการฝ่าฝืนอย่างรุนแรงอย่างแพร่หลาย อันจะนำสังคมโดยรวมไปสู่ความเสื่อมโทรมและสังคมที่ไร้ระเบียบ (Thomas & Znaniecki, 1958)

แนวความคิดเรื่องระบบนิเวศวิทยาของมนุษย์ข้างต้นได้ถูกนำไปประยุกต์และอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนเมืองโดย Burgess (1925) ผู้ซึ่งอธิบายปรากฏการณ์การกระทำผิดที่เกิดขึ้นในเมืองชิคาโก (Chicago) โดยแบ่งพื้นที่ของเมืองออกเป็นวงแหวนซ้อนกัน 5 วง หรือ 5 โซน คือ โซนที่ 1 เป็นพื้นที่ศูนย์กลางของแหล่งการค้าและธุรกิจซึ่งเป็นวงกลมตั้งอยู่ในใจกลางของเมือง โซนที่ 2 เป็นพื้นที่เชื่อมต่อและเปลี่ยนผ่านซึ่งเป็นวงแหวนชั้นถัดมาที่ล้อมรอบวงกลมชั้นในอยู่พื้นที่ในโซนนี้เองที่เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่กระทบต่อความสมดุลของระบบนิเวศวิทยาของมนุษย์อยู่ตลอดเวลา กล่าวคือ มีการบุกรุกของผู้คนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เคลื่อนย้ายมาจากโซนที่ 1 ในใจกลางเมือง ผู้อยู่อาศัยในโซนที่ 2 จึงต้องอยู่อาศัยอยู่ในระบบนิเวศน์ที่ไม่มีความสมดุลเพราะมีการเปลี่ยนแปลงของผู้อยู่อาศัยที่ย้ายเข้าออกอยู่ตลอดเวลา ผู้ที่อยู่อาศัยในโซนนี้เป็นกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย ไม่มีทางเลือกเกี่ยวกับพื้นที่ในการตั้งถิ่นฐานและจำเป็นต้องอาศัยอยู่ใกล้โรงงานที่ตนทำงานอยู่หากคนกลุ่มนี้มีรายได้สูงขึ้นและสามารถเลือกถิ่นที่อยู่อาศัยได้ก็จะอพยพย้ายไปอาศัยอยู่ในพื้นที่โซนอื่นนอกเมืองออกไป ระบบนิเวศน์และบ้านเรือนในโซนที่ 2 นี้จึงมีลักษณะที่เสื่อมโทรม มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น มีหญิงขายบริการทางเพศให้เห็นในที่สาธารณะ พวกคิดสุราเรื้อรัง พวกพ่อค้ายาเสพติด และที่อยู่อาศัยที่เป็นลักษณะสลัม พื้นที่วงแหวนชั้นนอกถัดมาคือ พื้นที่ในโซนที่ 3 ซึ่งเต็มไปด้วยอพยพเร่ร่อนของคนงาน ที่ทำงานในโรงงานต่าง ๆ ซึ่งมีรายได้พอสมควรแต่ยังต้องอาศัยการเดินทางเข้ามาทำงานตามโรงงานอยู่คนพวกนี้ส่วนใหญ่อพยพมาจากพื้นที่ในโซนที่ 2 พื้นที่ถัดมาคือ พื้นที่ในโซนที่ 4 เป็นพื้นที่ชั้นนอกภายในเขตเมืองชิคาโกซึ่งเป็นแถบที่อยู่อาศัยเสียส่วนใหญ่ แต่เป็นที่อยู่อาศัยที่ค่อนข้างทรูทรกว่าในโซนที่ 3 คือเป็นที่ตั้งของบ้านเดี่ยวและอพยพเร่ร่อนที่ราคาแพง ส่วนโซนสุดท้ายคือ โซนที่ 5 เป็นพื้นที่นอกเมืองซึ่งมีความเจริญน้อยกว่าในเมือง แต่พื้นที่ของเมืองก็มีการขยายตัวอย่างช้า ๆ มาสู่โซนนี้ บ้านเรือนจะตั้งอยู่อย่างไม่หนาแน่นในโซนนี้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้สามารถเดินทางระยะไกลเข้ามาทำงานภายในเมืองได้ เมื่อพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระบบนิเวศวิทยาของผู้คนที่อาศัยอยู่ในเมืองชิคาโกแล้วจะพบว่าในพื้นที่โซนที่ 2 นั้นระบบนิเวศน์จะถูกรบกวนให้เสียสมดุลอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากการบุกรุกของผู้คนและกิจกรรมทางธุรกิจที่ขยายตัวจากโซนที่ 1 เข้าสู่โซนที่ 2 อยู่เสมอ ๆ มีการอพยพเข้าของผู้ที่เพิ่งเดินทางเข้ามาอาศัยและทำงานในประเทศสหรัฐอเมริกาใหม่ ๆ และมีรายได้น้อยเข้าสู่โซนนี้ มีการอพยพย้ายออกของผู้คนจากโซนนี้ไปสู่โซนรอบนอกตลอดเวลา เมื่อมี

การศึกษาถึงสถิติการกระทำผิดพบว่า พื้นที่ในโซนที่ 2 เป็นพื้นที่ซึ่งมีอาชญากรรมเกิดขึ้นสูงที่สุด มีการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนสูงสุด มีลักษณะของความไม่เป็นระเบียบของชุมชนและสิ่งแวดล้อมมากที่สุด

Burgess (1925) อธิบายว่าวงจรของสภาพสังคมไร้ระเบียบและการคืนกลับสู่สภาพสมดุลของระบบนิเวศวิทยาของชุมชนมีการดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อเกิดการรบกวนระบบนิเวศน์แล้ว ระบบจะพยายามปรับตัวกลับเข้าสู่สภาพสมดุลอยู่เสมอ ซึ่งวงจรนี้ไม่หยุดนิ่งและเป็นเรื่องปกติของ ทุกสังคมเมือง หากแต่ในพื้นที่บางแห่งมีการรบกวนสภาพสมดุลอยู่ตลอดเวลาจนสังคมนั้นไม่สามารถปรับตัวคืนกลับสู่สภาพสมดุลของระบบนิเวศวิทยามนุษย์ได้ ตัวอย่างที่ชัดเจนคือพื้นที่ในโซนที่ 2 ของเมืองชิคาโกที่มีการบุกรุก การครอบงำ และการสืบทอดเผ่าพันธุ์ของผู้อยู่อาศัยใหม่ในอัตราที่สูงซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผู้อพยพมาจากพื้นที่อื่น ทำให้ชุมชนในพื้นที่โซนดังกล่าวเสียสมดุลและอยู่ในสภาพของสังคมไร้ระเบียบอยู่ตลอดเวลา

โวลด์และเบอร์นาร์ต (Vold & Bernard, 1986:171) ได้สรุปว่างานศึกษาวิจัยที่นำทฤษฎีนี้ ไปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาได้แสดงให้เห็นว่าสภาพความเป็นอยู่ของอาชญากรในแหล่งเสื่อมโทรม มีดังต่อไปนี้คือ

1. โดยทั่วไปแล้วผู้กระทำผิดกฎหมายจะมีลักษณะทางกายภาพไม่แตกต่างกับประชากรทั่วไปของสังคม ในด้านระดับสติปัญญา สภาพร่างกาย บุคลิกภาพ และอุปนิสัย
2. ในชุมชนที่มีสถิติอาชญากรรมสูงจะปรากฏว่า กลไกควบคุมทางสังคมของชุมชนที่ทำหน้าที่ควบคุมความประพฤติของเด็กหรือเยาวชนมักจะแตกสลายหรือไม่มียู่ นอกจากนี้ผู้ปกครองและเพื่อนบ้านมักจะยอมรับหรือไม่ต่อต้านความประพฤติผิดกฎหมายเป็นเหตุให้เด็กถูกลี้ภัยในสภาพแวดล้อมที่มีการยอมรับพฤติกรรมผิดกฎหมาย
3. ในชุมชนจะมีแหล่งที่มาของโอกาสสำหรับการกระทำผิดกฎหมาย ตัวอย่างเช่น การมีแหล่งรับซื้อของโจรหรือสภาพอาคารที่เสื่อมโทรมสำหรับเป็นที่ซ่อนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดกฎหมาย อีกทั้งชุมชนยังขาดการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของคนในชุมชนในด้านความพร้อมเพื่อออกไปประกอบวิชาชีพที่สุจริตอีกด้วย
4. เด็กและเยาวชนในชุมชนเหล่านี้จะเริ่มเรียนรู้พฤติกรรมผิดกฎหมายตั้งแต่เยาว์วัย
5. ในบางชุมชนจะมีประเพณีในการถ่ายทอดความรู้หรือเทคนิคในการกระทำผิดกฎหมาย จากผู้ใหญ่หรือเด็กโตสู่เด็กเล็ก ตัวอย่างเช่น การชิงหรือปล้นทรัพย์สิน การลักทรัพย์ในห้างร้าน การโจรกรรมรถยนต์ ฯลฯ ซึ่งเป็นเหตุให้แต่ละชุมชนจะเป็นศูนย์รวมของผู้กระทำผิดประเภทเดียวกันมาเป็นเวลานาน

6. การควบคุมสังคมโดยกลไกของหน่วยงานภาครัฐไม่สามารถยับยั้งกระบวนการเรียนรู้หรือถ่ายทอดพฤติกรรมผิดกฎหมายเหล่านี้ได้

ทฤษฎีความไร้ระเบียบทางสังคมนำเสนอว่า อาชญากรรมเป็นผลมาจากความเสื่อมโทรมของชุมชนในมิติโครงสร้าง ครอบครัว กายภาพ และอบายมุข โดยเชื่อว่าปัจจัยเหล่านี้ทำให้คนที่อาศัยอยู่ได้มีโอกาสเรียนรู้พฤติกรรมกระทำความผิดกฎหมาย นอกจากนี้กลไกควบคุมทางสังคมไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นกลยุทธ์หรือแนวทางหนึ่งที่จะทำให้สภาพสังคมไร้ระเบียบได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้อยู่อาศัยในชุมชนจะต้องช่วยเหลือกันพัฒนาปรับปรุงสภาพกายภาพของบ้านเรือน ทำให้แหล่งอบายมุขลดน้อยลง หรือจัดตั้งกลไกควบคุมทางสังคมให้มีความสามารถในการดำเนินการควบคุมพฤติกรรมเด็กหรือเยาวชน ทั้งนี้ตำรวจจะเป็นผู้เข้าไปช่วยเหลือหรือสนับสนุนให้คนในชุมชนดำเนินการ

2.4.2 ทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม (Theory of Crime Prevention through Environmental Design: CPTED)

นักอาชีวศึกษาชาวอเมริกัน Ray Jeffery (1977) ได้พัฒนาทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อมขึ้นมาเป็นท่านแรก โดยมีหลักพื้นฐานมาจากธรรมชาติของการเรียนรู้ กล่าวคือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพจะทำให้คนร้ายพัฒนาแรงกระตุ้นในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งมีทั้งความพึงพอใจหรือความหวาดกลัวจากการประกอบอาชญากรรม เช่น คนร้ายจะถูกกระตุ้นให้ลงมือ กระทำผิดหากพบเห็นบ้านเรือนที่ตั้งอยู่ในซอยเปลี่ยวซึ่งไม่มีไฟฟ้าส่องสว่าง หรือไม่ค่อยมีผู้คนสัญจรไปมา หรือคนร้ายจะทำการลักทรัพย์ยานยนต์ที่จอดไว้ในห้างสรรพสินค้าที่ไม่มีระบบควบคุมการเข้าออกของยานพาหนะที่ดี ฯลฯ ดังนั้น สภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานที่จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของคนร้ายหรือคนทั่วไปได้

หลังจากนั้นได้มีการพัฒนาแนวคิดนี้โดย Newman (1972) สถาปนิกได้นำแนวคิดนี้ไปใช้ในการวางผังเมืองเพื่อป้องกันอาชญากรรม โดยเรียกหลักการนี้ว่า defensible space มีสาระสำคัญสองประการ คือ ประการแรก การสร้างบ้านเรือนต้องจัดแผนผังให้ผู้อยู่อาศัยสามารถมองเห็นบุคคลภายนอกได้ง่าย และประการที่สอง มีการสร้างสภาพแวดล้อมให้ผู้อยู่อาศัยในละแวกเดียวกันมีการพัฒนา ความร่วมแรงร่วมใจในการป้องกันอาชญากรรม หลักการนี้ซึ่งเป็นการนำหลักการส่วนหนึ่งที่ Jeffery (1977) ได้พัฒนาขึ้นมาปรับปรุงเพิ่มเติม แต่การศึกษาของ Newman ก็ทำให้ทฤษฎีนี้ได้รับการยอมรับมากขึ้น ตลอดจนมีการนำไปประยุกต์ใช้ในการวางผังเมืองสร้างสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษา ฯลฯ โดยนำแนวคิดด้านการป้องกันอาชญากรรมไปใช้

ทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อมเชื่อว่า การที่คนร้ายจะตัดสินใจไม่กระทำผิดนั้นขึ้นอยู่กับ “โอกาส” ในขณะที่กระทำผิดว่ามีโอกาสถูกจับกุมสูง หรือถูกตรวจสอบพบได้ง่าย ดังนั้น จึงได้เสนอให้ใช้การออกแบบที่พักอาศัย สถานที่ทำงาน สถานประกอบการ อาคารร้านค้า ตลอดจนสถานที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ ทางเท้า ที่จอดรถประจำทาง ฯลฯ ให้มีลักษณะที่มีอิทธิพลต่อการทำให้คนร้ายไม่กล้าลงมือประกอบอาชญากรรม โดยการลดโอกาสที่จะกระทำผิดหรือเพิ่มโอกาสการถูกตรวจสอบหรือสอดส่อง

ปัจจุบันหน่วยงานตำรวจของหลายประเทศได้นำทฤษฎีการป้องกันมาใช้ในการออกแบบสภาพแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในการป้องกันอาชญากรรม โดยจัดทำเป็นคู่มือประชาชนเสนอแนวทางในการจัดสภาพอาคารสถานที่หรือบ้านพักอาศัยให้สอดคล้องกับทฤษฎี นอกจากนี้ ทฤษฎีนี้ยังมีอิทธิพลต่อการออกแบบหรือวางผังเมืองของบางประเทศ โดยมีกฎหมายกำหนดให้ออกแบบตามหลักทฤษฎีนี้เพื่อป้องกันอาชญากรรม เช่น การกำหนดให้มีไฟฟ้าส่องสว่างบริเวณทางเท้าหรือที่จอดรถยนต์สาธารณะ การกำหนดให้อาคารสูงมีระบบการควบคุมทางเข้าออก ฯลฯ นับได้ว่าเป็นทฤษฎีที่มีการนำไปใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

สำหรับแนวทางในการออกแบบสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันอาชญากรรม สามารถแบ่งแยกออกได้เป็น 4 รูปแบบ ดังนี้คือ

1) การใช้ธรรมชาติในการเฝ้าระวัง (natural surveillance) เป็นวิธีการที่เพิ่มการข่มขู่คนร้ายโดยทำให้เชื่อว่ามีโอกาสถูกมองเห็นหรือจับตามองอยู่ ซึ่งสามารถทำได้โดยการออกแบบสถานที่ ทางกายภาพที่เพิ่มการมองเห็นหรือเฝ้าระวัง ตลอดจนเพิ่มหรือกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้อยู่อาศัย คนร้ายจะเกิดความรู้สึกว่าถูกตรวจสอบหรือจับตามองมากขึ้น ตัวอย่างเช่น

- ติดตั้งหน้าต่างทำให้สามารถมองเห็นทางเดินหรือสถานที่จอดรถยนต์
- ติดตั้งประตูเข้าออกที่สามารถมองเห็นด้านหลังสถานที่ได้ชัดเจน
- ใช้กำแพงบ้านที่โปร่งสามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากภายในและภายนอก
- ตัดภูมิทัศน์ของสถานที่ที่ทำให้มองเห็นภายนอกได้ชัดเจน
- ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดบริเวณทางเข้าออก
- จัดระเบียบที่จอดรถยนต์สำหรับผู้มาติดต่อและสามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากอาคาร

2) การควบคุมทางเข้าออก (natural access control) เป็นวิธีการลดโอกาสของคนร้ายที่จะเข้าถึงสถานที่หรือเหยื่อ โดยการสร้างระบบควบคุมทางเข้าออก หรือออกแบบสถานที่ทำให้บุคคลทราบว่า สถานที่ที่กำลังจะเข้าไปเป็นพื้นที่ส่วนบุคคล ซึ่งจะทำให้คนร้ายเชื่อว่าจะถูกตรวจสอบหากบุกรุก เข้าไปในสถานที่ดังกล่าว ตัวอย่างเช่น

- ใช้ประตูเข้าออกบานเดียวที่สร้างความแตกต่างระหว่างสถานที่ส่วนตัวกับสาธารณะ

- ออกแบบสถานที่ให้บุคคลภายนอกเมื่อเข้ามาต้องเข้าสู่สถานที่รับรอง
- หลีกเลี่ยงการออกแบบสถานที่ที่ทำให้บุคคลสามารถเข้าถึงหลังคาได้อย่างง่ายดาย
- มีระบบควบคุมการเข้าออกของรถยนต์

3) เสริมสร้างการเป็นอาณาเขต (natural territorial reinforcement) เป็นวิธีการทำให้คนร้ายเกิดความรู้สึกว่ากำลังเข้าสู่พื้นที่หวงห้าม โดยการออกแบบสถานที่ในลักษณะแบ่งแยกอาณาเขตอย่างชัดเจน ระหว่างพื้นที่ส่วนบุคคลกับพื้นที่สาธารณะ วิธีการนี้จะทำให้ผู้อยู่อาศัยมีความรู้สึกรับรู้การเป็นเจ้าของ เกิดการหวงแหนหรือต้องการปกป้องอาณาเขต นอกจากนี้ยังจะทำให้ผู้บุกรุกหรือคนภายนอก ถูกตรวจสอบหรือตรวจพบได้ง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น

- คิดตั้งระบบรักษาความปลอดภัยบริเวณทางเข้าออก
- บำรุงรักษาสถานที่และภูมิทัศน์เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีผู้อยู่อาศัยอยู่หรือมีผู้ครอบครอง
- สร้างรั้วหรือที่กั้นขนาดเหมาะสมเพื่อแสดงอาณาเขตของสถานที่
- สร้างทางเข้าออกให้มีความแตกต่างกับทางเท้าหรือถนนหน้าอาคารสถานที่

4) การบำรุงรักษาสถานที่ (maintenance) เป็นวิธีการที่สนับสนุนแนวทางที่หนึ่งถึงสามข้างต้น โดยการซ่อมแซมบำรุงรักษาสถานที่และสภาพแวดล้อม ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งนอกจากจะเป็นการทำให้มาตรการข้างต้นมีประสิทธิภาพแล้วยังเป็นการแสดงออกถึงการมีเจ้าของพื้นที่หรือมีผู้ครอบครอง ซึ่งจะเป็นการทำให้คนร้ายไม่กล้าที่จะลงมือกระทำ ตัวอย่างเช่น

- ดูแลรักษาพื้นที่ทางเข้าออก
- คิดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่าง
- รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอาคารและบริเวณรอบนอก
- ซ่อมแซมอาคารบ้านเรือนให้มีสภาพเรียบร้อย อย่าปล่อยให้มีการจกหน้าต่างหรือประตูแตก หลอดไฟฟ้าขาด ฯลฯ
- ตัดต้นไม้และกิ่งไม้ไม่ให้รุงรัง

จากหลักการของทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อมที่กล่าวมาแล้วข้างต้นได้นำเสนอว่า สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญของการเกิดอาชญากรรม อาชญากรรมมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นมากในบริเวณหรือสถานที่ที่ห่างไกลจากผู้คนหรืออยู่ในที่เปลี่ยวไม่มีการป้องกันดูแล ตลอดจนไม่มีการจัดระเบียบของสถานที่หรือสิ่งของภายใน ทฤษฎีจึงอธิบายว่าสถานที่แตกต่างกันจะมีอาชญากรรมเกิดขึ้นแตกต่างกันทั้งในด้านปริมาณของอาชญากรรม และประเภทของอาชญากรรม ดังนั้น ทฤษฎีจึงนำเสนอแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมว่า ต้องมีการจัดระเบียบของสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมป้องกันตนเอง แม้ว่าจะไม่มีผู้อยู่อาศัยหรือคนเฝ้าดูแล โดยเริ่มจาก

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานที่ว่ามีความพร้อมในการป้องกันตนเองหรือไม่ มีจุดอ่อนบริเวณใด และจะมีมาตรการเสริมมาช่วยป้องกันอาชญากรรมในแนวทางใดได้บ้าง

นอกจากนี้ ทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อมได้นั้นให้เห็นถึงความสำคัญของ “โอกาส” ในการกระทำผิด ซึ่งสรุปได้ว่า การป้องกันอาชญากรรมที่ดีต้องมีมาตรการหรือแนวทางที่ลดโอกาสของคนร้ายในการกระทำผิด เนื่องจากคนร้ายโดยทั่วไปจะลงมือกระทำผิดโดยไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการกระทำผิด บางครั้งคนร้ายจะปล้นทรัพย์หรือชิงทรัพย์ และได้ทรัพย์สินมีมูลค่าเพียงเล็กน้อย แต่คนร้ายจะไม่กล้ากระทำความผิดหากพิจารณาแล้วเห็นว่า โอกาสจะถูกจับกุมมีสูง หรือไม่มีโอกาสลงมือกระทำผิด ดังนั้น มาตรการในการป้องกันอาชญากรรมที่ดี ต้องลดโอกาสการกระทำผิดให้เหลือน้อยที่สุด และเพิ่มโอกาสในการจับกุมคนร้ายให้มากที่สุด

หากได้วิเคราะห์กันโดยละเอียดแล้วจะพบว่า โอกาสในการกระทำผิดเป็นผลที่เกิดจากพฤติกรรมของเหยื่อหรือเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เช่น การจอดรถยนต์ไว้ในที่เปลี่ยว การแต่งตัวที่ล่อแหลมหรือยั่ววน การเมาสุราจนไม่สามารถครองสติได้ การจัดระบบสายตรวจไม่เหมาะสม การจัดผังเมืองที่สร้างสถานที่ง่ายต่อการเกิดอาชญากรรม ฯลฯ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านี้เป็นการสร้างโอกาสให้คนร้ายลงมือประกอบอาชญากรรมได้ ซึ่งหากมีการระมัดระวังป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เหล่านี้แล้ว คนร้ายก็จะไม่สามารถประกอบอาชญากรรมได้ง่าย

การลดโอกาสในการกระทำผิดจึงน่าจะเป็นมาตรการสำคัญประการหนึ่งในการป้องกันอาชญากรรม โดยจะเป็นการเพิ่มความเข้มแข็งของเหยื่อ และทำให้อาชญากรเกรงกลัวไม่กล้าลงมือประกอบอาชญากรรม สำหรับหลักการสำคัญของแนวคิดในการลดโอกาสการกระทำผิดมี 6 ประการ คือ

1. อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่เรียนรู้ได้ หมายถึง ก่อนที่บุคคลจะกระทำผิดจะต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมก่อน ได้แก่ การเรียนรู้ทักษะ การฝึกฝนความสามารถ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้เห็นด้วยกับการทำความผิด
2. การลดโอกาสของอาชญากรรมจะช่วยลดโอกาสการเรียนรู้ของบุคคลที่จะเป็นอาชญากร เนื่องจากไม่มีต้นแบบในการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างต้นแบบว่าอาชญากรรมเป็นสิ่งเลวร้าย ผู้กระทำความผิดจะถูกจับกุมและถูกลงโทษตามกฎหมายบ้านเมือง
3. การลดโอกาสของอาชญากรรมสามารถทำได้โดยการใช้มาตรการรักษาความปลอดภัยที่เข้มแข็งขึ้น ซึ่งรวมถึงการตรวจตราเฝ้าระวัง การใช้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และการเฝ้าระวังของประชาชนทั่วไป
4. การป้องกันอาชญากรรมที่ยั่งยืนต้องดำเนินการด้วยมาตรการลดโอกาสอาชญากรรมในระดับประเทศ ที่ดำเนินการอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่และต่อเนื่องตลอดไป

5. เจ้าหน้าที่ตำรวจพึงได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมและพึงให้คำแนะนำในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมระดับชุมชน

6. หน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย ระบบรักษาความปลอดภัย และการป้องกันอาชญากรรมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ทฤษฎีนี้ได้นำเสนอว่า โอกาสในการกระทำผิดเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การกระทำผิดและเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน รวมทั้งตำรวจที่จะต้องดำเนินการจัดหรือลดโอกาสการกระทำผิดให้เหลือน้อยที่สุด เนื่องจากคนในชุมชนจะรู้ว่าโอกาสหรือสิ่งทำให้เกิดโอกาสในการกระทำผิดของชุมชนคืออะไรอยู่ที่ไหน ดังนั้น หากมีการประยุกต์ใช้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์แล้วจะทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างตำรวจกับชุมชนในการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและหาแนวทางแก้ไข

2.4.3 ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายหรือทฤษฎีป้องกัน

ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายเป็นทฤษฎีหลักในการทำงานของกรมตำรวจของหลายประเทศ โดยมีการพัฒนามาจากแนวความคิดของ Sir Robert Peel ผู้ก่อตั้งกรมตำรวจนครบาลแห่งกรุงลอนดอนขึ้น ในปี ค.ศ.1829 ท่านได้พัฒนากฎตำรวจทั้งในด้านโครงการระบบการทำงานและบุคลากร ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับภารกิจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมโดยกำหนดหลักการในการบังคับใช้กฎหมายขึ้นมา ซึ่งนักวิชาการท่านนี้ได้เน้นให้บุคลากรตำรวจภายใต้บังคับบัญชาได้ตระหนักว่า การป้องกันอาชญากรรมคืองานหลักของตำรวจและมีความสำคัญยิ่งกว่าการสืบสวนสอบสวนการจับกุมและการลงโทษผู้กระทำผิด ต่อมาแนวความคิดนี้ได้กลายเป็นพื้นฐานของการก่อกำเนิดแนวคิดและทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันอาชญากรรมขึ้น

ยุทธวิธีหลักของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมตามทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายก็คือการตรวจท้องที่เพื่อป้องกันอาชญากรรม สำหรับหลักของทฤษฎีนี้สามารถสรุปได้ว่า การปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรม เพราะความเกรงกลัวการถูกตรวจค้นจับกุม นอกจากนี้การตรวจท้องที่อย่างสม่ำเสมอเนื่องจะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องจากเห็นว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ทั่วไปทุกแห่งหน ด้วยเหตุนี้ตามแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย การปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจและการกระจายกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ครอบคลุมทั่วทั้งชุมชนจะช่วยป้องกันอาชญากรรมโดยลดช่องโอกาสสำหรับผู้ตั้งใจจะละเมิดกฎหมาย

หลักการของทฤษฎีป้องกัน คือ อาชญากรเป็นบุคคลที่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย หรือเกรงกลัวต่อการถูกจับกุมหากกระทำความผิด ดังนั้น อาชญากรจะไม่กระทำความผิดหากมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด กฎหมายมีบทลงโทษที่รุนแรง หรือเห็นว่าโอกาสในการกระทำความผิดมีน้อย (พรชัย ชันดี และคณะ, 2548) ทฤษฎีนี้ได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของ “โอกาส” ในการกระทำความผิด ซึ่งทฤษฎีกลุ่มนี้กล่าวสรุปได้ว่าการป้องกันอาชญากรรมที่ดีต้องมีมาตรการหรือแนวทางที่ลดโอกาสของคนร้ายในการกระทำความผิด เนื่องจากคนร้ายโดยทั่วไปจะลงมือกระทำความผิดโดยไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการกระทำความผิด บางครั้งคนร้ายจะปล้นทรัพย์หรือชิงทรัพย์ และได้ทรัพย์สินมีมูลค่าเพียงเล็กน้อย แต่คนร้ายจะไม่กล้ากระทำความผิดหากพิจารณาแล้วเห็นว่า โอกาสจะถูกจับกุมมีสูง หรือไม่มีโอกาสลงมือกระทำความผิด ดังนั้น มาตรการในการป้องกันอาชญากรรมที่ดี ต้องลดโอกาสการกระทำความผิดให้เหลือน้อยที่สุด และเพิ่มโอกาสในการจับกุมคนร้ายให้มากที่สุด

นอกจากนี้เนื้อหาสาระและหลักการสำคัญของทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายยังมีความสอดคล้องกับแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมซึ่งมีสมมุติฐานเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมที่ว่า “ความรุนแรง ความรวดเร็ว และความแน่นอนของกระบวนการยุติธรรม นั้นเป็นหัวใจสำคัญ ในการป้องกันอาชญากรรม” (Zimring & Hawkins, 1973) สำหรับความหมายมีดังนี้ ความรุนแรง หมายความว่า ความรุนแรงของอัตราโทษทางอาญาสำหรับความผิดที่ได้กระทำความผิด ความรวดเร็ว หมายความว่า การดำเนินคดีที่รวดเร็วนับแต่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น สำหรับความแน่นอน หมายความว่า ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่สามารถจับกุมและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ หลังจากนั้นนักอาชญาวิทยาได้นำหลักการ 3 ประการ ข้างต้นไปพัฒนาทฤษฎีป้องกันขึ้นมา

เนื้อหาสาระของทฤษฎีป้องกันจึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจของบุคคลว่าจะประกอบอาชญากรรมหรือไม่ โดยคำนวณจากโอกาสหรือความเสี่ยงที่จะถูกจับกุมดำเนินคดี หรือโทษที่จะได้รับหากถูกจับกุมมาเปรียบเทียบกับโอกาสที่คาดว่าจะถูกจับกุมหรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากการกระทำความผิดนั้น หากคิดว่าโอกาสที่จะถูกจับกุมมีสูงหรือความทุกข์ที่จะได้รับจากโทษในการถูกจับกุมมีมากกว่าความสุขที่จะได้จากการกระทำความผิด บุคคลก็เลือกที่จะไม่ประกอบอาชญากรรมนั้น

ทฤษฎีป้องกันจึงนำเสนอว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดีต้องมีสมรรถนะด้านการลดโอกาสในการกระทำความผิดของคนร้ายจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้หรือเชี่ยวชาญในการสังเกตจดจำพฤติกรรมคนร้ายมองเห็นสภาพปัญหาที่จะเกิดอาชญากรรม มีความรอบรู้ในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ตลอดจนเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในยุทธวิธีตำรวจ ฯลฯ ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้จะต้องถูก

นำมาใช้ในขณะปฏิบัติหน้าที่ออกตรวจตราพื้นที่ เมื่อพบเห็นคนร้ายหรือผู้ที่กระทำความผิด ก็จะเข้าไปจับหรือจับกุมคนร้ายได้

2.5 ข้อมูลเกี่ยวกับอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เดิมชื่ออำเภอตลาดใหม่ ตั้งขึ้นเป็นอำเภอเมื่อ พ.ศ. 2439 โดยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตราพระราชบัญญัติปกครองท้องที่รัตนโกสินทร์ศก 116 ขึ้น และได้ใช้พระราชบัญญัตินั้นเป็นแบบแผนพิธีการปกครองทั่วพระราชอาณาจักร อันอยู่ภายนอกพระนครจนถึงปัจจุบันนี้ มีเนื้อที่/พื้นที่ 249.347 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยตำบล 16 แห่ง หมู่บ้าน 137 หมู่ ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ระยะทางประมาณ 28 กิโลเมตร

สภาพทางสังคม

การศึกษา

- โรงเรียนไร่จิ้งจอกวิทยา
- โรงเรียนปรีดารามวิทยา
- โรงเรียนสามพรานวิทยา
- โรงเรียนวัดหอมเกร็ด
- โรงเรียนนาครประสิทธิ์
- โรงเรียนหอแซฟฟูปทุม

สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพหลัก

- เกษตรกรรม
- รับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม
- ค้าขาย

ที่มา : <http://www.amphoe.com/menu.php?mid=1&am=199&pv=18>

จำนวนประชากร

ประชากรชาย	จำนวน 75,116 คน
ประชากรหญิง	จำนวน 78,578 คน

รวมทั้งสิ้น จำนวน 153,694 คน

ความหนาแน่นของประชากร 616 คน/ตร.กม.

ที่มา : <http://www.amphoe.com/menu.php?mid=1&am=199&pv=18> ณ. เดือน

กุมภาพันธ์ 2551

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศุภชัย พวงทอง (2547) ศึกษาเรื่อง “บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่มีต่อการแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 2” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทตามหน้าที่กับบทบาทตามที่คาดหวังในการแก้ไขปัญหาเสพติดของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 2 ผลการศึกษาพบว่า ตำรวจมีบทบาทตามหน้าที่และบทบาทตามที่คาดหวังในระดับมาก แต่มีบทบาทตามหน้าที่น้อยกว่าบทบาทตามที่คาดหวัง โดยเฉพาะด้านการป้องกันและด้านการบริการ พบว่า ประสิทธิภาพการอบรมมีผลต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ในขณะที่ประเทภของสถานีตำรวจ มีผลต่อบทบาทตามที่คาดหวัง ความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจจังหวัดตราดและตำรวจจังหวัดสระแก้วสูงกว่าตำรวจจังหวัดอื่น ตำรวจที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความคาดหวังสูงกว่าตำรวจที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า นอกจากนี้ปัญหาที่พบในการปฏิบัติหน้าที่เกิดจากการขาดงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์และยานพาหนะ

ตำรวจภูธรจังหวัดพิจิตร (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ ได้กล่าวไว้ว่า การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ของตำรวจนั้น ตำรวจจะต้องเป็นผู้มีองค์ความรู้หรือหลักวิชาการต่างๆที่หลากหลายและจะต้องมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในงาน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งมีอยู่หลายประการ วิชาการที่สำคัญๆ คือ

วิชาสังคมวิทยา ตำรวจต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของสังคม อันเป็นความสัมพันธ์ของมนุษย์และหมู่คณะด้วยกัน ให้มีความเข้าใจว่าสังคมหรือชุมชนนั้น รวมหน่วยกันอย่างไร มีส่วนประกอบและการจัดองค์กรอย่างไร รวมทั้งการศึกษาถึงปัญหาต่างๆของสังคม โดยจะเน้นหนักถึงปัญหาที่นำไปสู่อาชญากรรมปัญหาเสพติด เรื่องของเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น

วิชาการประชาสัมพันธ์ ดำรงจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและดำเนินงานประชาสัมพันธ์ควบคู่ไปกับการชุมชนสัมพันธ์ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน ได้ทราบถึงการดำเนินงานของดำรงอย่างถูกต้อง สามารถชี้แจงข้อปัญหาต่างๆ ได้เสริมสร้างความมั่นใจในสมรรถภาพของดำรง เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนตลอดเวลา

วิชามนุษยสัมพันธ์ ดำรงจะต้องรู้และเข้าใจในหลักการอันสำคัญของข้อนี้ เพราะอาจเป็นจุดเริ่มต้นที่ประชาชนจะได้สัมผัสกับดำรง สามารถช่วยให้ประชาชนเข้าร่วมหรือสนับสนุนกิจการดำรง สร้างทัศนคติที่ดีได้ เพราะโดยพื้นฐานของประชาชนมักจะกลัวดำรง

วิชาภาวะผู้นำ ดำรงจะต้องรู้ถึงความหมายและบทบาทของการเป็นผู้นำ ภาวะผู้นำจะทำให้ประชาชนเลื่อมใส เชื่อมั่นและศรัทธาในตัวดำรง ซึ่งเป็นผู้ที่เขาเชื่อถือ ไว้เนื้อเชื่อใจในการเป็นผู้ตาม

วิชาศิลปะการพูดและการถ่ายทอด เป็นการศึกษาถึงความสำคัญของการใช้คำพูดและการแสดงออกทางบุคลิกภาพ ท่วงทีวาจา ขณะพูดต่อหน้าชุมชน เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้ในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิชาการประสานงาน เป็นการศึกษาให้ทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการประสานงาน การมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารงานทั้งในส่วนท้องถิ่นและภูมิภาค จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการประสานงาน ในการดำเนินกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

วิชาดำรงกับงานชุมชนสัมพันธ์ เป็นการศึกษาถึงความหมาย ลักษณะและความจำเป็นของดำรงที่ต้องปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ เพราะถ้าหากดำรงเองยังไม่ทราบและเข้าใจองค์ความรู้ในด้านนี้ ก็ยากที่จะปฏิบัติงานให้เกิดเป็นผลสำเร็จ

ความรู้ด้านปัญหาอาชญากรรมและแนวทางการแก้ไข เป็นการศึกษาถึงสภาพปัญหาสาเหตุและผลกระทบของปัญหาอาชญากรรม ดำรงจะต้องศึกษาข้อมูลในเรื่องนี้ แล้วทำความเข้าใจ เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อนำความรู้ด้านการป้องกันอุบัติเหตุและสร้างความปลอดภัยในการจราจรไปแนะนำถ่ายทอดให้ความรู้แก่ประชาชน ในการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์

เสน่ห์ เย็นเยือก (2550) ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตามโครงการดำรงชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ของข้าราชการดำรงสถานีดำรงภูธรบ่อพลอย อำเภอ บ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการปฏิบัติงานตามโครงการดำรงชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ของข้าราชการดำรงสถานีดำรงภูธรบ่อพลอย อำเภอ บ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี และศึกษาความคิดเห็นของภาคประชาชน เพื่อนำมากำหนดยุทธศาสตร์

แนวทางในการพัฒนางานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มีสภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก มีปัญหาในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับน้อย ส่วนความคิดเห็นของภาคประชาชน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนร่วมในการดำเนินการ ซึ่งสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมประเมินผลเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

นเรศ คำเขียน (2553) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : กรณีศึกษาพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพทางสังคม และการติดต่อสื่อสารกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่อยากมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของตำรวจในทุกๆด้าน

อานนท์ แก้วเขียว (2553) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ : กรณีศึกษากองบังคับการตำรวจนครบาล 4 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมประชากรที่ศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยรวมมีการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ได้แก่ ระยะเวลาในการรับราชการ ที่พักอาศัยและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

กองวิจัย สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ (2554) ได้ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ประจำปี 2554 เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของโครงการฯ และความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วม ได้แก่ ตำรวจและประชาชน รวมจำนวน 5,002 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อโครงการตำรวจชุมชน ร้อยละ 77.80 และมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อตำรวจ ร้อยละ 69.70 และมีความหวาดกลัวภัย ร้อยละ 47.20 ในขณะที่ตำรวจมีความพึงพอใจต่อโครงการตำรวจชุมชน ร้อยละ 82.53 นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนที่เข้าร่วมโครงการมีความเห็นว่า การป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพต้องเกิดจากความร่วมมือของตำรวจและประชาชน โดยสำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติต้องสนับสนุนทั้งด้านกำลังพล ขวัญกำลังใจ ตลอดจนงบประมาณให้แก่ตำรวจที่ทำหน้าที่ชุมชนสัมพันธ์ด้วย

กองวิจัย สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ (2554) ได้ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายตำรวจ พ.ศ.2554 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนด้านการให้บริการของตำรวจ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนด้านพฤติกรรมของตำรวจ เพื่อศึกษาระดับความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเพื่อศึกษาระดับความหวาดกลัวที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน รวมทั้งเพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจด้านการให้บริการ ความพึงพอใจด้านพฤติกรรมของตำรวจ ระดับความหวาดกลัวภัย และระดับความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อตำรวจ จำแนกตามพื้นที่ และลักษณะส่วนบุคคล ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมเจ้าหน้าที่ตำรวจควรพัฒนาปรับปรุงทั้งด้านกริยาวาจา และการให้บริการทั้งบนสถานีตำรวจและการให้ความช่วยเหลือในการระงับเหตุและรักษาความสงบเรียบร้อย สอดคล้องกับนโยบายของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ตำรวจควรปรับปรุงการให้บริการและการบังคับใช้กฎหมายในหลายประเด็น ซึ่งผู้บังคับบัญชาควรนำไปพิจารณาแนวทางให้เกิดผลทางปฏิบัติ

ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และคณะ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำกลยุทธ์แบบ Community policing มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในเขตเมือง: กรณีศึกษาชุมชนในเขตลาดพร้าว เขตบางนา และเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พบว่า คณะกรรมการประจำชุมชนมีความตระหนักถึงปัญหาอาชญากรรมและเห็นด้วยกับโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของชุมชน คือ การขาดจิตสำนึกของผู้อยู่อาศัยที่ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน และงบประมาณไม่เพียงพอ จึงเสนอความคิดเห็นว่ากิจกรรมและการดำเนินงานที่เหมาะสมของรูปแบบกลยุทธ์ตำรวจชุมชนสัมพันธ์นี้ ควรเป็นกิจกรรมที่ประชาชนและชุมชนเป็นแกนกลางในการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนนโยบาย การบริหารงานและการดำเนินกิจกรรม เนื่องจากประชาชนในชุมชนจะเป็นผู้รับทราบปัญหาของชุมชนตนเองอย่างถ่องแท้ที่สุด แต่ทั้งนี้การแบกภาระทางด้านงบประมาณจะต้องอยู่ในระดับต่ำ หรือต้องอยู่ในระดับที่ประชาชนสามารถรับเป็นภาระอย่างต่อเนื่องในระยะยาว นอกจากนี้แล้วการดำเนินกิจการตำรวจชุมชนบางกิจกรรมจำเป็นจะต้องได้รับความช่วยเหลือ และการประสานความร่วมมือจากภาครัฐไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านงบประมาณบุคลากรในการดำเนินกิจกรรม

นิภา รัพยากร (2554) ศึกษาเรื่องทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของตำรวจตระเวนชายแดน กรณีศึกษาองค์การตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43 ผลการศึกษาพบว่า ระดับทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของ

ตำรวจตระเวนชายแดน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของตำรวจตระเวนชายแดน พบว่าปัจจัยทางด้านการศึกษาและสถานภาพมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของตำรวจตระเวนชายแดนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า ปัญหาเรื่องการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดยังไม่ต่อเนื่องและเพียงพอที่จะทำให้ยาเสพติดในชุมชนลดน้อยลง การขาดแคลนด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ กำลังพลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีน้อยและไม่เพียงพอ ตลอดจนปัญหาขาดความร่วมมือของคนในชุมชนที่จะช่วยพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง

สิงหาญ จูมวันทา (2554) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนใน 3 ด้าน คือด้านการศึกษาปัญหาความต้องการของชุมชน ด้านการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ และด้านติดตามประเมินผลการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆอยู่ในระดับน้อย ส่วนความต้องการของประชาชนพบว่า ต้องการให้แก้ปัญหายาอาชญากรรม รองลงมาคือแก้ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน และควรจัดให้มีการอบรมสร้างอาชีพเสริม

ณัฐฎีการ์ ปิงขอด (2554) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของประชาชนและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่เป้าหมายของกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดอยู่ในระดับต่ำ ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมคิดและการมีส่วนร่วมปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

ประพนธ์ สหพัฒนา (2555) โครงการประเมินประสิทธิภาพสถานีตำรวจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 เพื่อศึกษาร้อยละของความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน เพื่อศึกษาร้อยละของความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจและเพื่อศึกษาระดับความรู้สึการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจ

ชุมชนในการรับผิดชอบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชนที่พักและอาศัย ผลการศึกษาพบว่า การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทั้งเวลากลางวันและกลางคืน ประชาชนโดยทั่วไปมีความหวาดกลัวที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทต่าง ๆ เช่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ข่มขืน ขณะอยู่นอกบ้านพัก อาคาร ร้านค้า หรือห้องพักเวลากลางคืนมากที่สุดถึงร้อยละ 56.6 ด้านประสิทธิภาพการป้องกันอาชญากรรมซึ่งโดยภาพรวมแล้วประชาชนยังเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจยังทำงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรคือ แคร่ร้อยละ 55.77 ส่วนในด้านประสิทธิภาพการปราบปรามอาชญากรรม ในภาพรวมประชาชนยังเห็นว่าตำรวจยังทำงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรคือ แคร่ร้อยละ 55.19 โดยประเด็นที่มีประสิทธิภาพน้อยสุด คือ ด้านการมาถึงสถานที่เกิดเหตุด้วยความรวดเร็วและสามารถระงับเหตุได้ทันที ในประเด็นความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ ด้านการให้บริการบนสถานีตำรวจ (Front Office) จากการสอบถามผู้เสียหาย พบว่ามีระดับความเชื่อมั่นน้อย ด้านการอำนวยความสะดวกและความเชื่อมั่นของผู้เสียหายต่อนักงานสอบสวน ประชาชนมีความเชื่อมั่นน้อยที่สุดเกี่ยวกับการดำเนินการสอบสวนให้รวดเร็วตามกรอบระยะเวลา สำหรับความเชื่อมั่นในด้านการนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจโดยภาพรวมถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 58.17) และสำหรับด้านการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการรับผิดชอบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชนที่พักอาศัย พบว่ามีคะแนนประเมินในระดับสูง

ปริญญ์ นักฟ้อน (2556) ศึกษาเรื่อง “การประเมินสถานการณ์ยาเสพติดและความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ปี 2556” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติด เพื่อสำรวจการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล และเพื่อสำรวจความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายสำคัญต่อการดำเนินงานติดตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด รวมทั้งเพื่อรับทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายสำคัญ

ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์ของปัญหายาเสพติดโดยรวมในพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2556 มีความรุนแรงอยู่ในระดับน้อย โดยถือว่าสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหายาเสพติดโดยภาพรวมในปัจจุบัน มีระดับความรุนแรงลดลงจากปี 2555 ส่วนการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับปฏิบัติการวาระแห่งชาติ “พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด” ส่วนความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายสำคัญต่อการดำเนินงานติดตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พบว่า ประชาชน

ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก และมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการ
ทำแผนการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมากที่สุด ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานเพื่อ
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายสำคัญ ได้แก่ มีการดำเนินงานด้านการบำบัด
ฟื้นฟูผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในหมู่บ้านหรือชุมชนในแต่ละด้านยังมีไม่มากนัก โดยเฉพาะการรณรงค์
ประชาสัมพันธ์/จูงใจให้ผู้เสพ/ผู้ติดยา เข้าสู่กระบวนการบำบัดด้วยความสมัครใจ

งานวิจัยต่างประเทศ

Anthony Sciarabba (2009) ได้ทำการประเมินผลโครงการตำรวจชุมชนในเมือง
นิวยอร์ก เมื่อปี ค.ศ. 2008 เมืองนี้ได้มีการริเริ่มโครงการ Weeding and Seeding ที่ได้นำกลยุทธ์สอง
รูปแบบเข้าไปดำเนินการในชุมชนเป้าหมาย คือ การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ด้วยการเพิ่มกำลังพล
งบประมาณ และอุปกรณ์แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ และการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อยู่อาศัยในชุมชน
โดยกรมตำรวจคาดหวังว่ากลยุทธ์นี้จะช่วยลดอาชญากรรมและเพิ่มความมั่นใจในความปลอดภัยแก่
ประชาชน ผู้วิจัยได้ทำการวัดตัวแปรตามจำนวนสามตัวแปร ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ
ได้แก่ อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม และความพึงพอใจต่อการ
ปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ผู้วิจัยพบว่าโครงการนี้ยังไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อปัญหาอาชญากรรมแต่
อย่างใด โดยพบว่า ประชาชนรู้สึกว่ายานากรรมไม่ได้ลดลง ประชาชนมีความหวาดกลัวภัยเพิ่ม
มากขึ้น และประชาชนจำนวนร้อยละ 68 ยังไม่รู้สึกรู้สึกพึงพอใจต่อการทำงานของตำรวจ ผู้วิจัยได้
เสนอแนะว่าเหตุผลที่โครงการนี้ล้มเหลวเนื่องจากมีคนสืบทอดอาชีพอยู่ในชุมชนเป้าหมายจำนวนมาก
ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อตำรวจ ดังนั้น ก่อนที่จะเข้าไปดำเนินโครงการชุมชนสัมพันธ์ตำรวจ
จะต้องสร้างหรือพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อาศัยในชุมชนให้ดีขึ้นก่อน หากไม่สามารถดำเนินการได้
กลยุทธ์ที่นำไปใช้จะไม่บังเกิดผลในทางปฏิบัติแต่อย่างใด เพราะเมื่อประชาชนไม่ชอบตำรวจจะไม่
เข้าร่วมในโครงการ การดำเนินการจึงได้รับการตอบสนองจากผู้อยู่อาศัยในชุมชนน้อยมาก

Andy Myhill (2009) ได้ทำการศึกษา Community Engagement in Policing ไว้ว่า การ
ตำรวจแบบของ Peel ในบางข้อนั้นทำให้แนวคิด Community Policing มีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น คือ
หนึ่ง ต้องระลึกอยู่เสมอว่า สิ่งหนึ่งที่จะเติมเต็มอำนาจหน้าที่ของตำรวจก็คือ ความไว้วางใจจาก
ประชาชน หน้าที่ที่สำคัญคือตำรวจต้องทำให้ประชาชนไว้วางใจและให้เกียรติในการปฏิบัติหน้าที่
ให้ได้ ถ้าอีกอย่างหนึ่งก็คือ ตำรวจเองก็ต้องให้ความเคารพและทำตนเองให้หน้าไว้วางใจต่อ
ประชาชนด้วย สอง ต้องระลึกไว้เสมอว่า การพยายามรักษาสัมพันธภาพอันดีระหว่างตำรวจและ
ประชาชน คือหน้าที่หลักอย่างหนึ่งของตำรวจ สาม ต้องระลึกไว้เสมอว่า ประชาชนคือตำรวจ และ

ตำรวจคือประชาชน ตำรวจก็เป็นเพียงแค่สมาชิกคนหนึ่งในชุมชน ไม่ใช่คนที่มียกย่องพิเศษเหนือใคร เพียงแค่ได้รับเงินเดือนในการปฏิบัติหน้าที่ปกป้องคุ้มครองกันภัยในชุมชนตน

โดนัลด์ แควร์ (Quire, 2012) ได้รายงานผลการประเมินโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของเมืองเซนต์ปีเตอร์เบิร์ก มลรัฐฟลอริดา โดยได้ทำการวัดตัวแปรตามที่ตามทฤษฎีเห็นว่าเป็นอิทธิพลของโครงการ ได้แก่ ความคิดเห็นต่ออาชญากรรมและปัญหาอาชญากรรม ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม ความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิต ความคิดเห็นต่อการให้บริการของตำรวจ และความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับตำรวจในโครงการ ผลการศึกษพบว่า โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทำให้ปัญหาอาชญากรรมลดลงน้อยลง และประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจเพิ่มมากขึ้น มีความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมลดน้อยลง มีคุณภาพ ชีวิตดีขึ้น แต่อย่างไรก็ดีพบว่าอาชญากรรมลดน้อยลงไม่มากนัก

จากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมและประมวลผลงานทางวิชาการอันได้แก่ ผลงานวิจัย เอกสารทางวิชาการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สามารถอธิบายได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จะต้องได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อร่วมสอดส่องและเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอาชญากรรม ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นพบว่า การมีส่วนร่วมในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในด้านการวิเคราะห์และเตรียมการ ด้านการปฏิบัติการหรือดำเนินการ และด้านการติดตามและประเมินผล อย่างไรก็ตามจากการศึกษาที่ผ่านมาไม่ยังไม่พบการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยเฉพาะการป้องกันปัญหาอาชญากรรม ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งในสังคมไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงต้องการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันอาชญากรรมของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เนื่องจากเขตพื้นที่อำเภอสามพราน เป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างกรุงเทพมหานคร และเป็นพื้นที่ทางผ่านสู่ภาคใต้ นอกจากนี้พื้นที่สามพรานยังมีโครงการกวาดล้างอาชญากรรม ยาเสพติด ค้ามนุษย์ อาวุธปืน ซึ่งเป็นโครงการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรสามพราน อำเภอสามพรานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ในการเฝ้าระวังและป้องกันปราบปรามปัญหาอาชญากรรมและอาชญากรรมต่างๆ ในพื้นที่อีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม รวมทั้งเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

3.1 ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนเขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ดังนี้

3.1.1 หาจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งหมด 5 หมู่บ้าน/ชุมชน

3.1.2 หาจำนวนครัวเรือนของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน จาก 5 หมู่บ้าน/ชุมชน ได้ทั้งหมด 1,463 ครัวเรือน และหาจำนวนประชากรของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน ได้จำนวนประชากรทั้งหมดรวม 4,916 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน	จำนวนครัวเรือน (หลังคาเรือน)	จำนวนประชากร (คน)
1. บ้านลาดบัว	238	846
2. บ้านหัวอ่าว	179	693
3.บ้านคอนทอง	207	881
4. บ้านรางสังกะสี	221	928
5. บ้านเมืองยิ้ม	618	1568
รวม	1463	4916

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลคลองจินดา, องค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง, องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่, องค์การบริหารส่วนตำบลหอมเกร็ด (2557)

จากขนาดประชากรจำนวน 4,916 คน เมื่อนำมาเทียบกับตารางการหาตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือความคลาดเคลื่อน 0.05% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน แต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน จะเก็บข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดประชากรแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน ละ 74 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

3.2.2 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยการศึกษารวบรวมจากแนวคิด ทฤษฎี หนังสือ ตำรา บทความ วารสาร สิ่งพิมพ์ วิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัย และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2.2.2 กำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามจากสรุปข้อมูลที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาวิจัย

3.2.2.3 นำแนวคิดทฤษฎี หนังสือ ตำรา บทความวารสาร สิ่งพิมพ์ วิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัย และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมาสร้างแบบสอบถามตามระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมเรื่องที่ต้องการจะศึกษา

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อให้แบบสอบถามมีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความตรงตามโครงสร้าง (Structural Validity) ในแบบสัมภาษณ์ และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสม

3.2.3 การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

3.2.3.1 หลังจากการปรับปรุงแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Pre-test) โดยทำการทดสอบกับประชาชน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน เพื่อปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่งการนำไปทดสอบความเที่ยง (Reliability) ครั้งนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช = 0.90

3.2.3.2 เมื่อได้แบบสอบถามที่ทำการทดลองกลับคืนมาแล้ว นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งจนเป็นที่พอใจและเชื่อมั่นได้ว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานั้น มีความครอบคลุมและอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาต่อไป

3.2.4 ลักษณะแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยได้ปรับปรุงแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ กรณีศึกษาพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ของนเรศ คำเขียน (2553) และแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาเสพติด ในพื้นที่ชุมชนเป้าหมายของกรุงเทพมหานคร ของ ญัฐฎิการ์ ปิงขอด (2554) ให้เนื้อหา มีความเหมาะสมกับลักษณะประชากร โดยแบ่งแบบสอบถาม 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากร ประกอบด้วย อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ลักษณะคำถามเป็นRating Scale โดยให้คะแนนข้อคำถามแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

<u>ระดับความรู้ ความเข้าใจ</u>	<u>การให้คะแนน</u>
มีความรู้ ความเข้าใจมากที่สุด	5 คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจมาก	4 คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง	3 คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด	2 คะแนน
ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ	1 คะแนน

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ลักษณะคำถามเป็นRating Scale โดยให้คะแนนข้อคำถามแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

<u>ระดับความรู้ ความเข้าใจ</u>	<u>การให้คะแนน</u>
มีความรู้ ความเข้าใจมากที่สุด	5 คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจมาก	4 คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง	3 คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด	2 คะแนน
ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ	1 คะแนน

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชุมและการวางแผนงาน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ ลักษณะแบบสอบถามจะเป็นแบบปลายปิด

<u>ระดับการมีส่วนร่วม</u>	<u>การให้คะแนน</u>
มีส่วนร่วมมากที่สุด	5 คะแนน
มีส่วนร่วมมาก	4 คะแนน
มีส่วนร่วมปานกลาง	3 คะแนน
มีส่วนร่วมน้อย	2 คะแนน
มีส่วนร่วมน้อยที่สุด	1 คะแนน

การแสดงระดับของคะแนนเฉลี่ย แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก ระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อย ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด (Best, 1963: 204-208)

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.99	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ไปยังผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่เป็นแหล่งประชากรกลุ่มตัวอย่างในการขอความร่วมมือให้ประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เพื่อการตอบแบบสอบถาม

3.3.2 นำแบบสอบถามไปให้ประชาชน พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีตอบแบบสอบถาม

3.3.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลของแบบสอบถามทั้งหมด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบตามกำหนดแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้จากการตอบของกลุ่มตัวอย่างทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำไปกำหนดหมายเลขประจำแบบสอบถามเพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3. 4.1 ทำการสร้างรหัสและกำหนดชื่อตัวแปร พร้อมลงรหัสแบบสอบถามในแต่ละข้อเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

3. 4.2 นำรหัสที่ได้ไปบันทึกข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์แล้ววิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)

สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytical Statistics) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม

1) ปฏิบัติตามการป้องกันความเสี่ยงอย่างเคร่งครัด ได้แก่ การแนะนำอย่างสุภาพ การมีความยืดหยุ่นมุ่งประโยชน์แก่สังคมโดยรวม

2) ชี้แจงข้อมูลให้ผู้ยินยอมตนในการทำวิจัยทราบถึงวิธีการและตอบข้อสงสัยหรือข้อข้องใจต่างๆถึงประโยชน์และสิ่งที่จะเกิดขึ้นขณะทำการวิจัย

3) ต้องได้รับการยินยอมจากผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกราย

4) ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยได้ตลอดเวลา ไม่ว่าด้วยเหตุผลใด โดยไม่มีผลกระทบเชิงลบแต่อย่างใด

5) ข้อมูล ชื่อ สกุล จะไม่ถูกนำเสนอหรือเผยแพร่ การนำเสนอผลการวิจัยจะเป็นการนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น งานวิจัยได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนของคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลเรียบร้อยแล้ว

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม รวมทั้งเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

4.3 ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

4.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

4.5 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตาราง 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1.อายุ		
21-30 ปี	187	46.8
31-40 ปี	113	28.3
41-50 ปี	72	18.0
51-60 ปี	17	4.3
61 ปีขึ้นไป	11	2.8
2.สถานภาพ		
โสด	164	41.0
สมรส	209	52.3
หย่า/หม้าย	27	6.8
3.ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	137	34.3
ปริญญาตรี	178	44.5
ปริญญาโท	63	15.8
ปริญญาเอก	22	5.5
4.อาชีพ		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	106	26.5
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	111	27.8
รับจ้าง	117	29.3
เกษตรกร	43	10.8
อื่นๆ	23	5.8
5.รายได้ต่อเดือน		
รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท	60	15.0
10,001-20,000 บาท	126	31.5
20,000-30,000 บาท	116	29.0
30,001-40,000 บาท	60	15.0
40,001 บาทขึ้นไป	38	9.5

ตาราง 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
น้อยกว่า 5 ปี	58	14.5
6-10 ปี	85	21.3
11-15 ปี	70	17.5
16-20 ปี	77	19.3
21 ปีขึ้นไป	110	27.5

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 187 คน (ร้อยละ 46.8) รองลงมา มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 113 คน (ร้อยละ 28.3) อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 72 คน (ร้อยละ 18.0) อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 17 คน (ร้อยละ 4.3) และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน (ร้อยละ 2.8) สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สมรส จำนวน 209 คน (ร้อยละ 52.3) โสด จำนวน 164 คน (ร้อยละ 41.0) หย่า/หม้าย จำนวน 27 คน (ร้อยละ 6.8) ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ระดับปริญญาตรี จำนวน 178 คน (ร้อยละ 44.5) ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 137 คน (ร้อยละ 34.3) ระดับปริญญาโท จำนวน 63 คน (ร้อยละ 15.8) และระดับปริญญาเอก จำนวน 22 คน (ร้อยละ 5.5) อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 117 คน (ร้อยละ 29.3) อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 111 คน จำนวน 27.8 อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 106 คน (ร้อยละ 26.5) อาชีพเกษตรกร จำนวน 43 คน (ร้อยละ 10.8) และอาชีพอื่นๆ (แม่บ้าน) จำนวน 23 คน (ร้อยละ 5.8) รายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 126 คน (ร้อยละ 31.5) รายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท จำนวน 116 คน (ร้อยละ 29.0) รายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท และรายได้ต่อเดือน 30,001-40,000 บาท จำนวน 60 คน (ร้อยละ 15.0) และรายได้ต่อเดือนมากกว่า 40,001 บาท จำนวน 38 คน (ร้อยละ 9.5) ส่วนระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลามากกว่า 21 ปี จำนวน 110 คน (ร้อยละ 27.5) ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 6-10 ปี จำนวน 85 คน (ร้อยละ 21.3) ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 16-20 ปี จำนวน 77 คน (ร้อยละ 19.3) ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 11-15 ปี จำนวน 70 คน (ร้อยละ 17.5) และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 58 คน (ร้อยละ 14.5)

4.2 ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

เป็นการอธิบายถึงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน มีการผลการศึกษาดังนี้

ตาราง 4.2 ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายา เสพติดในชุมชน	ระดับความรู้ ความเข้าใจ					$\bar{x}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การบูรณาการร่วมสำรวจ ค้นหาผู้เสพยา ในชุมชน ช่วยลดจำนวนผู้เสพยาเสพติด ในชุมชน	118 (29.5)	212 (53.0)	70 (17.5)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.12	0.68
2. เมื่อพบผู้เสพยาในชุมชน ควรช่วยเหลือให้ การบำบัดรักษาตามความเหมาะสม	139 (34.8)	190 (47.5)	71 (17.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.17	0.71
3. การจัดระบบติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการ บำบัดฯ จะทำให้ผู้เสพยาไม่หันไปติดยาเสพติดซ้ำ	161 (40.3)	155 (38.8)	80 (20.0)	4 (1.0)	0 (0.0)	4.18	0.78
4. การจัดระบบเวรยาม ช่วยเฝ้าระวัง ปัญหาเสพติดในชุมชน	152 (38.0)	148 (37.1)	97 (24.3)	3 (0.8)	0 (0.0)	4.22	2.10
5. การเฝ้าระวังเสริมระบบตรวจสอบใน ชุมชน เป็นแนวทางในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	135 (33.8)	185 (46.3)	79 (19.8)	1 (0.3)	0 (0.0)	4.14	0.73
6. การแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเน้น ให้ความสำคัญกับหลักการมีส่วนร่วมของ ประชาชน	152 (38.0)	163 (40.8)	85 (21.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.17	0.75

จากตาราง 4.2 ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไข ปัญหายาเสพติดในชุมชน สามารถอธิบายผลการศึกษาดังนี้

การบูรณาการร่วมสำรวจ ค้นหาผู้เสพยาในชุมชน ช่วยลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดใน ชุมชน พบว่า ร้อยละ 53 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 29.5 มีความรู้ ความ เข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.12 แสดงว่าการบูรณาการร่วมสำรวจ ค้นหาผู้เสพยาใน ชุมชน ช่วยลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

เมื่อพบผู้เสพยาในชุมชน ควรช่วยเหลือให้การบำบัดรักษาตามความเหมาะสม พบว่า ร้อย ละ 47.5 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 34.8 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.17 แสดงว่าเมื่อพบผู้เสพยาในชุมชน ควรช่วยเหลือให้การบำบัดรักษาตาม ความเหมาะสมมีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

การจัดระบบติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฯ จะทำให้ผู้เสพยาไม่หันไปติดยาเสพติด ซ้ำ พบว่า ร้อยละ 40.3 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 38.8 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.18 แสดงว่าการจัดระบบติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการ บำบัดฯ จะทำให้ผู้เสพยาไม่หันไปติดยาเสพติดซ้ำการจัดระบบติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฯ จะ ทำให้ผู้เสพยาไม่หันไปติดยาเสพติดซ้ำ มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด

การจัดระบบเวรยาม ช่วยเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในชุมชน พบว่า ร้อยละ 38 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 37.1 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมี ค่าเฉลี่ย 4.22 แสดงว่าการจัดระบบเวรยาม ช่วยเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในชุมชน มีความรู้ ความ เข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด

การเฝ้าระวังเสริมระบบตรวจสอบในชุมชน เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในชุมชน พบว่า ร้อยละ 46.3 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 33.8 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.14 แสดงว่าการเฝ้าระวังเสริมระบบ ตรวจสอบในชุมชน เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มีความรู้ ความ เข้าใจอยู่ในระดับมาก

การแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเน้นให้ความสำคัญกับหลักการมีส่วนร่วมของ ประชาชน พบว่า ร้อยละ 40.8 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 38 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.17 แสดงว่าการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเน้น ให้ความสำคัญกับหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

4.3 ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

เป็นการอธิบายถึงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน มีการผลการศึกษาดังนี้

ตาราง 4.3 ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	ระดับความรู้ ความเข้าใจ					$\bar{x}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. วัตถุประสงค์ของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน	138 (34.5)	199 (49.8)	63 (15.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.19	0.68
2. งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจ ทั้งในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และรักษาความมั่นคงของชาติ	145 (36.3)	188 (47.0)	63 (15.8)	4 (1.0)	0 (0.0)	4.19	0.73
3. งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจปัญหาของตำรวจ	116 (29.0)	192 (48.0)	89 (22.3)	3 (0.8)	0 (0.0)	4.05	0.74
4. งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ช่วยให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินงานของตำรวจ	98 (24.5)	199 (49.8)	101 (25.3)	2 (0.5)	0 (0.0)	3.98	0.72
5. งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ตั้งขึ้น เพื่อให้คำแนะนำแก่ประชาชนในการพัฒนาชุมชน	133 (33.3)	188 (47.0)	79 (19.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.14	0.72
6. งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ของชุมชน	160 (40.0)	161 (40.3)	79 (19.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.20	0.75

ตาราง 4.3 ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	ระดับความรู้ ความเข้าใจ					$\bar{x}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
7. งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ช่วยลดปัญหาอาชญากรรมในชุมชน	139 (34.8)	190 (47.5)	67 (16.8)	4 (1.0)	0 (0.0)	4.16	0.73
8. งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนช่วยเหลือตำรวจเกี่ยวกับปัญหาเสพติดในชุมชน	123 (30.8)	200 (50.0)	76 (19.0)	1 (0.3)	0 (0.0)	4.11	0.70
9. งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่นำบริการต่างๆ ไปสู่ประชาชน	111 (27.8)	220 (55.0)	69 (17.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.11	0.66
10. งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มุ่งให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย	125 (31.3)	195 (48.8)	78 (19.5)	2 (0.5)	0 (0.0)	4.11	0.72

จากตาราง 4.3 ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ สามารถอธิบายผลการศึกษาได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน พบว่า ร้อยละ 49.8 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 34.5 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.19 แสดงว่าวัตถุประสงค์ของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจ ทั้งในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และรักษาความมั่นคงของชาติ พบว่า ร้อยละ 47 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 36.3 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.19 แสดงว่า งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจ ทั้งในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และรักษาความมั่นคงของชาติ มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจปัญหาของตำรวจ พบว่า ร้อยละ 48 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 29 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.05 แสดงว่างานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจปัญหาของตำรวจ มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ช่วยให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินงานของ
ตำรวจ พบว่า ร้อยละ 49.8 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 25.3 มีความรู้
ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.98 แสดงว่างานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
ช่วยให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินงานของตำรวจ มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ตั้งขึ้น เพื่อให้คำแนะนำแก่ประชาชนในการพัฒนาชุมชน พบว่า ร้อยละ 47 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 33.3 มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.14 แสดงว่างานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ตั้งขึ้น เพื่อให้คำแนะนำแก่ประชาชนในการพัฒนาชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ของชุมชน พบว่า ร้อยละ 40.3 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 40 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.20 แสดงว่า งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ของชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจในระดับมาก

งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ช่วยลดปัญหาอาชญากรรมในชุมชน พบว่า ร้อยละ 47.5 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 34.8 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.16 แสดงว่า งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ช่วยลดปัญหาอาชญากรรมในชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนช่วยเหลือสำรวจเกี่ยวกับปัญหาเสพติดในชุมชน พบว่า ร้อยละ 50 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 30.8 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11 แสดงว่า งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนช่วยเหลือสำรวจเกี่ยวกับปัญหาเสพติดในชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่นำบริการต่างๆ ไปสู่ประชาชน พบว่า ร้อยละ 55 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 27.8 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ใน

ระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11 แสดงว่า งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่นำบริการต่างๆ ไปสู่ประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มุ่งให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย พบว่า ร้อยละ 48.8 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 31.3 มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11 แสดงว่า งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มุ่งให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย มีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

4.4 การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยใช้สถิติความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance Anova) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สามารถสรุปผลการศึกษา ดังนี้

ตาราง 4.4 จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

อายุ	N	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์			
		ด้านการประชุมและการวางแผน		ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
21-30 ปี	187	3.79	0.46	3.75	0.44
31-40 ปี	113	4.01	0.53	3.91	0.50
41-50 ปี	72	3.88	0.61	3.84	0.45
51-60 ปี	17	3.98	0.62	3.98	0.37
61 ปีขึ้นไป	11	4.13	0.18	3.84	0.49

ตาราง 4.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การมีส่วนร่วมของ						
ประชาชนในการป้องกันยา	แหล่งความ					
เสพติดของงานตำรวจ	แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์						
ด้านการประชุมและการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	4	4.082	1.020	3.860	0.004*
	ภายในกลุ่ม	395	104.416	0.264		
	รวม	399	108.498			
ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	4	2.040	0.510	2.421	0.048*
	ภายในกลุ่ม	395	83.211	0.211		
	รวม	399	85.251			

*p<0.05

จากตาราง 4.5 ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน พบว่า ประชากรที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{X} = 4.13$) และประชากรที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าอายุที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการประชุมและการวางแผนแตกต่างกัน

ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ พบว่า ประชากรที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{X} = 3.98$) และประชากรที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าอายุที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการแตกต่างกัน

ตาราง 4.6 จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างสถานภาพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

สถานภาพ	N	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์			
		ด้านการประชุมและการวางแผน		ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
โสด	164	3.84	0.50	3.77	0.46
สมรส	209	3.94	0.55	3.88	0.46
หย่า/หม้าย	27	3.85	0.45	3.80	0.43

ตาราง 4.7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การมีส่วนร่วมของประชาชน						
ในการป้องกันยาเสพติดของ งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการประชุมและการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.661	0.330	1.217	0.290
	ภายในกลุ่ม	397	107.837	0.272		
	รวม	399	108.497			
ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	1.151	2	0.576	2.717	0.067
	ภายในกลุ่ม	84.099	397	0.212		
	รวม	85.251	399			

*p<0.05

จากตาราง 4.7 ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน พบว่า ประชากรที่มีสถานภาพสมรส มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{X} = 3.94$) และประชากรที่มีสถานภาพโสด มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าสถานภาพที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ด้านการประชุมและการวางแผนไม่แตกต่างกัน

ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ พบว่า ประชากรที่มีสถานภาพสมรส มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชน

สัมพันธสูงสุด ($\bar{X} = 3.88$) และประชากรที่มีสถานภาพโสด มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าสถานภาพที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.8 จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ระดับการศึกษา	N	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์			
		ด้านการประชุมและการวางแผน		ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่า					
ปริญญาตรี	137	3.75	0.42	3.73	0.44
ปริญญาตรี	178	3.94	0.52	3.89	0.48
ปริญญาโท	63	3.91	0.55	3.85	0.44
ปริญญาเอก	22	4.24	0.46	3.87	0.39

ตาราง 4.9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การมีส่วนร่วมของ						
ประชาชนในการป้องกันยา	แหล่งความ					
เสพติดของงานตำรวจ	แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์						
ด้านการประชุมและการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	3	5.659	1.886	7.263	0.000*
	ภายในกลุ่ม	396	102.839	0.260		
	รวม	399	108.498			
ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.130	0.710	3.382	0.018*
	ภายในกลุ่ม	396	83.121	0.210		
	รวม	399	85.251			

*p<0.05

จากตาราง 4.9 ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน พบว่า ประชากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอก มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{X} = 4.24$) และประชากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการประชุมและการวางแผนแตกต่างกัน

ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ พบว่า ประชากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{X} = 3.89$) และประชากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการแตกต่างกัน

ตาราง 4.10 จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

อาชีพ	N	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์			
		ด้านการประชุมและการวางแผน		ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	106	3.96	0.56	3.89	0.46
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	111	3.84	0.55	3.83	0.49
รับจ้าง	117	3.88	0.51	3.81	0.49
เกษตรกร	43	3.87	0.43	3.73	0.40
อื่นๆ	23	3.83	0.45	3.85	0.33

ตาราง 4.11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การมีส่วนร่วมของประชาชน						
ในการป้องกันยาเสพติดของ	แหล่งความ					
งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์	แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการประชุมและการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.977	0.244	0.897	0.465
	ภายในกลุ่ม	395	107.520	0.272		
	รวม	399	108.497			
ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.820	0.205	0.960	0.430
	ภายในกลุ่ม	395	84.430	0.214		
	รวม	399	85.251			

*p<0.05

จากตาราง 4.11 ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน พบว่า ประชากรที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{X} = 3.96$) และประชากรที่มีอาชีพอื่นๆ (แม่บ้าน) มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าอาชีพที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการประชุมและการวางแผนไม่แตกต่างกัน

ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ พบว่า ประชากรที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{X} = 3.89$) และประชากรที่มีอาชีพเกษตรกรกรรม มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.12 จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างรายได้ต่อเดือนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

รายได้ ต่อเดือน	N	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจ ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์			
		ด้านการประชุมและการวางแผน		ด้านปฏิบัติและ การดำเนินการ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท		3.84	0.43	3.77	0.39
10,001- 20,000 บาท		3.76	0.54	3.72	0.49
20,000- 30,000 บาท		3.87	0.45	3.86	0.45
30,001- 40,000 บาท		4.10	0.63	3.90	0.50
40,001 บาท ขึ้นไป		4.07	0.44	4.06	0.32

ตาราง 4.13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้ต่อเดือนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การมีส่วนร่วมของ						
ประชาชนในการป้องกันยา	แหล่งความ					
เสพติคของงานตำรวจ	แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์						
ด้านการประชุมและการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	4	6.102	1.526	5.885	0.000*
	ภายในกลุ่ม	395	102.395	0.259		
	รวม	399	108.497			
ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	4	4.109	1.027	5.000	0.001*
	ภายในกลุ่ม	395	81.142	0.205		
	รวม	399	85.251			

*p<0.05

จากตาราง 4.13 ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้ต่อเดือนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน พบว่า ประชากรที่มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 30,001-40,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{X} = 4.10$) และประชากรที่มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 10,001-20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่ารายได้ต่อเดือนที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการประชุมและการวางแผนแตกต่างกัน

ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้ต่อเนื่องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ พบว่า ประชากรที่มีรายได้ต่อเนื่องเฉลี่ย 40,001 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{X} = 4.06$) และประชากรที่มีรายได้ต่อเนื่อง 10,001-20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่ารายได้ต่อเนื่องที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการแตกต่างกัน

ตาราง 4.14 จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	N	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์			
		ด้านการประชุมและการวางแผน		ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
น้อยกว่า 5 ปี		3.71	0.40	3.71	0.39
6-10 ปี		3.73	0.50	3.56	0.46
11-15 ปี		3.80	0.57	3.82	0.41
16-20 ปี		4.05	0.51	3.95	0.45
21 ปีขึ้นไป		4.05	0.50	4.02	0.43

ตาราง 4.15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การมีส่วนร่วมของ						
ประชาชนในการป้องกันยา	แหล่งความ					
เสพติดของงานตำรวจ	แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ชุมชนและมวชนสัมพันธ์						
ด้านการประชุมและการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	4	9.350	2.337	9.312	0.000*
	ภายในกลุ่ม	395	99.148	0.251		
	รวม	399	108.498			
ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	4	12.336	3.084	16.707	0.000*
	ภายในกลุ่ม	395	72.914	0.185		
	รวม	399	85.251			

*p<0.05

จากตาราง 4.15 ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน พบว่าประชากรที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 16-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{X} = 4.05$) และประชากรที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน น้อยกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ ด้านการประชุมและการวางแผนแตกต่างกัน

ผลจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ พบว่า ประชากรที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 21 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{X} = 4.02$) และประชากรที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 6-10 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการแตกต่างกัน

ตาราง 4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การมีส่วนร่วมของ						
ประชาชนในการป้องกันยา เสพติดของงานตำรวจ ชุมชนและมวชนสัมพันธ์	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการประชุมและการ วางแผน	ระหว่างกลุ่ม	12	12.969	1.081	4.375	0.000*
	ภายในกลุ่ม	387	95.528	0.247		
	รวม	399	108.497			
ด้านการปฏิบัติและ การดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	12	6.262	0.522	2.557	0.003*
	ภายในกลุ่ม	387	78.989	0.204		
	รวม	399	85.251			

*p<0.05

จากตาราง 4.16 ผลการศึกษาวเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F=4.375$, $p=0.000$) แสดงว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนที่ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการ ป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการประชุมและการวางแผน แตกต่างกัน

ผลการศึกษาวเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ($F=2.557$, $p=0.003$) แสดงว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติด โดยเฉพาะการ แก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนที่ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงาน ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการแตกต่างกัน

ตาราง 4.17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การมีส่วนร่วมของ						
ประชาชนในการป้องกันยา	แหล่งความ					
เสพติดของงานตำรวจ	แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์						
ด้านการประชุมและการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	18	20.307	1.128	4.874	0.000*
	ภายในกลุ่ม	381	88.191	0.231		
	รวม	399	108.497			
ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	ระหว่างกลุ่ม	18	12.850	0.714	3.757	0.000*
	ภายในกลุ่ม	381	72.401	0.190		
	รวม	399	85.251			

*p<0.05

จากตาราง 4.17 ผลการศึกษาวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F=4.874$, $p=0.00$) แสดงว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการประชุมและการวางแผนแตกต่างกัน

ผลการศึกษาวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F=3.757, p=0.000$) แสดงว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ที่ต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ด้านการประชุมและการวางแผนแตกต่างกัน

4.5 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การแสดงระดับของคะแนนเฉลี่ย แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก ระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อย ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด (Best, 1963: 204-208)

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.99	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ตาราง 4.18 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน

ด้านการประชุมและการวางแผน	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหา ยาเสพติดในชุมชน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์	70 (17.5)	211 (52.8)	116 (29.0)	3 (0.8)	0 (0.0)	3.87	0.69	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการจัดประชุม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	90 (22.5)	190 (48.5)	111 (27.8)	3 (0.8)	2 (0.5)	3.92	0.76	มาก
3. ท่านร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	79 (19.8)	203 (50.8)	112 (28.0)	6 (1.5)	0 (0.0)	3.89	0.73	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมปรึกษาหารือในการวางโครงการ เพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	87 (21.8)	186 (46.5)	119 (29.8)	8 (2.0)	0 (0.0)	3.88	0.76	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมปรึกษาหารือถึงวิธีการดำเนินงาน โครงการเกี่ยวกับกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	85 (21.3)	194 (48.5)	110 (27.5)	11 (2.8)	0 (0.0)	3.88	0.76	มาก
รวม						3.89	0.74	มาก

จากตาราง 4.18 ผลการศึกษา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดประชุม เพื่อป้องกันและแก้ไข

ปัญหายาเสพติดในชุมชน มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 รองลงมาคือ มีส่วนร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89

ตาราง 4.19 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ

ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน	84 (21.0)	186 (46.5)	128 (32.0)	2 (0.5)	0 (0.0)	3.88	0.73	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมสำรวจ สอดส่องดูแลไม่ให้มีการเสพยาเสพติดในชุมชน	97 (24.3)	186 (46.5)	114 (28.5)	3 (0.8)	0 (0.0)	3.94	0.75	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมแจ้งเบาะแสข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดในชุมชน	96 (24.0)	171 (42.8)	128 (32.0)	5 (1.3)	0 (0.0)	3.90	0.77	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเดินเวรยามตรวจชุมชน	58 (14.5)	177 (44.3)	143 (35.8)	22 (5.5)	0 (0.0)	3.68	0.79	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมฝึกอบรม ให้ความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด แก่กลุ่มเสี่ยงในชุมชน	61 (15.3)	184 (46.0)	143 (35.8)	12 (3.0)	0 (0.0)	3.74	0.75	มาก
6. ท่านมีส่วนร่วมจัดกิจกรรม กีฬานันทนาการ ให้กับกลุ่มเสี่ยงในชุมชน	99 (24.8)	150 (37.5)	130 (32.5)	21 (5.3)	0 (0.0)	3.82	0.87	มาก
7. ท่านมีส่วนร่วมจัดกิจกรรม ฝึกอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่กลุ่มเสี่ยงในชุมชน	71 (17.8)	182 (45.5)	129 (32.3)	18 (4.5)	0 (0.0)	3.77	0.79	มาก
8. ท่านมีส่วนร่วมค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในชุมชน	50 (12.5)	187 (46.8)	155 (38.8)	8 (2.0)	0 (0.0)	3.70	0.71	มาก

ตาราง 4.19 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและ
มวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
9. ท่านมีส่วนร่วมส่งผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา	76 (19.0)	170 (42.5)	134 (35.5)	2 (5.0)	0 (0.0)	3.76	0.82	มาก
10. ท่านมีส่วนร่วมแนะนำช่วยเหลือให้คำปรึกษากับผู้ผ่านการบำบัดรักษา	75 (18.8)	165 (41.3)	145 (36.3)	15 (3.8)	0 (0.0)	3.75	0.80	มาก
11. ท่านมีส่วนร่วมจัดหางานส่งเสริมอาชีพให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษา	89 (22.3)	187 (46.8)	113 (28.3)	11 (2.8)	0 (0.0)	3.89	0.78	มาก
12. ท่านมีส่วนร่วมในด้านการศึกษาความรู้ให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษา	66 (16.5)	203 (50.8)	123 (30.8)	8 (2.0)	0 (0.0)	3.82	0.72	มาก
13. ท่านมีส่วนร่วมบริจาคเงิน ในการจัดกิจกรรมด้านการเฝ้าระวังยาเสพติดในชุมชน	77 (19.3)	192 (48.0)	120 (30.0)	11 (2.8)	0 (0.0)	3.84	0.76	มาก
14. ท่านมีส่วนร่วมบริจาควัสดุสิ่งของเครื่องใช้เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมเฝ้าระวังยาเสพติดในชุมชน	88 (22.0)	187 (46.8)	115 (28.8)	10 (2.5)	0 (0.0)	3.88	0.77	มาก
15. ท่านมีส่วนร่วมจัดหาอุปกรณ์สิ่งของ ในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	99 (24.8)	182 (45.5)	103 (25.8)	16 (4.0)	0 (0.0)	3.91	0.81	มาก
16. ท่านมีส่วนร่วมจัดหาสถานที่ในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	69 (17.3)	178 (44.5)	144 (36.0)	9 (2.3)	0 (0.0)	3.77	0.75	มาก
17. ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนทุนเพื่อสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชน	65 (16.3)	183 (45.8)	143 (35.8)	9 (2.3)	0 (0.0)	3.76	0.74	มาก

ตาราง 4.19 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
18. ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนทุนให้กับโรงเรียน เพื่อใช้ในการศึกษาให้กับเยาวชนในชุมชน	78 (19.5)	173 (43.3)	144 (36.0)	5 (1.3)	0 (0.0)	3.81	0.76	มาก
19. ท่านมีส่วนร่วมแสดงเจตนารมณ์ ปฏิญาณตนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ในกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	167 (41.8)	139 (34.8)	86 (21.5)	8 (2.0)	0 (0.0)	4.16	0.83	มาก
รวม						3.84	0.77	มาก

จากตาราง 4.19 ผลการศึกษา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมแสดงเจตนารมณ์ ปฏิญาณตนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ในกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 รองลงมาคือ มีส่วนร่วมสำรวจ สอดส่อง ดูแลไม่ให้มีการเสพยาเสพติดในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94

ตาราง 4.20 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ

ด้านการมีส่วนร่วม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านการประชุมและการวางแผน	3.89	0.74	มาก
ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ	3.84	0.77	มาก
รวม	3.87	0.76	มาก

จากตาราง 4.20 ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 หากพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมากเช่นกัน

จากผลการวิเคราะห์ สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระ นั่นคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แต่อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพและอาชีพ ไม่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ส่วนผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม นั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งด้านการประชุมและการวางแผน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

บทที่ 5

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม รวมทั้งเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นในการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

5.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

5.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

จากผลการศึกษาพบปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด รวมทั้งปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ปัจจัยส่วนบุคคล จากการศึกษาวิจัยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งด้านการประชุมและการวางแผน รวมทั้งด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ

วุฒิชัย สุคนธวิท (2545) และชาคริต คงทอง (2546) รวมทั้งการศึกษาของ นเรศ คำเขียน (2553) ที่ศึกษาไว้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมได้แก่ เพศ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ส่วนปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม จากการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเกี่ยวข้องโดยตรงในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ทั้งนี้เนื่องจากการรับทราบถึงประเภท ความรุนแรง และตระหนักถึงโทษของอาชญากรรมแล้วนั้น ย่อมส่งผลให้ประชาชนในชุมชนร่วมสวดส่อง และช่วยแก้ไขปัญหอาชญากรรม เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนของตนเองเป็นชุมชนปลอดอาชญากรรมเช่นกัน เช่นเดียวกับทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม (Theory of Crime Prevention through Environmental Design: CPTED) ที่กล่าวถึงแนวทางในการออกแบบสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันอาชญากรรม สามารถแบ่งแยกออกได้เป็น 4 รูปแบบ ดังนี้คือ 1) การใช้ธรรมชาติในการเฝ้าระวัง (natural surveillance) เป็นวิธีการที่เพิ่มการข่มขู่คนร้ายโดยทำให้เชื่อว่ามีโอกาสถูกมองเห็นหรือจับตามองอยู่ 2) การควบคุมทางเข้าออก (natural access control) เป็นวิธีการลดโอกาสของคนร้าย ที่จะเข้าถึงสถานที่หรือเหยื่อ โดยการสร้างระบบควบคุมทางเข้าออกหรือออกแบบสถานที่ทำให้บุคคลทราบว่า สถานที่ที่กำลังจะเข้าไปเป็นที่ส่วนบุคคล 3) เสริมสร้างการเป็นอาณาเขต (natural territorial reinforcement) เป็นวิธีการทำให้คนร้ายเกิดความรู้สึกว่ากำลังเข้าสู่พื้นที่หวงห้าม โดยการออกแบบสถานที่ในลักษณะแบ่งแยกอาณาเขตอย่างชัดเจน ระหว่างพื้นที่ส่วนบุคคลกับพื้นที่สาธารณะ และ 4) การบำรุงรักษาสถานที่ (maintenance) เป็นวิธีการที่สนับสนุนแนวทางที่หนึ่งถึงสามข้างต้น โดยการซ่อมแซมบำรุงรักษาสถานที่และสภาพแวดล้อม ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

นอกจากนี้การศึกษาของ นิภา ทรัพย์ (2554) ที่กล่าวไว้ว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของตำรวจตระเวนชายแดนส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาเรื่องการให้ความรู้เรื่องอาชญากรรมยังไม่ต่อเนื่องและเพียงพอที่จะทำให้อาชญากรรมในชุมชนลดน้อยลง การขาดแคลนด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กำลังพลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีน้อยและไม่เพียงพอ ตลอดจนปัญหาขาดความร่วมมือของคนในชุมชนที่จะช่วยพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง และการศึกษาของสิงหาญ จูมวันทา (2554) ที่ศึกษาว่า ความต้องการของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรนาบอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ต้องการ

ให้แก่ปัญหาอาชญากรรม รองลงมาคือแก้ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน และควรจัดให้มีการอบรมสร้างอาชีพเสริม

รวมทั้งการศึกษาของปริญญ์ นักพ่อน (2556) ซึ่งพบว่า สถานการณ์ของปัญหายาเสพติดโดยรวมในพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2556 มีความรุนแรงอยู่ในระดับน้อย โดยถือว่า สถานการณ์ความรุนแรงของปัญหายาเสพติดโดยภาพรวมในปัจจุบัน มีระดับความรุนแรงลดลงจากปี 2555 ส่วนการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการดำเนินการงานแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับปฏิบัติการวาระแห่งชาติ “พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด” ส่วนความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายสำคัญต่อการดำเนินงานติดตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก และมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำแผนการสร้างเสริมเข้มแข็งของชุมชนมากที่สุด ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายสำคัญ ได้แก่ มีการดำเนินงานด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในหมู่บ้านหรือชุมชนในแต่ละด้านยังมีไม่มากนัก โดยเฉพาะการรณรงค์ประชาสัมพันธ์/จูงใจให้ผู้เสพ/ผู้ติดยา เข้าสู่กระบวนการบำบัดด้วยความสมัครใจ

เช่นเดียวกับการศึกษาของโดนัลด์ แคลร์ (Quire, 2012) ได้รายงานผลการประเมินโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของเมืองเซนต์ปีเตอร์เบิร์ก มลรัฐฟลอริดา โดยได้ทำการวัดตัวแปรตามที่ตามทฤษฎีเห็นว่าเป็นอิทธิพลของโครงการ ได้แก่ ความคิดเห็นต่ออาชญากรรมและปัญหายาเสพติด ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม ความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิต ความคิดเห็นต่อการให้บริการของตำรวจ และความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับตำรวจในโครงการ ผลการศึกษาพบว่า โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทำให้ปัญหายาเสพติดลดลง และประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจเพิ่มขึ้น มีความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมลดลง มีคุณภาพ ชีวิตดีขึ้น แต่อย่างไรก็ดีพบว่า อาชญากรรมลดลงไม่มากนัก

ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ หากประชาชนในพื้นที่ไม่มีความรู้ หรือความเข้าใจต่องานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ย่อมส่งผลให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการร่วมปฏิบัติหน้าที่และร่วมกิจกรรมต่างๆ กับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างชัดเจน

สอดคล้องกับแนวทางการทำงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ที่กล่าวไว้ว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเน้นไปที่การระบุสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่การเกิดอาชญากรรมและแสวงหาแนว

ทางแก้ไขโดยทำงานร่วมกับชุมชน ดังนั้นตำรวจที่ได้รับมอบหมายจะต้องมีความรู้ความสามารถในการระบุสภาพปัญหาหรือความผิดปกติในชุมชน โดยทั่วไปในการวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่เพื่อหาปัจจัยในการเกิดอาชญากรรม เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม กรมตำรวจของหลายประเทศได้นำวิธีการของ SARA Model มาใช้ในการวิเคราะห์ (Fagin, 2003) คำว่า SARA Model หมายความว่า หลักการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาคำว่าตำรวจชุมชนสัมพันธ์นำมาใช้กัน โดยเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูลของสภาพแวดล้อม หลังจากนั้นก็วิเคราะห์แสวงหาแนวทางที่จะลดปัญหามิให้ลุกลามกลายเป็นอาชญากรรมหรือความไม่สงบเรียบร้อย ได้แก่ การสำรวจ (Scanning) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์อาชญากรรมในพื้นที่อย่างละเอียดครบถ้วน การวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อทราบปัญหาและต้นเหตุของการเกิดอาชญากรรม รวมทั้งกำหนดแนวทางการแก้ไข การลงมือปฏิบัติ (Response) เป็นขั้นตอนการตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหา ที่คิดว่าดีที่สุด รวมทั้งการกำหนดขั้นตอนและวิธีการการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ และการประเมินผล (Assessment) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติ ว่ามีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด เพื่อที่จะนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุง แนวทางการป้องกันอาชญากรรมต่อไป

2. ปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จากงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานภาพ และอาชีพ โดยปัจจัยสถานภาพ อาจเนื่องมาจากคนในชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่แล้ว ซึ่งไม่ว่าจะสถานภาพใดก็ไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับปัจจัยอาชีพ ซึ่งประชาชนในชุมชนประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพรับจ้าง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนยังคงต้องใช้เวลาส่วนใหญ่และให้ความสำคัญต่อการประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ย่อมส่งผลให้ไม่เข้าเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน

5.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมนั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งด้านการประชุมและการวางแผน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

ด้านการประชุมและการวางแผน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดประชุม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มากที่สุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน จากการทบทวนวรรณกรรมขั้นตอนหรือกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการร่วมคิด คือ ร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในการวางโครงการวิธีการดำเนินงานการติดตามตรวจสอบและการดูแลรักษา เพื่อให้กิจกรรมโครงการได้ผลตามวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการร่วมตัดสินใจ คือ เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือแล้วจะต้องร่วมกันในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด ขั้นตอนการร่วมปฏิบัติตามโครงการ คือ เข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ เช่น ร่วมออกแรง ร่วมบริจาคทรัพย์ และขั้นตอนการร่วมติดตามและประเมินผล คือ เข้าร่วมในการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงาน (สุจริต ขวัญทอง, 2542: 25)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ เสน่ห์ เข็นเชือก (2550) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นของภาคประชาชนในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตามโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์นั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนร่วมในการดำเนินการ ซึ่งสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมประเมินผลเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก และการศึกษาของ อานนท์ แก้วเขียว (2553) พบว่า โดยภาพรวมประชากรที่ศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยรวมมีการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีส่วนร่วมแสดงเจตนารมณ์ ปฏิญาณตนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ในกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มากที่สุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมตำรวจ สอดส่อง ดูแล ไม่ให้มีการเสพยาเสพติดในชุมชน จากการทบทวนวรรณกรรม เครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วม พบว่าเป็นการกำหนดความสำคัญของการร่วมกิจกรรมสมาชิกในองค์กรของชุมชน ได้แก่ การมีความสนใจและร่วมประชุม ได้แก่ การให้ความสนใจ ติดตามข่าวสารต่างๆ ของส่วนร่วม และการเข้าร่วมประชุม เสนอแนะต่างๆ ในที่ประชุมกิจกรรมของส่วนรวม การให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เช่น การอุทิศเงิน เวลา ให้แก่ส่วนรวม การเป็นสมาชิกและกรรมการ ได้แก่ การอุทิศแรงงานในการทำกิจกรรมของส่วนรวมโดยการสมัครเป็นสมาชิก หรือเป็นกรรมการของชุมชน และการเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ การยอมรับใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจสั่งการ (Chapin, 1997 อ้างถึงใน ฅัญญิการ์ ปิงขอด, 2554: 33-34)

เช่นเดียวกับทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม Ray Jeffery (1977) เชื่อว่าการที่คนร้ายจะตัดสินใจไม่กระทำผิดนั้นขึ้นอยู่กับ “โอกาส” ในขณะที่กระทำผิดว่ามีโอกาสถูกจับกุมสูง หรือถูกตรวจสอบพบได้ง่าย ดังนั้น จึงได้เสนอให้ใช้การออกแบบที่พักอาศัย สถานที่ทำงาน สถานประกอบการ อาคาร ร้านค้า ตลอดจนสถานที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ ทางเท้า ที่จอดรถประจำทาง ฯลฯ ให้มีลักษณะที่มีอิทธิพลต่อการทำให้คนร้ายไม่กล้าลงมือประกอบอาชญากรรม โดยการลดโอกาสที่จะกระทำผิดหรือเพิ่มโอกาสการถูกตรวจสอบหรือสอดส่อง และทฤษฎีนี้ได้นำเสนอว่าโอกาสในการกระทำผิดเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การกระทำผิด และเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชนรวมทั้งตำรวจที่จะต้องดำเนินการจัดหรือลดโอกาสการกระทำผิดให้เหลือน้อยที่สุด เนื่องจากคนในชุมชนจะรู้ดีว่าโอกาสหรือสิ่งทำให้เกิดโอกาสในการกระทำผิดของชุมชนคืออะไรอยู่ที่ไหน ดังนั้น หากมีการประยุกต์ใช้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์แล้วจะทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างตำรวจกับชุมชนในการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและหาแนวทางแก้ไข

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

- 6.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 6.2 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง
- 6.3 สรุปผลการวิจัย
- 6.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย
- 6.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

6.1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

6.1.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

6.2 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนเขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ดังนี้

6.2.1 หาจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งหมด 5 หมู่บ้าน/ชุมชน

6.2.2 หาจำนวนครัวเรือนของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน จาก 5 หมู่บ้าน/ชุมชน ได้ทั้งหมด 1,463 ครัวเรือน และหาจำนวนประชากรของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน ได้จำนวนประชากรทั้งหมดรวม 4,916 คน

6.2.3 จากขนาดประชากรจำนวน 4,916 คน เมื่อนำมาเทียบกับตารางการหาตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือความคลาดเคลื่อน 0.05% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน แต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน จะเก็บข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดประชากรแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน ละ 74 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนทั้งสิ้น 400 คน

6.3 สรุปผลการวิจัย

6.3.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 187 คน (ร้อยละ 46.8) มีสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สมรส จำนวน 209 คน (ร้อยละ 52.3) ส่วนระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ระดับปริญญาตรี จำนวน 178 คน (ร้อยละ 44.5) อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 117 คน (ร้อยละ 29.3) และมีรายได้ต่อเดือน ส่วนมากมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 126 คน (ร้อยละ 31.5) ส่วนระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนมากอาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลามากกว่า 21 ปี จำนวน 110 คน (ร้อยละ 27.5)

6.3.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด รวมทั้งปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

6.3.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมนั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งด้านการประชุมและการวางแผน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

6.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

6.4.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6.4.1.1 รัฐบาลต้องให้ความสำคัญเรื่องการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบ การรับรู้ปัญหาของชุมชนและประชาชนในมิติต่างๆ

6.4.1.2 สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในชุมชนแก่ประชาชน ทั้งนี้เพื่อเป็นการบูรณาการร่วมตำรวจ ค้นหาผู้เสพยาเสพติดในชุมชน และเพื่อช่วยลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดในชุมชน

6.4.1.3 สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดทำคู่มือชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ให้กับประชาชนและชุมชนโดยจัดมอบให้กับผู้นำชุมชนนำไปให้กับลูกบ้านทุกคนเพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ของชุมชนนั้นๆ

6.4.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

6.4.2.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ควรกระตุ้นให้ประชาชนร่วมวิเคราะห์ปัญหาเสพติดในชุมชน เพื่อหาแนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม

6.4.2.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ควรฝึกกำลังกับชุมชนในการร่วมจัดเวรยามตรวจชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนเพศชาย เนื่องจากกิจกรรมทางด้านการป้องกันยาเสพติด เป็นงานที่มีความเสี่ยง จึงมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในเพศชายมากกว่าเพศหญิง

6.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งหมด 5 หมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งอาจจะได้ข้อมูลวิจัยเฉพาะเท่านั้น ดังนั้นควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่อยู่ในการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์และนอกการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างเป็นมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

PEOPLE'S PARTICIPATION OF DRUG PREVENTION IN COMMUNITY POLICING AT
SAMPRAN DISTRICT NAKRONPRATOM PROVINCE

ร้อยตำรวจเอกวิศรุต ศุภวรรณ 5337717 SHCJ/M

ศศ.ม. (อาชญวิทยาและงานยุติธรรม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สุณีย์ กัลยะจิตร, Ph.D., เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล, Ph.D.,
ฐนันต์ศักดิ์ บวรนนท์กุล, Ph.D.

บทสรุปแบบสมบูรณ์

1. บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดทวีความรุนแรงมากขึ้นและแพร่กระจายไปทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหายาเสพติดในประเทศไทยที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น โดยสังเกตได้จากข่าวรายวันซึ่งนำเสนอข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่พื้นที่ประเทศไทย หรือแม้กระทั่งข่าวอาชญากรรมที่มีสาเหตุจากยาเสพติด (ไฮไลต์นิวส์, 2556)

นอกจากนี้จากสถิติจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ ตั้งแต่ปี 2551-2555 ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ระบุว่า ปี 2551 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 140,567ทั่วประเทศ ปี 2552 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 173,835ทั่วประเทศ ปี 2553 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 183,110ทั่วประเทศ ปี 2554 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 234,760ทั่วประเทศ และในปี 2555 มีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญ จำนวนคดี 203,771ทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับสถิติการจับกุมผู้ต้องหาคดียาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ระบุว่า ปี 2551 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี

154,401 ทั่วประเทศ ปี 2552 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 183,362 ทั่วประเทศ ปี 2553 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 231,865 ทั่วประเทศ ปี 2554 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 358,346 ทั่วประเทศ ปี 2555 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 403,964 ทั่วประเทศ และปี 2556 มีจำนวนคดีจับกุมยาเสพติด จำนวนคดี 461,494 ทั่วประเทศ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2557) จากสถิติข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ยาเสพติดยังคงเป็นปัญหาสำคัญในสังคมไทยอย่างชัดเจน และรุนแรงมากยิ่งขึ้น

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อย ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ได้ตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย รวมทั้งสถานการณ์ปัญหายาเสพติดดังกล่าว จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ.2555-2564) โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ การยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล หนึ่งในภารกิจสำคัญคือการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ มีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนและชุมชน มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุดเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและร่วมแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน และมีแนวทางดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าประสงค์โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตามหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 และหลักการตำรวจชุมชน (Community policing) โดยบูรณาการแผนงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการ เช่น กิจกรรมคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ในระดับต่างๆ อาสาสมัครตำรวจบ้าน พนักงานรักษาความปลอดภัย ภาคเอกชน และอื่นๆ ให้มีความสอดคล้อง และกำหนดจุดเชื่อมโยง ปรับแก้ไขระเบียบๆ เกี่ยวข้องที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน ให้หน่วยงานมีความคล่องตัวง่ายต่อการปฏิบัติ และมีการประเมินผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยเป็นแกนนำในการสร้างเครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมภายในชุมชน (ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2554)

โครงการตำรวจชุมชนและงานชุมชนสัมพันธ์เป็นโครงการที่ดำเนินการตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2531 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่งได้นำองค์ความรู้และรูปแบบการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ที่ปฏิบัติได้ผลดีในต่างประเทศ เช่น ระบบ Koban ประเทศญี่ปุ่น ระบบ Neighborhood Police Post ประเทศสิงคโปร์ และระบบ Community Policing ประเทศในแถบยุโรปและสหรัฐอเมริกา มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมของประเทศไทย โดย ผลการดำเนินงาน

ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนมีความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน และมีความพร้อมที่จะร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน (ศุภชัย พวงทอง, 2547)

บทบาทสำคัญของตำรวจที่จะทำงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการทำงานร่วมกันกับชุมชน โดยงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เป็นโครงการหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ร่วมมืออันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับการป้องกันตนเองและชุมชนจากปัญหาอาชญากรรมต่างๆ รวมทั้งปัญหายาเสพติด เนื่องจากหากปราศจากความร่วมมือของประชาชนแล้วแม้ว่าตำรวจจะทุ่มเทกำลังคน เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์และความพยายามมากเพียงใดก็ตาม การป้องกันปัญหาอาชญากรรมและปัญหายาเสพติดในชุมชน จะไม่สัมฤทธิ์ผลได้ เพราะประชาชนที่รวมตัวเป็นชุมชนนั้นเป็นทรัพยากรหรือพลังแฝงที่จำเป็นและมีความมากที่สุดที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจ

อย่างไรก็ตามเขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นพื้นที่ที่มีแนวโน้มปัญหายาเสพติดเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะจังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งชุกชุมและพักอาศัยก่อนที่จะกระจายไปสู่จังหวัดข้างเคียงและลงสู่ภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการจับกุมคดียาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ในรอบ 9 เดือนที่ผ่านมา พบว่า การแพร่ระบาดยังคงมีอยู่สถิติการจับกุมสูงขึ้น แต่จำนวนผู้ค้าและผู้เสพยังไม่ลดลง นอกจากนี้ตำรวจภูธรภาค 7 ยังคงมีโครงการส่งเสริมบทบาทภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมป้องกันยาเสพติด ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรการสำคัญในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของพื้นที่ดังกล่าวอีกด้วย รวมทั้งพื้นที่อำเภอสามพรานรณรงค์ส่งเสริมโครงการกวาดล้างอาชญากรรม ยาเสพติด ค้ามนุษย์ อาวุธปืน ซึ่งเป็นโครงการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรสามพราน อำเภอสามพราน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ในการเฝ้าระวังและป้องกันปราบปรามปัญหายาเสพติดและอาชญากรรมต่างๆ ในพื้นที่ดังกล่าวให้ลดลงเช่นกัน

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าบทบาทของตำรวจในการป้องกันปัญหาในชุมชนจะประสบผลสำเร็จได้นั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากจากประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติดให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย แผนและแนวทางให้งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

2. บทคัดย่อ (A Summary of Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนเขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินงานชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมจำนวน 400 คน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 187 คน (ร้อยละ 46.8) มีสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สมรส จำนวน 209 คน (ร้อยละ 52.3) ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ระดับปริญญาตรี จำนวน 178 คน (ร้อยละ 44.5) อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 117 คน (ร้อยละ 29.3) และมีรายได้ต่อเดือน ส่วนมากมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 126 คน (ร้อยละ 31.5) ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนมากอาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลามากกว่า 21 ปี จำนวน 110 คน (ร้อยละ 27.5)

ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด และปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมนั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งด้านการประชุมและการวางแผน และด้านการปฏิบัติและ การดำเนินการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

ดังนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในชุมชน รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวชนสัมพันธ์ให้แก่ประชาชน เพื่อดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาเสพติดในชุมชน และร่วมสอดส่องสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่แสดงถึงปัญหาเสพติดในชุมชน รวมทั้งควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการทำงานแบบบูรณาการภายใต้นโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

3.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

4. ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ในขอบเขตดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งเน้นศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน ยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

4.2 ขอบเขตด้านประชากร การศึกษาในครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้คัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะประชาชนเพศชายเท่านั้น เนื่องจากกิจกรรมทางด้านการป้องกันยาเสพติด เป็นงานที่มีความเสี่ยง จึงมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในเพศชายมากกว่าเพศหญิง

4.3 ขอบเขตด้านสถานที่ ศึกษาเขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาในครั้งนี้มีระยะเวลาการศึกษา 12 เดือน

5. ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีแนวทางการดำเนินการวิจัยดังนี้

5.1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและศึกษาค้นคว้าจากหนังสือตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.2 การศึกษาโดยแจกแบบสอบถามประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนเขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นประชาชนที่พักอาศัยในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ดังนี้

1. หาจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งหมด 5 หมู่บ้าน/ชุมชน
2. หาจำนวนครัวเรือนของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน จาก 5 หมู่บ้าน/ชุมชน ได้ทั้งหมด 1,463 ครัวเรือน และหาจำนวนประชากรของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน ได้จำนวนประชากรทั้งหมดรวม 4,916 คน

จากขนาดประชากรจำนวน 4,916 คน เมื่อนำมาเทียบกับตารางการหาตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือความคลาดเคลื่อน 0.05% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน แต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน จะเก็บข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดประชากรแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน ละ 74 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบตามกำหนดแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้จากการตอบของกลุ่มตัวอย่างทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำไปกำหนดหมายเลขประจำแบบสอบถามเพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทำการสร้างรหัสและกำหนดชื่อตัวแปร พร้อมลงรหัสแบบสอบถามในแต่ละข้อเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
2. นำรหัสที่ได้ไปบันทึกข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์แล้ววิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)

สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytical Statistics) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

6. ผลการศึกษา (Results)

6.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 187 คน (ร้อยละ 46.8) มีสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สมรส จำนวน 209 คน (ร้อยละ 52.3) ส่วนระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ระดับปริญญาตรี จำนวน 178 คน (ร้อยละ 44.5) อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 117 คน (ร้อยละ 29.3) และมีรายได้ต่อเดือน ส่วนมากมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 126 คน (ร้อยละ 31.5) ส่วนระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนมากอาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลามากกว่า 21 ปี จำนวน 110 คน (ร้อยละ 27.5)

6.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด รวมทั้งปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยมีความนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

6.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมนั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชน

สัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งด้านการประชุมและการวางแผน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

7. สรุปและอภิปรายผล (Discussion and Conclusion)

ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นในการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

7.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

7.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

7.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

จากผลการศึกษาพบปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติด รวมทั้งปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ปัจจัยส่วนบุคคล จากการศึกษาวิจัยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเกี่ยวข้องกับมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งด้านการประชุมและการวางแผน รวมทั้งด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วุฒิชัย สุคนธวิท (2545) และชาคริต คงทอง (2546) รวมทั้งการศึกษาของ นเรศ คำเขียน (2553) ที่ศึกษาไว้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ได้แก่ เพศ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ส่วนปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม จากการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเกี่ยวข้องโดยตรงในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ทั้งนี้เนื่องจากการรับทราบถึงประเภท ความรุนแรง และตระหนักถึงโทษของอาชญากรรมแล้วนั้น ย่อมส่งผลให้ประชาชนในชุมชนร่วมสวดส่อง และช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนของตนเองเป็นชุมชนปลอดยาเสพติดเช่นกัน เช่นเดียวกับทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม (Theory of Crime Prevention through Environmental Design: CPTED) ที่กล่าวถึงแนวทางในการออกแบบสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันอาชญากรรม สามารถแบ่งแยกออกได้เป็น 4 รูปแบบ ดังนี้คือ 1) การใช้ธรรมชาติในการเฝ้าระวัง (natural surveillance) เป็นวิธีการที่เพิ่มการข่มขู่คนร้ายโดยทำให้เชื่อว่ามีโอกาสถูกมองเห็นหรือจับตามองอยู่ 2) การควบคุมทางเข้าออก (natural access control) เป็นวิธีการลดโอกาสของคนร้าย ที่จะเข้าถึงสถานที่หรือเหยื่อ โดยการสร้างระบบควบคุมทางเข้าออกหรือออกแบบสถานที่ทำให้นुकลดทอนว่า สถานที่ที่กำลังจะเข้าไปเป็นที่ส่วนบุคคล 3) เสริมสร้างการเป็นอาณาเขต (natural territorial reinforcement) เป็นวิธีการทำให้คนร้ายเกิดความรู้สึกว่ากำลังเข้าสู่พื้นที่หวงห้าม โดยการออกแบบสถานที่ในลักษณะแบ่งแยกอาณาเขตอย่างชัดเจน ระหว่างพื้นที่ส่วนบุคคลกับพื้นที่สาธารณะ และ 4) การบำรุงรักษาสถานที่ (maintenance) เป็นวิธีการที่สนับสนุนแนวทางที่หนึ่งถึงสามข้างต้น โดยการซ่อมแซมบำรุงรักษาสถานที่และสภาพแวดล้อม ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

นอกจากนี้การศึกษาของ นิภา ทรัพย์ (2554) ที่กล่าวไว้ว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของตำรวจตระเวนชายแดนส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาเรื่องการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดยังไม่ต่อเนื่องและเพียงพอที่จะทำให้ยาเสพติดในชุมชนลดน้อยลง การขาดแคลนด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กำลังพลของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มีน้อยและไม่เพียงพอ ตลอดจนปัญหาขาดความร่วมมือของคนในชุมชนที่จะช่วยพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง และการศึกษาของสิงหาญ จูมวันทา (2554) ที่ศึกษาว่า ความต้องการของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรนาหวาย จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ต้องการให้แก้ปัญหายาอาชญากรรม รองลงมาคือแก้ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน และควรจัดให้มีการอบรมสร้างอาชีพเสริม

รวมทั้งการศึกษาของปรีชญาน์ นักฟ่อน (2556) ซึ่งพบว่า สถานการณ์ของปัญหายาเสพติดโดยรวมในพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2556 มีความรุนแรงอยู่ในระดับน้อย โดยถือว่าสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหายาเสพติดโดยภาพรวมในปัจจุบัน มีระดับความรุนแรงลดลงจาก

ปี 2555 ส่วนการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการดำเนินการงานแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับปฏิบัติการวาระแห่งชาติ “พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด” ส่วนความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายสำคัญต่อการดำเนินงานติดตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก และมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำแผนการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมากที่สุด ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายสำคัญ ได้แก่ มีการดำเนินงานด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้านหรือชุมชนในแต่ละด้านยังมีไม่มากนัก โดยเฉพาะการรณรงค์ประชาสัมพันธ์/จูงใจให้ผู้เสพยาเสพติด เข้าสู่กระบวนการบำบัดด้วยความสมัครใจ

เช่นเดียวกับการศึกษาของไควน์ แคลร์ (Quire, 2012) ได้รายงานผลการประเมินโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของเมืองเซนต์ปีเตอร์เบิร์ก มลรัฐฟลอริดา โดยได้ทำการวัดตัวแปรตามที่ตามทฤษฎีเห็นว่าเป็นอิทธิพลของโครงการ ได้แก่ ความคิดเห็นต่ออาชญากรรมและปัญหายาเสพติด ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม ความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิต ความคิดเห็นต่อการให้บริการของตำรวจ และความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับตำรวจในโครงการ ผลการศึกษาพบว่า โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทำให้อาชญากรรมลดลง และประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อตำรวจเพิ่มขึ้น มีความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมลดลง มีคุณภาพ ชีวิตดีขึ้น แต่อย่างไรก็ดีพบว่า อาชญากรรมลดลงไม่มากนัก

ปัจจัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของประชาชนในชุมชนเกี่ยวข้องกับมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ หากประชาชนในพื้นที่ไม่มีความรู้ หรือความเข้าใจต่องานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ย่อมส่งผลให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการร่วมปฏิบัติหน้าที่และร่วมกิจกรรมต่างๆ กับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างชัดเจน

สอดคล้องกับแนวทางการทำงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ที่กล่าวไว้ว่า ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเน้นไปที่การระบุสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่การเกิดอาชญากรรมและแสวงหาแนวทางแก้ไขโดยทำงานร่วมกับชุมชน ดังนั้นตำรวจที่ได้รับมอบหมายจะต้องมีความรู้ความสามารถในการระบุสภาพปัญหาหรือความผิดปกติในชุมชน โดยทั่วไปในการวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่เพื่อหาปัจจัยในการเกิดอาชญากรรม เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม ตำรวจของหลายประเทศได้นำวิธีการของ SARA Model มาใช้ในการวิเคราะห์ (Fagin, 2003)

คำว่า SARA Model หมายความว่าถึง หลักการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์นำมาใช้กัน โดยเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูลของสภาพแวดล้อม หลังจากนั้นก็วิเคราะห์แสวงหาแนวทางที่จะลดปัญหามิให้ลุกลามกลายเป็นอาชญากรรมหรือความไม่สงบเรียบร้อย ได้แก่ การสำรวจ (Scanning) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์อาชญากรรมในพื้นที่อย่างละเอียดครบถ้วน การวิเคราะห์ปัญหา (Analysis) เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อทราบปัญหาและต้นเหตุของการเกิดอาชญากรรม รวมทั้งกำหนดแนวทางการแก้ไขการลงมือปฏิบัติ (Response) เป็นขั้นตอนการตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหา ที่คิดว่าดีที่สุด รวมทั้งการกำหนดขั้นตอนและวิธีการการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ และการประเมินผล (Assessment) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติ ว่ามีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด เพื่อที่จะนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุง แนวทางการป้องกันอาชญากรรมต่อไป

2. ปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

ปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จากงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานภาพ และอาชีพ โดยปัจจัยสถานภาพ อาจเนื่องมาจากคนในชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่แล้ว ซึ่งไม่ว่าจะสถานภาพใดก็ไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับปัจจัยอาชีพ ซึ่งประชาชนในชุมชนประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพรับจ้าง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนยังคงต้องใช้เวลาส่วนใหญ่และให้ความสำคัญต่อการประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ย่อมส่งผลให้ไม่เข้าเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน

7.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมนั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งด้านการประชุมและการวางแผน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

ด้านการประชุมและการวางแผน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการประชุมและการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดประชุม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มากที่สุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน จากการทบทวนวรรณกรรมขั้นตอนหรือกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการร่วมคิด คือ ร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในการวางโครงการวิธีการดำเนินงานการติดตามตรวจสอบและการดูแลรักษา เพื่อให้กิจกรรมโครงการได้ผลตามวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการร่วมตัดสินใจ คือ เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือแล้วจะต้องร่วมกันในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด ขั้นตอนการร่วมปฏิบัติตามโครงการ คือ เข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ เช่น ร่วมออกแรง ร่วมบริจาคทรัพย์ และขั้นตอนการร่วมติดตามและประเมินผล คือ เข้าร่วมในการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงาน (สุจิต ขวัญทอง, 2542: 25)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ เสน่ห์ เย็นเอือก (2550) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นของภาคประชาชนในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตามโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์นั้น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนร่วมในการดำเนินการ ซึ่งสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมประเมินผลเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก และการศึกษาของ อานนท์ แก้วเขียว (2553) พบว่า โดยภาพรวมประชากรที่ศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ โดยรวมมีการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

ด้านปฏิบัติและการดำเนินการ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีส่วนร่วมแสดงเจตนารมณ์ ปฏิญาณตนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ในกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน มากที่สุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมสำรวจ สอดส่อง ดูแลไม่ให้มีการเสพยาเสพติดในชุมชน จากการทบทวนวรรณกรรม เครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วม พบว่าเป็นการกำหนดความสำคัญของการร่วมกิจกรรมสมาชิกในองค์กรของชุมชน ได้แก่ การมีความสนใจและร่วมประชุม ได้แก่ การให้ความสนใจ ติดตามข่าวสารต่างๆ ของส่วนร่วม และการ

เข้าร่วมประชุม เสนอแนะต่างๆ ในที่ประชุมกิจกรรมของส่วนรวม การให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เช่น การอุทิศเงิน เวลา ให้แก่ส่วนรวม การเป็นสมาชิกและกรรมการ ได้แก่ การอุทิศแรงงานในการทำกิจกรรมของส่วนรวมโดยการสมัครเป็นสมาชิก หรือเป็นกรรมการของชุมชน และการเป็นเจ้าของพื้นที่ปฏิบัติงาน ได้แก่ การยอมรับใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจสั่งการ (Chapin, 1997 อ้างถึงใน ฌญักการ์ ปิงขอด, 2554: 33-34)

เช่นเดียวกับทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม Ray Jeffery (1977) เชื่อว่าการที่คนร้ายจะตัดสินใจไม่กระทำผิดนั้นขึ้นอยู่กับ “โอกาส” ในขณะที่กระทำผิดว่ามีโอกาสถูกจับกุมสูง หรือถูกตรวจสอบพบได้ง่าย ดังนั้น จึงได้เสนอให้ใช้การออกแบบที่พ้องอาศัย สถานที่ทำงาน สถานประกอบการ อาคาร ร้านค้า ตลอดจนสถานที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ ทางเท้า ที่จอดรถประจำทาง ฯลฯ ให้มีลักษณะที่มีอิทธิพลต่อการทำให้คนร้ายไม่กล้าลงมือประกอบอาชญากรรม โดยการลดโอกาสที่จะกระทำผิดหรือเพิ่มโอกาสการถูกตรวจสอบหรือสอดส่อง และทฤษฎีนี้ได้นำเสนอว่าโอกาสในการกระทำผิดเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การกระทำผิด และเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชนรวมทั้งตำรวจที่จะต้องดำเนินการจัดหรือลดโอกาสการกระทำผิดให้เหลือน้อยที่สุด เนื่องจากคนในชุมชนจะรู้ว่าโอกาสหรือสิ่งทำให้เกิดโอกาสในการกระทำผิดของชุมชนคืออะไรอยู่ที่ไหน ดังนั้น หากมีการประยุกต์ใช้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์แล้วจะทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างตำรวจกับชุมชนในการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและหาแนวทางแก้ไข

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

8.1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1.1 รัฐบาลต้องให้ความสำคัญเรื่องการสร้างเสริมเข้มแข็งของชุมชนและประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบ การรับรู้ปัญหาของชุมชนและประชาชนในมิติต่างๆ

8.1.1.22 สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในชุมชนแก่ประชาชน ทั้งนี้เพื่อเป็นการบูรณาการร่วมสำรวจ ค้นหาผู้เสพยาเสพติดในชุมชน และเพื่อช่วยลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดในชุมชน

8.1.1.3 สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดทำคู่มือชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ให้กับประชาชนและชุมชนโดยจัดมอบให้กับผู้นำชุมชนนำไปให้กับลูกบ้านทุกคน เพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ของชุมชนนั้นๆ

8.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

8.1.2.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ควรกระตุ้นให้ประชาชนร่วมวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรมในชุมชน เพื่อหาแนวทางการป้องกันปัญหาอาชญากรรมอย่างเป็นรูปธรรม

8.1.2.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ควรผนึกกำลังกับชุมชนในการร่วมจัดเวรยามตรวจชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนเพศชาย เนื่องจากกิจกรรมทางด้านการป้องกันอาชญากรรม เป็นงานที่มีความเสี่ยง จึงมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในเพศชายมากกว่าเพศหญิง

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ได้ดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทั้งหมด 5 หมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งอาจจะได้ข้อมูลวิจัยเฉพาะเท่านั้น ดังนั้นควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่อยู่ในการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์และนอกการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างเป็นมีประสิทธิผลมากที่สุด

PEOPLE'S PARTICIPATION OF DRUG PREVENTION IN COMMUNITY
POLICING AT SAMPRAN DISTRICT NAKRON PRATHOM PROVINCE

POLICE CAPTIAN WISARUT SUPAWAN 5337717 SHCJ/M

M.A. (CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : SUNEK KULYAJIT, Ph.D., CHET
RATCHADAPANNATHIKUL, Ph.D., THANUNSAK BAVORNNATHAKUL,
Ph.D.

EXTENDED SUMMARY

1. Introduction

At present, the current drug situation is so intensified and widely spread, especially in Thailand where drug problems has gained its severity and created greater social impacts, judging on the daily news regarding drug situation, not only news on smuggling illegal drugs from the neighboring countries into Thailand, but also the crime originated by drugs (Highlight News, 2013).

Furthermore, the statistical record from 2008-2012 of the Office of the Narcotics Control Board had identified numbers of accused drug dealers all over the country in 2008 as much as 140,567 cases, whereas the numbers increased to 173,835 cases in 2009, followed by 183,110 cases in 2010, and 234,760 cases in 2011 and 203,771 cases in 2012 (Office of the Narcotics Control Board, 2014). These findings are coincided with the arrest record of the accused drug dealers of the Royal Thai Police that indicated number of arrested cases in 2008 all over the country as much as 154,401, and 183,362 cases in 2009. Meantime, in the year 2010, the arrested cases equaled to 231,865 cases and 358,346 cases in 2011, in 2012 total equaled to 403,964 cases and 461,494 cases in 2013, which indicated that drug problems are still the

major concerned in Thailand, which quite serious and intensified (Royal Thai Police, 2014).

The Royal Thai Police which is the main agency for peace keeping and guarding citizen life safety and property fully aware of all crime problems in Thai society, including the drug problems, so it has set up its strategic plan (B.E.2012-2021), having the first strategy on raising competency level in performing main mission to respond to the government policies, mainly on the drugs prevention and submission. Furthermore, the third strategy aims at the public and network involvement in the police operation, mainly focusing on the safety of life and property through community crime prevention with the public active participation according to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E 2550 (2007), Royal Thai Police Act B.E.2547 (2004) and the principles of Community policing by the Royal Thai Police integrating plan, activities and relevant activities with people's participation and activities of Office of Board of Royal Thai Police in all levels, volunteer police house, security guards, public and private sector and others to match and identify the connection as well as modify non-related conducive regulations so the agency could perform with flexibility, having the concrete operation to display significant change and seek the locals' participation by being the core community leader to establish network for crime prevention and solution to problems (Strategic Bureau, Royal Thai Office, 2011).

The community police and community relations projects have been started since 1998 until now, the project involves the adaptation of community relations models aboard such Koban of Japan, Neighborhood Police Post of Singapore and Community Policing of United States of America to match the social and environmental conditions, including culture of Thailand, having the overall operational results in certain satisfactory level, especially people seemed to understand, have good attitude towards the operation and ready to collaborate with the police to solve the community problem (Supachai Puangthong, 2004).

To effectively prevent and suppress drugs from spreading in the community, the police has key role in working alongside with the community through the promotional projects. Community works and community relations are among project aiming to build relationships between the police and community as well as

encouraging people to get involve with the police in self-defense, including crime and drugs prevention. Without the people's collaboration, no matter how they dedicated themselves and efforts, added more sophisticated techniques and tools, the police would not be able to eradicate drugs problems in the community without the locals' participation because people participation was the latent force, most effective tool to enhance police performance.

However, drugs problems tend to increase higher along Sampran district, Nakronpathom province as the area became the city became the place to hide or roost drug or drug before distribute to other areas. Judging from the narcotic records of Nakronpathom Provincial Police in the past 9 months, it was found that the spreading has continued steadily and the numbers of drug dealers and never reduced. Moreover, the Provincial Police, region 7 set up the one of the important measures to prevent and suppress drugs in such area, including Sampran area with the campaign directing at eliminate crimes, drugs, human trafficking, illegal weapons based on the collaboration Sub-district Administration and public sector to put up surveillance and suppression against drugs addiction and crime reduction in such area. The researcher realized that for the police to successfully prevent community problems from occurring, they need people participation to make the operation effectively. Therefore, the researcher is interested in studying the people's participation of drug prevention in community policing of Sampran district, Nakronpathom province so that the acquired data could help setting up policies, plans and guidelines for community policing and community relations to solve drug problems effectively in the future.

2. A Summary of Abstract

This study investigated factors related to people's participation in a community drug prevention policies in the district Sampran of Nakron Pathom province. The study was conducted using the Quantitative Research method. The sample consisted of 400 individuals who had performed community work and resided in the district Sampran of Nakron Pathom province.

The results indicated that 187 samples (46.8%) were aged between 21-30 years, 209 samples (52.3%) were married, while 178 samples (44.5%) had completed Bachelor degree. A total of 117 samples (29.3%) were employed, whereas 126 samples (31.5%) earned income about 10,001-20,000 baht, and 110 samples (27.5%) had been living in the community for longer than 21 years.

The results also identified personal factor such as, age, educational level, and monthly income, duration of residency in the community, including knowledge factors on narcotics problems and understanding the roles of community police, having the statistically significant 0.05%.

As for the level of people's participation in drug prevention in a community drug prevention policies in the district Sampran of Nakorn Pathom province, it was found that people participated highly by attending the meets establishing, practicing and implementing policy plans. with a mean equaled to 3.87.

It is recommended that the Royal Thai Police or other agencies get more involved in informing the community about preventing narcotics from spreading in the community, including knowledge on community works and relations. This is done to engage people in finding solutions for community narcotic problems, and put up surveillance to detect signs of narcotic activity in the community as well as establishing a network with other concerned agencies to integrate works under concrete narcotics prevention and suppression policy.

3. Research Objective

3.1 Study relevant factors to people's participation of drug prevention in community policing at Sampran district, Nakornpatom province

3.2 Study levels of people's participation of drug prevention in community policing at Sampran district, Nakornpatom province

4. Research Scope

The scope of people's participation of drug prevention in community policing at Sampran district, Nakronpathom province is as follows:

4.1 Content focused on the people's participation of drug prevention in community policing at Sampran district, Nakronpathom province.

4.2 Population selected for this study lived in the village/community that arranged community activities and community relations in Sampran district, Nakron Pathom Province, using the Purposive Sampling to select males only since drug prevention is a risky assignment, more appropriated for male to handle than female.

4.3 Sampran district, Nakronpathom province was selected as the study site.

4.4 This study lasted for 12 months.

5. Research Methodology

This Quantitative Research has the following research methodology:

5.1 Documentary research through literature review and studying relevant texts, documents, theses, research papers and relevant documents.

5.2 Study the distributed questionnaire or research tools on people's participation in drug prevention program of the community police at Sampran district, Nakronpathom province.

Target Populations and Samples

Target populations in this study were the resident of Nakronpoathon province who resided at the community involved with community policing in the area.

Samples were identified through stratified sampling as follows:

1. Find 5 villages/communities
2. Find 1,463 households from 5 selected communities to select final numbers of population 4,916

Compare the acquired samples 4,916 with the Taro Yamane formula and derived at the Reliability of 95% or sampling error of 0.05%, so final sample size equaled to 370 persons for each village/ community. Data were collected through Purposive Sampling, selected 74 samples per each village/ community. Total 400 samples were data informants.

Research Tool

Research tool in this study was the questionnaires on people's participation of drug prevention in community policing at Sampran District, Nakronpathum province.

Data Analysis

After collecting complete data from the samples, the acquired questionnaires were verified for accuracy. Later, recheck the accuracy and completion of the questionnaires before fixing number on the questionnaires, ready for the analysis.

1. Coding and naming variables with number on each item
2. Apply coded data for analysis with the computerized program SPSS and apply statistical tools such as, Descriptive Statistics for explain sample characteristics with Frequencies, Percentage, and Analytical Statistics to find the relationships between and independent and dependent variables with ANOVA and specified statistically significant 0.05.

6. Results

6.1 Samples Personal Data

Majority of samples or 187 persons aged between 21-30 years (46.8 %), 209 samples married (52.3), whereas mostly or 178 graduated with Bachelor Degree (44.5%). Total 117 samples were employed (29.3 %) and most samples or 126 persons (31.5%) earned monthly incomes 10,001-20,000 baht, whereas 110 samples (27.5%) lived in the community for over 21 years (27.5 %).

6.2 Factors relevant to people's participation of drug prevention in community policing at Sampran district, Nakronpatom province

The findings suggested factors relevant to people's participation of drug prevention in community policing, namely, age, educational level, monthly income and numbers of years living in the community, knowledge and understanding of drugs' problems, including knowledge and understanding of community policing, having statistically significance 0.05.

6.3 Levels of people's participation of drug prevention in community policing at Sampran district, Nakronpatom province

This research study revealed the people's participation of drug prevention in community policing at Sampran district, Nakronpatom province was rather high, namely the involvement in meeting, planning, performance and operation, having the mean equaled to 3.87.

7. Discussion and Conclusion

Results were separated into 2 issues to match the discussion's objectives as follows:

7.1 Study factors related to people's participation in community policing at Sampran district, Nakronpatom province

7.2 Study people's participation in community policing at Sampran district, Nakronpatom province Relevant factors to people's participation of drug prevention in community policing at Sampran district, Nakronpatom province.

The findings from studying the factors relevant to people's participation of drug prevention at Sampran district, Nakronpatom province are explained as follows:

1. The findings indicated that the personal factors were age, educational level, monthly income, and numbers of years living in the community, knowledge and understanding on drugs, including knowledge and understanding on the community policing.

Personal Factors: The findings indicated that age, educational level and numbers of years living in the community relevant to people's participation of drug prevention at Sampran district, Nakronpatom province in the meeting and planning, including the performance and operation which coincided with the study of Vuthichai Sukontawin (2002) and Chakrit Kongthong (2003), including the study of Nares Kumkaen (2010) on the factors affecting the participation in crime prevention, namely, age, income, numbers of years living in the community and people's opinion towards the police performance, having the statistically significance 0.5.

Knowledge and Understanding on Drugs-related problems: The findings indicated that knowledge and understanding on drugs problems of people in the community directly related to the people's participation in drug prevention of community police from knowing the types, severity and drugs danger, which could motivate them to put up surveillance and solve drugs problems. This activity was aiming at drug-free society in accordance with the Theory of Crime Prevention through Environmental Design: CPTED) that mentioned the guidelines for designing crime prevention environment in 4 patterns as follows: 1) natural surveillance is the threat to wrongdoers by making them believed that someone was watching them 2) natural access control as the approach to eliminate the opportunity of wrongdoers to access the exit or entrance and set up the warning system for not trespassing private property 3) natural territorial reinforcement as the serious warning to the wrongdoing about to break into the forbidden areas by distinctively separating the private area from public area and 4) maintenance as the support for all 3 above-mentioned approaches by keeping the place neat and tidy.

Furthermore, the study of Nipa Ruppayul (2011) who mentioned problems and obstacles on people's attitude towards the performance of border patrol on community assignments, partly caused by locals had not been informed on extended drug problems, adequate enough to reduce numbers of drugs. Moreover, lacking budget for community policing, in sufficient manpower and not being able to gain collaboration from the locals all caused problems to continue. The study of Singham Joomvantha (2011) on the people's needs to get involve with Nangrong Provincial Police, Buriram province in solving crimes, followed by drugs problems and supplementary occupations.

The study of Prechayarn Nukfon (2013) found that the overall drugs situation in the village or community in 2013 had less severity, thus decreasing from 2012. As for people's perception towards the government solving drugs problems, it was found that most people were fully aware of the national agenda on "The Nation against Drugs". Measuring people's satisfaction towards the nation against drugs project indicated most people were highly satisfied for they also had the great opportunity to participate in planning for community strength. The problems and obstacles on the drugs prevention was the insufficient rehabilitation program for drugs users, especially, not enough broadcast on such program to persuade the drugs users voluntarily entered the program.

This is similar to the study of Donald Quire (Quire, 2012) who had reported the evaluation results on the community policing project at St. Petersburg, Florida, U.S.A by measuring variables based on the influenced theory, such as, opinions towards crimes and drugs' problems, fear of crimes, opinions on life quality, opinions on police providing services and intention to participate in the project. The findings indicated that the community policing project reduced the numbers of problems and people tended to be friendlier with the police, having better attitude towards them, less fear on crime, with improving quality of life. Unfortunately, number of crimes has not been reduced.

Knowledge and Understanding on community policing: The study indicated that knowledge and understanding of community policing in the community involved with drug prevention. Obviously, without this knowledge, people could not cooperate in various police activities. The finding is coincided with the performance of community police that focused working towards the cause of crimes by identifying problems leading to crimes and seek the solutions alongside the locals. Therefore, the assigned police must be able to detect the problems or irregularity in the community. Generally, crimes problems analysis at site is done to seek the cause of crime as to apply with crime prevention guidelines. Many Police Departments in different countries had engaged SARA Model in the analysis (Fagin, 2003). The term SARA Model is defined as the principles or guidelines to solve problems, common practice

among the community police, which focused on the study of the surrounding to analyze and find the ways to eliminate problems before becoming actual crimes or unrest. First, scanning is thoroughly examining the scene to collect data that may relate to crime. Second, analysis is to analyze the acquired data, extracting cause of crime as well as identify solution guidelines. Third, response is the step for choosing the best solution or close to the best, including set up guidelines and procedures for practice. Fourth, assessment is the step for examining the performance if it is effective or success, so that results could be developed into the guidelines for further crime prevention.

2. Irrelevant factors on people's participation of drug prevention of community policing.

Irrelevant factors on people's participation of drug prevention of community policing were status and occupation. Regarding status, perhaps majority of community people were already participated in drug the prevention program, so there were no different sentimental. It was the same as occupation, where most samples had been employed, so they gave priority to their livelihoods and spent most of times in making livings for themselves and families. This had no concrete connection with people's participation of drug prevention of community policing that could be clearly seen.

7.2 Level of people's participation in drug prevention of community policing at Sampran district, Nakronpatom province

The findings indicated that people participated in in drug prevention of community policing at Sampran district, Nakronpatom province at high level, namely, meeting and planning, performance and operation, having the mean 3.87.

Meeting and planning: The findings indicated that the level of people's participation in drug prevention of community policing at Sampran district, Nakronpatom province, namely, meeting and planning was very high and most samples participated in planning meeting to prevent and solve drug problems in the community, followed by expressing ideas in the meeting regarding drugs prevention.

The literature review indicated 4 steps on community participation process comprised of, consulting each other in the project methodology, including monitor the operation, follow-up on maintenance, aiming for accomplish the set goal. The decisions-making steps involved the selection of the best acidity or approaches. As for performance, one could help each other through physical involvement, donation. Finally, the follow-up and maintenance as to examine the operation (Suparit Kwanthong, 1999: 25).

This finding is also coincided with the study of Sanae Yaekyuen (2007) who mentioned the opinion of the general public on setting guidelines for community policing. The people's participation in decision-making, planning, and operation occurred at high level. The study of Arnon Kaewkiew (2010) also indicated the high level of satisfaction among the populations under the study, including high level of community practice in community policing.

Performance and Operation: The findings indicated that the people's participation in drug prevention of community policing at Sampran district, Nakronpatom province, namely, performance and operation were at high level. Majority of samples displayed their intentions by pledging not to get involve with drugs in the community drug prevention program, followed by putting up surveillance and patrol the area to ensure drug-free community, and from the literature review, including the measures for participation levels. It was essential to gain community participation in the activities such as, their interest and eagerness to attend the meeting, following news and attending meeting, giving advice in the general meeting and providing support such as, donation, spending time to do public works, being one of the committee members to volunteer for activities or working as the community council or even volunteer labor when being assign certain task from higher authority (Chapin, 1997 cited Nutnika Pingkod, 2011: 33-34).

This is similar to Theory of Crime Prevention through Environment Design by Ray Jeffery (1977) who believed that the wrongdoer would not commit crime depended on "opportunity" if it was very likely to get caught or easily detect. Therefore, he proposed the design of shelters, offices, business enterprises, buildings, shops, including the public places such as, public parks, walkways or bus stops to

unfavorable criminals, thus reduce the chance of wrongdoings or increase surveillance. This theory also mentioned that the opportunity for wrongdoings is the main cause for actual wrongdoings. Therefore, it is all community members, including the police to eliminate or reduce the opportunity for wrongdoings since most community members were all aware of the chance, how and where to commit wrongdoing in own community. Therefore, the availability of community police in the community would bring collaboration between the police and community in analyzing problem and find solutions.

8. Recommendation

8.1 Research Recommendation

8.1.1 Policy

8.1.1.1 The government must give priority to build strong community, especially, allowing the police to learn various community problems.

8.1.1.2 The Royal Thai Police or the concerned agencies should provide trainings on community drugs prevention as being integrated survey to identify drugs users in the community, and in turn help decreasing numbers of drugs users in the community

8.1.1.3 The Royal Thai Police should publish the community manual and ask the community leader to distribute among community members as to build understanding in the security police functions in the areas.

8.1.2 Practice

8.1.2.1 The community policing should motivate people to brainstorm for drug prevention so that the finding could be develop into the concrete preventive measures.

8.1.2.2 Community police should combine force with the locals to patrol the area, especially males because it was risky assignment, more appropriated for males than females.

8.2 Recommendation for Further Research

This study was conducted with 5 specific village / community that involved community policing at Sampran district, Nakronpathom province. Therefore, the acquired data could pertain to research work only. Therefore, there should be the comparative study between the participated community under this project and non-participative community at Sampran district, to acquired community data in the most effective manner.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2546). รายงานผลการดำเนินงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2545. กรุงเทพมหานคร: อรุณ
การพิมพ์.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2547). รายงานผลการดำเนินงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2546. กรุงเทพมหานคร: อรุณ
การพิมพ์.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2548). รายงานผลการดำเนินงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2547. กรุงเทพมหานคร: อรุณ
การพิมพ์.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2551). ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญห
ยาเสพติด ปี 2551. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท..

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2549). รายงานผลการดำเนินงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2548. กรุงเทพมหานคร:
บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2550). รายงานผลการดำเนินงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2549. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท ราไทยเพลส จำกัด.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2551). ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญห
ยาเสพติด ปี 2551. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท..

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2551). สังคมวิทยาอาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์.

จินตวิทย์ เกษมสุข. เอกสารประกอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมวดวิชางานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์.
สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และคณะ. (2554). การนำกลยุทธ์แบบ Community policing มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในเขตเมือง: กรณีศึกษาชุมชนในเขตลาดพร้าว เขตบางนา และเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร. รายงานวิจัย สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.
- ณัฐฎิการ์ ปิงขอด. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ตำรวจภูธรจังหวัดพิจิตร. (2550). องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์. พิจิตร.
- นเรศ คำเขียน. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : กรณีศึกษาพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิภา ทรัพย์. (2554). ทศนคติของประชาชนต่อการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของตำรวจตระเวนชายแดน กรณีศึกษาการกำกับกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปรีชญาน์ นักพ่อน. (2556). การประเมินสถานการณ์ยาเสพติดและความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ปี 2556. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิสุทธิ วรรณฉัตรสิริ. (2546). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและผู้บริหารโรงเรียนต่อการจัดระเบียบสังคมในชุมชนกลุ่มรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกัญช พวงทอง. (2547). บทบาทของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่มีต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 2. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2551). หนังสือศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดด่วนที่สุด ที่ ยธ 0759/712 เรื่องการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง, 1 เมษายน 2551.

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2551). หนังสือศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ด่วนที่สุด ที่ ยธ 0759/1403 เรื่อง นโยบายเน้นหนักกรมราชทัณฑ์ ในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหาเสพติด เกี่ยวกับการดำเนินการร้านสะดวกซื้อผู้ต้องขัง และการรับพัสดุ
ไปรษณีย์, 30 กันยายน 2551.

ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ. (2547). รายงานผลการสำรวจประเมิน
สถานการณ์ยาเสพติด ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ. (2549). รายงานผลการสำรวจประเมินผลการ
ปฏิบัติการรวมพลังไทยทั้งชาติขจัดยาเสพติด (1 มีนาคม – 31 สิงหาคม 2549).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหมิตร พรินติ้ง จำกัด.

สิงหาญ จูมวันทา. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานชุมชนและมวลชน
สัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. หลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สวภัทร ปุยพันธ์. (2543). การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ศึกษา
เฉพาะกรณีสถานีวิทยุชุมชนร่วมด้วยช่วยกัน. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร
มหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุจริต ขวัญทอง. (2542). การศึกษาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในโครงการ
เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์
ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวรรณ มานะโรจนานนท์. (2542). ปัจจัยเกื้อหนุนความสามารถในการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานของ
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสตรีพื้นที่จังหวัดปริมณฑล. วิทยานิพนธ์สังคม
สงเคราะห์ ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสนห์ เข็นเอือก. (2550). ยุทธศาสตร์การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตามโครงการตำรวจชุมชน
และมวลชนสัมพันธ์ ของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรบ่อพลอย อำเภอบ่อพลอย
จังหวัดกาญจนบุรี. หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การ
พัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2547). แผนปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ประจำปี 2547.
กรุงเทพมหานคร.

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2545). **โครงการประเมินประสิทธิภาพสถานีตำรวจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2545.** กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2554). **รายงานโครงการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบาย ตร. พ.ศ.2554.** กรุงเทพมหานคร
- อานนท์ แก้วเขียว. (2553). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ : กรณีศึกษากองบังคับการตำรวจนครบาล 4. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**

ภาษาอังกฤษ

- Andy Myhill. (2012). **Community engagement in policing.** NPIA (National Policing Improvement Agency).
- Adams, R. E.; Rohe W. A.; and Arcury, T. A. (2002, July). **Implementing community-oriented policing : Organizational change and street officer attitudes. Crime and Delinquency.** 48(3): 399-430.
- Eck, J. E.; and Rosenbaum, D. P.(1994). The new police order : Effectiveness, equity , and efficiency in community policing. In D. P. Rosenbaum (ed.) **The Challenge of community policing : Testing the promises,** pp. 3-23. Thousand Oaks, CA.: Sage.
- Fagin, J. A. (2003). **Criminal justice.** Boston : Allyn and Bacon.
- John F. Fiset. (2002). **Community Policing, can the Detroit Police Department Make the Change.** School of Police Staff and Command.
- Goldstein, H. (1990). **Problem oriented policing.** Philadelphia: Temple University Press.
- Hornick, J.P., et al. (1993). **An impact evaluation of the Edmonton neighborhood foot patrol program.** In James Chacko and Stephen E. Nancoo (eds.) **Community policing in Canada,** pp. 311-332. Toronto: Canadian Scholars Press.
- Fagin, J. A. (2003). **Criminal justice.** Boston : Allyn and Bacon.
- Kelling, G. L., and Bratton, W.J. (1993, July). Implementing community policing: The administrative problem. **Perspectives on policing** 17: 1-11.

- Kelling, G. L., and Moore, M.H. (1988). **The evolving strategy of policing: Perspectives on policing**. Washington: U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, National Institute of Justice.
- Senna, J.; and Siegel, L. (1990). **Introduction to Criminal justice**. St Paul: West Publishing.
- Skogan, W. G.; and Harnett, S. M. (1997). **Community policing Chicago style**. New York: Oxford University Press.
- Walker, S.G., et al. (1993). Program impacts: The Victoria community police stations. In James Chacko and Stephen E. Nancoo (eds.) **Community policing in Canada**, pp. 333-346. Toronto: Canadian Scholars Press.
- Wilson, J.Q. and Kelling, G. (1982, March). Broken Windows: The Police and Neighborhood Safety. **Atlantic Monthly** 249(3), 29–38.

เว็บไซต์

- บช.ปส. แดงจับยาบ้า 1.2 ล้านเม็ด-ฝิ่นดิบ 40 ก้อน. (3 เมษายน 2557). มติชนออนไลน์, 3 เมษายน 2557. http://www.matichon.co.th/news_detail.
- จับแล้วพ่อคดียาดีถูก อ้างภาพหลอน. (14 เมษายน 2556). ไฮไลต์นิวส์, 3 เมษายน 2557. <http://highlight.kapook.com/view/59752>
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เผย สถิติอาชญากรรมลดลง กำชับด่านมั่นคง สกัดจับยาเสพติดควบคู่กับการดูแลการชุมนุม. (6 กุมภาพันธ์ 2557). อินน์นิวส์, 3 เมษายน 2557. <http://www.innnews.co.th/shownews/show?newscode=514776>
- ข้อมูลสถิติคดีอาญา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2556), 5 เมษายน 2557. <http://pitc.police.go.th>
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. การเสพยาเสพติด. แหล่งที่มา: <http://nctc.oncb.go.th/subnctc/inhalant6.html> [เมษายน 2551]
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. สถานการณ์ยาเสพติดประกอบการจัดทำแผนปี 2553 แหล่งที่มา: www.oncb.go.th [สิงหาคม 2552]
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. สถานการณ์ปัญหาเสพติด. แหล่งที่มา: www.oncb.go.th/Nsy [มีนาคม 2552]
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. ข่าวประชาสัมพันธ์. แหล่งที่มา: <http://information.oncb.go.th/index> [มิถุนายน 2553]

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน.ข่าวประชาสัมพันธ์. แหล่งที่มา:

<http://information.oncb.go.th/index> [มิถุนายน 2554]

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. สถานการณ์ปัญหาเสพติด. แหล่งที่มา: www.dmh.go.th [มีนาคม 2556]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานป้องกันยาเสพติดของงานตำรวจ ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ☐ หรือระบุข้อความอื่นๆตามสภาพความเป็นจริง
ของท่าน

1.1 อายุ ปี

1.2 สถานภาพ

☐ โสด

☐ สมรส

☐ หย่า/หม้าย

1.3 ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

1.4 อาชีพ

☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

☐ รับจ้าง

☐ เกษตรกร

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

1.5 รายได้ต่อเดือน

☐ รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท

☐ 10,001-20,000 บาท

☐ 20,000-30,000 บาท

☐ 30,001-40,000 บาท

☐ 40,001 บาทขึ้นไป

1.6 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

☐ น้อยกว่า 5 ปี☐ 6-10 ปี☐ 11-15 ปี☐ 16-20 ปี☐ 21 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ เพื่อแสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติด โดยพิจารณาจากระดับความรู้ ความเข้าใจ ออกเป็น 5 ระดับ

ระดับความรู้ ความเข้าใจการให้คะแนน

มีความรู้ ความเข้าใจมากที่สุด

5 คะแนน

มีความรู้ความเข้าใจมาก

4 คะแนน

มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง

3 คะแนน

มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด

2 คะแนน

ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ

1 คะแนน

ข้อ	รายการ	ระดับความรู้ ความเข้าใจ				
		5	4	3	2	1
1	การบูรณาการร่วมสำรวจ ค้นหาผู้เสพยาในชุมชน ช่วยลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดในชุมชน					
2	เมื่อพบผู้เสพยาในชุมชน ควรช่วยเหลือให้การบำบัดรักษาตามความเหมาะสม					
3	การจัดระบบติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฯ จะทำให้ผู้เสพยาไม่หันไปติดยาเสพติดซ้ำ					
4	การจัดระบบเวรยาม ช่วยเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในชุมชน					
5	การเฝ้าระวังเสริมระบบตรวจสอบในชุมชน เป็น					

	แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
6	การแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเน้นให้ความสำคัญกับหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน					

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ เพื่อแสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ปัญหา ยาเสพติด โดยพิจารณาจากระดับความรู้ ความเข้าใจ ออกเป็น 5 ระดับ

<u>ระดับความรู้ ความเข้าใจ</u>	<u>การให้คะแนน</u>
มีความรู้ ความเข้าใจมากที่สุด	5 คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจมาก	4 คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง	3 คะแนน
มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด	2 คะแนน
ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ	1 คะแนน

ข้อ	รายการ	ระดับความรู้ ความเข้าใจ				
		5	4	3	2	1
7	วัตถุประสงค์ของงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน					
8	งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจ ทั้งในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และรักษาความมั่นคงของชาติ					
9	งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจปัญหาของตำรวจ					
10	งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ช่วยให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินงานของตำรวจ					
11	งานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ตั้งขึ้น เพื่อให้คำแนะนำแก่ประชาชนในการพัฒนาชุมชน					

ข้อ	รายการ	ระดับความรู้ ความเข้าใจ				
		5	4	3	2	1
12	งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาต่างๆ ของชุมชน					
13	งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ช่วยลดปัญหาอาชญากรรมในชุมชน					
14	งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องการให้ประชาชนช่วยเหลือตำรวจเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมในชุมชน					
15	งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นงานที่นำบริการต่างๆ ไปสู่ประชาชน					
16	งานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย					

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เขตพื้นที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชุมและการวางแผนงาน และด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ เพื่อแสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยพิจารณาจากระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ออกเป็น 5 ระดับ

<u>ระดับการมีส่วนร่วม</u>	<u>การให้คะแนน</u>
มีส่วนร่วมมากที่สุด	5 คะแนน
มีส่วนร่วมมาก	4 คะแนน
มีส่วนร่วมปานกลาง	3 คะแนน
มีส่วนร่วมน้อย	2 คะแนน
มีส่วนร่วมน้อยที่สุด	1 คะแนน

ข้อ	รายการ	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน				
		5	4	3	2	1
ด้านการประชุมและการวางแผนงาน						
17	ท่านร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาสาเหตุคิดในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์					
18	ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการจัดประชุม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
19	ท่านร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
20	ท่านมีส่วนร่วมปรึกษาหารือในการวางแผนโครงการ เพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
21	ท่านมีส่วนร่วมปรึกษาหารือถึงวิธีการดำเนินงานโครงการ เกี่ยวกับกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
ด้านการปฏิบัติและการดำเนินการ						
22	ท่านมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
23	ท่านมีส่วนร่วมสำรวจ สอดส่อง ดูแลไม่ให้มีการเสพยาเสพติดในชุมชน					
24	ท่านมีส่วนร่วมแจ้งเบาะแส ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดในชุมชน					
25	ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเดินเวรยามตรวจชุมชน					
26	ท่านมีส่วนร่วมฝึกอบรม ให้ความรู้เรื่องโทษของยาเสพติด แก่กลุ่มเสี่ยงในชุมชน					
27	ท่านมีส่วนร่วมจัดกิจกรรม กีฬา นันทนาการ ให้กับกลุ่มเสี่ยงในชุมชน					
28	ท่านมีส่วนร่วมจัดกิจกรรม ฝึกอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่กลุ่มเสี่ยงในชุมชน					

ข้อ	รายการ	ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน				
		5	4	3	2	1
ด้านการประชุมและการวางแผนงาน						
29	ท่านมีส่วนร่วมค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในชุมชน					
30	ท่านมีส่วนร่วมส่งผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษา					
31	ท่านมีส่วนร่วมแนะนำช่วยเหลือ ให้คำปรึกษากับผู้ผ่านการบำบัดรักษา					
32	ท่านมีส่วนร่วมจัดหางาน ส่งเสริมอาชีพให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษา					
33	ท่านมีส่วนร่วมในด้านการศึกษาความรู้ ให้ผู้ผ่านการบำบัดรักษา					
34	ท่านมีส่วนร่วมบริจาคเงิน ในการจัดกิจกรรมด้านการเฝ้าระวังยาเสพติดในชุมชน					
35	ท่านมีส่วนร่วมบริจาควัสดุ สิ่งของเครื่องใช้ เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมเฝ้าระวังยาเสพติดในชุมชน					
36	ท่านมีส่วนร่วมจัดหาอุปกรณ์ สิ่งของ ในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
37	ท่านมีส่วนร่วมจัดหาสถานที่ในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					
38	ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนทุนเพื่อสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชน					
39	ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนทุนให้กับโรงเรียน เพื่อใช้ในการศึกษาให้กับเยาวชนในชุมชน					
40	ท่านมีส่วนร่วมแสดงเจตนารมณ์ ปฏิญาณตนไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ในกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน					

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

COA.No. 2014/178.2406

Documentary Proof of The Committee for Research Ethics (Social Sciences)

Title of Project:	People's Participation of Drug Prevention in Community Policing at Sampran District Nakornpratom Province
Principal Investigator:	Pol.Cal. Wisarut Suppawan
Name of Institution:	Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University
Approval includes:	1) MU-SSIRB Submission form version received date 23 June 2014 2) Participant Information sheet version date 28 May 2014 3) Informed Consent form version date 28 May 2014 4) Questionnaire received date 23 June 2014

The Committee for Research Ethics (Social Sciences) is in full compliance with International Guidelines of Human Research Protection such as Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guidelines and the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

Date of Approval:	24 June 2014
Date of Expiration:	23 June 2015

Signature of Chairman:.....

(Emeritus Professor Santhat Sermstri)

Signature of Head of the Institute:.....

(Assoc.Prof.Dr.Wariya Chinwanho)

Dean of Faculty of Social Sciences and Humanities

Office of The Committee for Research Ethics (Social Sciences), Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University
Phuttamonthon 4 Rd., Salaya, Phuttamonthon District, Nakhon Pathom 73170. Tel.(662) 441 9180 Fax.(662) 441 9181

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล

ร.ต.อ.วิศรุต สุภวรรณ

วัน เดือน ปีเกิด

30 กันยายน พ.ศ. 2529

สถานที่เกิด

จังหวัดเพชรบุรี ประเทศไทย

วุฒิการศึกษา

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. 2549 - 2552

มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2553 – 2557

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชีวศึกษาและ
งานยุติธรรม)

ที่อยู่ปัจจุบัน

124/15 ถ.เพชรเกษม ต.ชะอำ

อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

76120

โทรศัพท์ 090-9735226

E-mail : tub4662@gmail.com